

Lokalne
volitve 2010

stran 3-9

Grosupeljski odmevi

Glasilo prebivalcev občine Grosuplje - letnik XXXVI - oktober / 10 - 2010

O kom/čem pišemo?

**Grosupeljčanka
Damjana Kastelic
za svoje doktorsko
delo prejela Krkino
nagrado**

stran 11

Tatjana
Novljan:

**Ponosna
sem,
da sem
kmetica.**

stran 35

Grosupeljski župan v mandatu 2010 – 2014 bo dr. Peter Verlič.

24. oktobra 2010, nekaj pred 20. uro, je bilo na sedežu občinske volilne komisije že vse jasno, da je zmagal v 2. krogu volitev za župana dr. Peter Verlič. Že nekaj minut po tem sem ga poiskal na sedežu Občinskega odbora SDS Grosuplje, kjer je bilo veselje na vrhuncu – harmonika, pesem, vriski, stiski rok strankarskih kolegov, prijateljev in vseh tistih, ki so iz sorodnih političnih vrst pred 2. krogom izjavili, da ga bodo podprli. Med tistimi, ki so mu prišli čestitat, je bilo nekaj tudi tistih iz »nasprotne strani«, ki so mu že zaradi politične kulture prišli čestitat. Ob tej priložnosti sem mu prav tako kot urednik lokalnega časopisa čestital in mu zastavil nekaj vprašanj.

Jože Miklič

Grosupeljski odmevi: Zmaga je bila dokaj tesna, a vendarle tudi taka razlika odloča. Zdaj vas prosim za odgovore na nekaj vprašanj. Katerih točk iz svojega programa se boste pri svojem delu poleg konstituiranja Občinskega sveta in vseh delovnih teles, lotili najprej?

Dr. Peter Verlič: Hvala za čestitke. Najprej bo treba zbrati vse vtise, ki so se nabrali ob tem rezultatu, katerega sem zelo vesel. Vesel pa nisem samo jaz, temveč

vsa ekipa, ki je delala z menoj. Po konstituiranju občinskega sveta si želim, da se le-ta začne ukvarjati z nalogami, ki smo jih tudi zapisali v programe. Nekaj časa pa bo potrebno, da se opravi primopredaja in pregleda, kakšno je stanje, ampak ne le v tem, kakšno je stanje na Občini, temveč da se čim prej začne z delom na programih, ki jih bo treba realizirati.

Nadaljevanje na strani 3

SERVIS IN PRODAJA KOLES

Delovni čas za stranke
od ponedeljka do petka
od 7. do 9. ure in od 14. do 18. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

MAGURA

TBS HH

Sprinter

CYCLES ŠKERLJ

Pod gozdom c. IV/ 20
Tel.: 01/7861 875, 01/7871 482 GSM 041/668 788

Na zdravje, stari prijatelji!

Vaša zvesta znanka

VINSKA KLET TROŠT
na Obrtniški 2 v Grosupljem
(NASPROTI TRŽNICE)

VAS VABI NA

**NAJVEČJO
PRODAJNO
AKCIJO
MALVAZIJE**

PLAČAS 4 l, DOBIŠ JIH 5 l!

Tržnica, Adamičeva cesta, Cesta na Križ, Grosupeljska cesta

DOBREGA PEKA NAREDIJO IZKUŠNJE

V JESENSKIH DNEH, KO SE NARAVA OBARVA V ŽIVOPISANE BARVE, ZAŽIVIJO TUDI ŠOLSKA POSLOPJA. NASTOPI ČAS, KO MLADI VSE BOLJ RAZMIŠLJAJO O IZBIRI ŠOLSKEGA PROGRAMA IN KASNEJŠEGA POKLICA. BRANIMIR KOVAČEVIČ SE JE SKUPAJ S SVOJIMI VRSTNIKI PRED NATANKO DESETIMI LETI ZNAŠEL V PODOBNI SITUACIJI. ZA RAZLIKO OD VEČINE SOVRSTNIKOV PA JE BILA NJEGOVA ODLOČITEV PRECEJ ENOSTAVNA. ŽE OD MALIH NOG JE NAMREČ Z VESELJEM POMAGAL PRI PEKI DOMA. TRDNO JE BIL ODLOČEN, DA SE VPIŠE NA SREDNJO AGROŽIVILSKO ŠOLO V LJUBLJANI. Z NASMEHOM NA OBRAZU SE ŠE VEDNO SPOMINJA SVOJIH PRVIH DIJAŠKIH DNI.

Oglasno sporočilo

Branimir Kovačević je prepričan, da so poleg pridobljenega šolskega znanja in ljubezni do tega poklica prav izkušnje tiste, ki naredijo dobrega peka.

»V šoli sem se prvič srečal z obsežnejšim delom kot je domača peka. Vse je bilo neprimerno večje, tudi količine, ki smo jih uporabljali pri delu. Dobro se spominjam prakse in dne, ko sem prvič poskusil z velikim mešalnikom. V pet kilogramov moke sem zamešal vsaj dvakrat preveč vode. S sošolci smo imeli veliko dela, da smo testo, ali bolje moko in ogromno količino vode, uspešno rešili. To so pač začetniške napake, ki se jim danes samo še nasmiham,« o svojih spominih na šolske dni pove Branimir. Prepričan je, da so poleg pridobljenega šolskega

znanja in ljubezni do tega poklica prav izkušnje tiste, ki naredijo dobrega peka. Večino let-teh je pridobil s pomočjo ekipe pekov v Pekarni Grosuplje, ki svoje izkušnje uspešno prenašajo na mlajše generacije. Branimir je tudi v skupini mlajših pekov, izbranih, da se naučijo najzahtevnejših pekovskih veščin in sčasoma sami postanejo mojstri. Zanesljivo ve, da se je glede svojega poklica odločil pravilno in da bo delo peka v Pekarni Grosuplje z veseljem opravljal tudi v bodoče.

**Pekarna
Grosuplje**

Mercator

Grosupeljski župan v mandatu 2010 – 2014 bo dr. Peter Verlič.

Nadaljevanje z naslovnice

Grosupeljski odmevi: Pri realizaciji programov bo treba pogledati tudi, kje so nekatere naloge občine zastale. Pa zato bodiva kar konkretna! Otroško varstvo imamo v občini še vedno v precej težki situaciji. Kdaj se boste lotili tega problema?

Dr. Peter Verlič: Mi smo zelo jasno povedali, katere so naše prednostne naloge. Teh se bo treba lotiti »že jutri« in ne »pojutrišnjem«. Na tem področju nisem začetnik in bom vložil kar največ naporov, da se zaostale naloge premaknejo čim prej.

Grosupeljski odmevi: Področja, ki vam bolj ustrezajo glede na vašo izobrazbo in izkušnje, so promet in infrastruktura. Na teh področjih je v občinski proračun možno »pripeljati« še dodatna sredstva iz državne in evropske ravni. Boste delo na teh področjih pospešili?

Dr. Peter Verlič: Prav ta področja se morajo začeti uresničevati že s prvim proračunom.

Grosupeljski odmevi: Izvolitev občinskega sveta je glede na opredelitve, kljub temu da se nekateri deklarativno izrekajo za neodvisne, po naših ugotovitvah skoraj pol – pol. To je med drugim ne nazadnje pokazala tudi predvolilna kampanja, ki je bila nekoliko tiha, vendar pa se je v ozadju zgodilo kar nekaj nizkih udarcev, za katere niti ni bilo v celoti pojasnjeno, kdo jih je izvajal.

Dr. Peter Verlič: Načeloma bom vse strankarske in druge liste, ki so bile izvoljene v občinski svet, povabil k sodelovanju glede na pridobljen delež glasov, oni pa se bodo odločili, kako bodo sodelovali.

Grosupeljski odmevi: Kako, menite, bo potekalo sodelovanje z občinsko upravo? Bodo ustrezali kadri?

Dr. Peter Verlič: Že po naravi nisem človek, ki bi bil za ostre reze. Pričakujem pa, kar najbrž pričakujemo vsi, da bo delo teklo kvalitetno in dovolj hitro. To bo osnovno merilo v nadaljnjih mojih potezah.

Grosupeljski odmevi: Še vprašanje glede Grosupeljskih odmevov! Tretji mandat se nam zaključuje. Kritike nekaterih so bile zelo ostre. Kaj nameravate narediti s časopisom?

Dr. Peter Verlič: Časopis Grosupeljski odmevi je tako usidran v grosupeljskem prostoru, da mora ostati tudi v prihodnje kot osrednje občinsko glasilo. Lahko da je bil kdaj moteč za koga, ampak saj vemo, kako je pri glasilu – dobro je tudi, če kdaj koga kaj moti.

Grosupeljski odmevi: Hvala za pogovor! Želim vam uspešno delo! Za naslednjo številko časopisa po konstituiranju občinskega sveta pa se priporočam za nekoliko daljši pogovor.

Nekaj utrinkov ob zmagi dr. Petra Verliča na sedežu Občinskega odbora SDS Grosuplje.

Glas ljudstva – čigav glas?

Kot sem zapisal namesto uvodnika v prejšnji številki Grosupeljskih odmevov, star latinski pregovor enači glas ljudstva z božjim glasom. Načeloma bi ta pregovor lahko veljal tudi danes, vendar ob spoštovanju nekaterih nujnih predpostavk, načel in zakonitosti, ki pa so se v zadnjem času tudi v Grosupljem močno zabrisale in skrivile. Ker temu ni bilo tako, je bilo tudi glasovanje že v 1. krogu precej nepredvidljivo, še bolj pa v 2. krogu za župana.

Jože Miklič

Kaj kažejo rezultati volitev?

Rezultati po lokalnih volitvah 10. 10. 2010 v Sloveniji kažejo v povprečju, da so se izboljšali v prid strankam opozicije nasproti državnozbornim volitvam leta 2008. Politična delitev v Sloveniji na desne in leve je sicer precej drugačna od evropske razvrstitve, a postaja iz leta v leto še bolj čudna ter je v mnogih elementih neprimerljiva. Če to zanemarimo, je primerjava usmeritve političnih strank na občinski ravni podobna

državni, le da so nekatere stranke nekoliko slabše organizirane.

Precej velika značilnost letošnjih volitev je dokaj nizka volilna udeležba, ki je v Grosupljem v 1. krogu komaj prestopila prag 50 %, v drugem pa samo 43,69 %, kar bolj izvoljenim kot neizvoljenim med drugim sporoča, da bodo morali upoštevati tudi volivce, ki sploh niso šli na volitve, a se njihova pričakovanja, kaj naj bi občina počela, ne ujemajo preveč.

V 1. krogu so bila pod 50 % udeležbo volišča Družbeni dom I in II ter OŠ LA na Adamičevi, v Veliki Stari vasi, Polici, Spodnji Slivnici, Št.

Juriju ter v Šmarju – Sapu I in II. Najnižja 39,24 % je bila na Velikem Mlačevem (pretežno zaradi neudeležbe Romov in priseljencev na območju Boštanj). Na ostalih voliščih je bila udeležba med 50 in 61,11 % (Velika Ilova Gora), v Račni je dosegla celo 66,14 %. V drugem krogu pa so le volišča Čebelarski dom Sp. Blato, Velika Ilova Gora, Račna, Škočjan in Velika Loka presegle udeležbo čez 50 %.

Žal je tudi pri nas splošno mnenje, kot v Sloveniji, o politični kulturi dokaj nizko. Nedvomno gre pri tem za veliko apatijo in nezaupanje, ki se je razraslo že v

		DRUŽBENI DOM I	DRUŽBENI DOM II	OŠ LA TOVARNIŠKA	OŠ LA ADAMIČEVA	DOM OBRTRNIKOV	ČEBELARSKI DOM	VELIKA ILOVA GORA	VELIKO MLAČEVO	ZAGRADEC	VELIKA STARA VAS	POLICA
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
VSI VOLIVCI		769	1380	1488	1494	1084	287	126	553	282	355	850
GLASOVALO		372	565	779	689	543	174	77	217	164	162	413
UDELEŽBA		48,37%	40,94%	52,35%	46,12%	50,09%	60,63%	61,11%	39,24%	58,16%	45,63%	48,59%
1. krog												
IZTOK VRHOVEC	1	105	156	271	204	137	29	11	49	18	45	170
MARJAN ADAMIČ	2	9	23	20	19	19	40	1	10	11	3	17
PAVLE ŠTRUBELJ	3	10	19	28	21	20	11	6	5	5	13	32
MILAN VEHOVEC	4	3	19	30	17	28	8	1	23	24	3	19
DR. PETER VERLIČ	5	97	120	190	164	146	28	11	77	81	53	80
JASMINA ZUPANČIČ	6	20	29	35	47	34	5	7	7	0	6	13
ANDREJ BAHOVEC	7	2	1	7	7	6	11	33	5	6	6	30
MARKO PODVRŠNIK	8	124	185	183	200	146	38	7	40	14	29	39
RAZLIKA=NEVELJ.		2	13	15	10	7	4	0	1	5	4	13
2. krog												
VSI VOLIVCI		769	1380	1488	1494	1084	287	126	553	282	355	850
GLASOVALO		348	493	727	604	457	154	65	200	115	132	387
NEVELJAVNE		7	9	9	8	5	3	1	2	0	2	0
UDELEŽBA		45,25%	35,72%	48,86%	40,43%	42,16%	53,66%	51,59%	36,17%	40,78%	37,18%	45,53%
DR. PETER VERLIČ	1	121	178	276	246	196	64	32	99	83	47	131
IZTOK VRHOVEC	2	220	306	442	350	256	87	32	99	32	83	256

nekdanjem političnem sistemu. Danes pa so mnoge slovenske gospodarske in politične stranpoti pripeljale ljudi še dlje od pravega zaupanja, ki je eden od osnovnih temeljev za kolikor toliko normalno demokracijo. Prav tako je bila zgodba o nezaupanju volivcev do politike v samem Grosupljem kar precej razburkana, čeprav so se ji hoteli nekateri kandidati izmikati, vendar je bilo vse preveč očitno, kdo vleče niti iz ozadja in kaj nekatere najbolj moti. Je pa tudi to res, da se jim vse le ni posrečilo in da so volivci precej uravnoteženo in previdno izkazali svojo voljo.

Po »pretečenem« 1. in 2. krogu

Nadalje pogledajmo rezultate in jih primerjajmo med dobljenim številom glasov na kandidatnih listah in glasovi, ki jih je pridobil njihov kandidat za župana. Pri tem je še posebej zanimivo »prelivanje« glasov, ki se je pojavilo predvsem zaradi v

(ne)prepoznavnosti posameznih kandidatov oziroma poistovetenja volivcev z njimi:

- Dr. Peter Verlič je prejel samo 77 glasov več, kot jih je dobila stranka za svojo listo na vseh voliščih, kar lahko med drugim pomeni, da več kot 400 volivcev, ki so oddali glas za N.Si, ni volilo kandidata, katerega je uradno N.Si razglašala, da ga podpira.

- LDS in Zares sta podpirali v 1. krogu Marka Podvršnika. Stranki sta skupaj prejeli 1170 glasov, kar pomeni, da je Podvršnik prejel 450 glasov tudi od volivcev, ki so volili druge liste (predvsem Desus in SD, nekaj pa verjetno tudi od volivcev, ki so volili »desne« stranke – SDS in N.Si).

- Pavle Štrubelj je prejel le 7 glasov več kot jih je dobila stranka SLS, kar pomeni, da so se volivci SLS načelno držali svoje stranke in županskega kandidata.

- Jasmina Zupančič je prejela 186 glasov manj, kot jih je prejela stranka SD na voliščih, ki pa so se pretežno porazdelili k Iztoku Vrhovcu in Marku Podvršniku.

- V zvezi s stranko Desus je zanimivo še to, da teoretično 265 volivcev, ki so oddali

glas za listo, ni volilo njihovega kandidata Milana Vehovca.

Sprehodimo se še nekoliko po voliščih!

- Dr. Peter Verlič je zmagal na voliščih Veliko Mlačevo (77 glasov), Zagradec (81), Velika Stara vas (53), Škocjan (73), Ponova vas (99), Št. Jurij (163), Žalna (63), Velika Loka (48), Luče (55) in »na domačih voliščih« Šmarje – Sap I+II+III (564), na volišču Dom obrtnikov - Grosuplje pa si delita prvo mesto z Markom Podvršnikom (vsak 146) ali povedano drugače: Dr. Verlič je relativno zmago slavil s pomočjo volivcev na podeželju in v domačem Šmarju - Sapu. Prav ta ugotovitev pa potrjuje, da je priseljevanje v Grosuplje v zadnjem desetletju tudi »politično« spremenilo vsaj naselje Grosuplje.

- Iztok Vrhovec je bil v 1. krogu zmagovalec (samo!) na »dveh domačih« voliščih v Grosupljem - OŠ na Tovarniški (271) in Adamičevi (204) ter na Polici (170), od koder izhajajo njegove korenine po očetu.

- Marko Podvršnik je zmagal na voliščih Družbeni dom I + II - Grosuplje (309), na

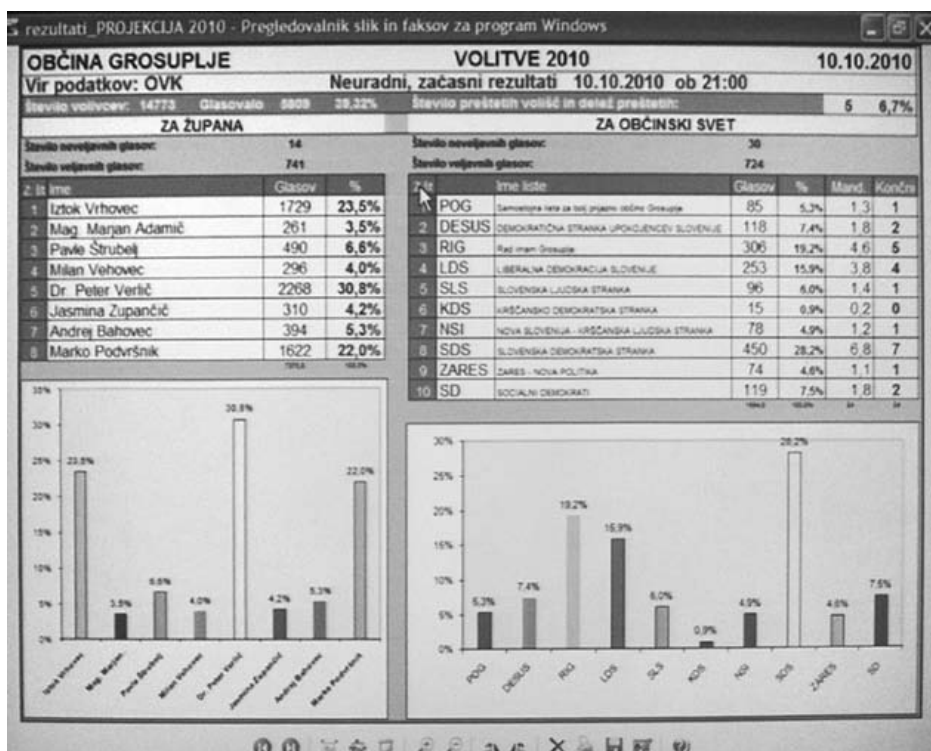
RAČNA	SPODNJA SLIVNICA	ŠKOCJAN	PONOVA VAS	ŠT. JURIJ	ŽALNA	VELIKA LOKA	LUČE	ŠMARJE-SAP I	ŠMARJE-SAP II	ŠMARJE-SAP III	PREDČASNO	PO POŠTI	SKUPAJ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	901	997	
567	444	352	437	964	398	245	225	898	672	903	0	0	14773
375	207	190	225	455	205	149	133	410	314	464	209	12	7503
66,14%	46,62%	53,98%	51,49%	47,20%	51,51%	60,82%	59,11%	45,66%	46,73%	51,38%	?	?	50,79%
42	39	50	54	86	60	17	18	37	32	67	32	2	1731
4	8	7	11	6	7	19	11	7	4	4	1	2	263
47	23	4	11	29	11	5	7	48	29	98	6	0	488
6	7	7	11	14	19	4	7	10	13	8	16	1	298
61	61	73	99	163	63	48	55	218	119	209	52	2	2270
14	13	3	4	15	2	3	3	14	14	14	8	3	313
166	10	5	11	33	7	30	6	1	7	1	3	0	394
30	44	36	22	98	31	22	20	70	90	60	91	1	1620
5	2	5	2	11	5	1	6	5	6	3	0	1	126
567	444	352	437	964	398	245	225	898	672	903	0	0	14773
294	167	184	194	320	166	124	109	373	273	394	172	12	6455
4	0	1	0	3	2	4	3	1	4	2	1	0	71
51,85%	37,61%	52,27%	44,39%	33,20%	41,71%	50,61%	48,44%	41,54%	40,63%	43,63%	?	?	43,69%
188	89	108	122	218	81	84	74	261	171	272	82	6	3229
105	78	75	72	99	83	36	32	111	98	120	89	6	3167

Volilna komisija pri delu.

Prvi je rezultate 1. kroga na sedež občinske volilne komisije prinesel volilni odbor z Ilove Gore.

Ob 21. uri je bilo več ali manj vse jasno.

➤ voliču Dom obrtnikov smo že zapisali, da si je delil mesto z dr. Verličem, zmagal pa je tudi na predčasnem glasovanju (91).

- Andrej Bahovec je zmagal na voliču Velika Ilova Gora (33) in na »domačem« voliču Račna (166).
- Mag. Marjan Adamič je zmagal na »domačem« voliču Čebelarški dom Spodnje Blato (38).

Zanimivi so tudi izidi volitev v svete krajevnih skupnosti, ki marsikje govorijo, da so se ljudje precej naveličali nekaterih dosedanjih članov (in vodstev), nekateri pa so glasove vseeno utrdili oziroma jih celo izboljšali.

V 2. krogu volitev za župana je dr. Peter Verlič zmagal na voličih Zagradec (83), Račna (188), Spodnja Slivnica (89), Škocjan (108), Ponova vas (122), Št. Jurij (218), Velika Loka (84), Luče (74), ter Šmarje – Sap I+II+III (704). Iztok Vrhovec je pobral kot zmagovalec vseh pet volič v Grosupljem (1574), Čebelarški dom Spodnje Blato (87), Velika Stara vas (83), Polica (256), Žalna (83) in na predčasnem voliču (89). Na voliču Ilova Gora (33) in Veliko Mlačevo (99) pa sta oba kandidata dobila enako število glasov. Končno zmago je tako v nedeljo zvečer (neuradno) slavil dr. Peter Verlič z 62 glasovi razlike ali v razmerju 50,49% : 49,51%. Poleg tega je Društvo Rad imam Grosuplje izjavilo v medijih, da bo zahtevalo ponovno štetje glasov in do zaključka redakcije te številke Grosupeljskih odmevov še nimamo poročila o dokončnem stanju v zvezi s tem.

O predvolilnih obljubah in neodvisnih kandidatih

Kvalitete posameznih programov ne bom komentiral, čeprav imam z njimi kar nekaj strokovnih in političnih izkušenj. O tem so odločili volivci in je tudi najbolj prav tako, da zmagajo tisti, ki je/so največ obljubil(i) in bo(do) z občinskim svetom naš(e)l(i) dovolj skupnih točk, ki mu bodo omogočile uresničitev programa v neki normalni naravni koaliciji. Pri tem pa bi glede na obljube morali tudi upoštevati, koliko je možno pridobiti sredstev v občinsko blagajno, ne da bi dodatno z davki obremenili občane.

Na splošno je o programih strankarskih in ostalih list ter županskih kandidatov možno reči, da so nekateri programi idealizirani in so daleč od realnosti ter jih NIKOLI ne bo možno spraviti v življenje. Drugi so premalo

Volilna komisija tik predno so začeli prihajati rezultati 2. kroga volitev za župana s terena.

Prvi: volilni odbor ČebelarSKI dom Sp. Blato.

Izvoljeni v Občinski svet Občine Grosuplje

ZAP. ŠT. LISTE	IME LISTE	ŠT. PREJETIH GLASOV	DELEŽ	ŠT. MANDATOV	IZVOLJENI
8	SDS - SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	2193	30,60%	8	dr. Peter Verlič , doktor znanosti, 1962 – Tlake, Dušan Hočevnar , spec. javne uprave, 1975 – Tlake, Mojca Globokar Anžlovar , univ. dipl. geograf, 1980 – Luče, Janez Pintar , prof. fizike, 1967 – Šmarje – Sap, Mihael Hočevnar , komerc. tehnik, 1981 – Grosuplje Petra Zakrajšek , univ. dipl. politolog, 1984 – Veliki Vrh mag. Božo Predalič , mag. znanosti, 1975 – Grosuplje Tomaž Škrjanec , dipl. ekon., 1975 - Grosuplje
3	RAD IMAM GROSUPLJE	1294	18,06%	5	Iztok Vrhovec , dipl. ekonomist, 1976 – Grosuplje, Branka Mijatovič , trgovka/rokom. trenerka, 1973 – Grosuplje, Alojz Kovšca , dipl. obramboslovec, 1965 – Vel. Račna, Patricija Šašek , dipl. filozofinja, 1973 – Grosuplje, Renato Bedene , vzgojitelj, 1969 – Grosuplje,
4	LDS - LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE	966	13,48%	3	Zdenka Cerar , dipl. pravnica, 1941 – Grosuplje, Sašo Jalšovec , ing. multimedije, 1972 – Grosuplje, Franc Štibernik , dipl. upravna org., 1964 – Grosuplje,
2	DESUS - DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV	562	7,84%	2	Valentina Vehovec , gradeni teh./upokojenka, 1945 – Lobčec, Marjan Trobec , komercialist/upokojenec, 1938 – Grosuplje,
7	NSI - NOVA SLOVENIJA - KRŠČANSKO LJUDSKA STRANKA	516	7,20%	2	Matjaž Trontelj , dipl.org.dela/manager, 1970 – Šmarje – Sap, Marjan Kastelic , dr. vet. medicine, 1970 – Grosuplje,
10	SD - SOCIALNI DEMOKRATI	496	6,92%	2	Jasmina Zupančič , prof.raz.pouka, 1972 – Grosuplje, Nevenka Zaviršek , univ.dipl.prav./upok., 1952 – Šmarje – Sap,
5	SLS - SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	475	6,63%	1	Pavle Štrubelj , strojni tehnik, 1956 – Paradišče,
1	POG - SAMOSTOJNA LISTA ZA BOLJ PRIJAZNO OBČINO GROSUPLJE	371	5,18%	1	Brigita Jakopin , poslovna sekretarka, 1973 – Grosuplje,
9	ZARES - NOVA POLITIKA	204	2,85%	-	-
6	KDS - KRŠČANSKO DEMOKRATSKA STRANKA	89	1,24%	-	-

Rezultati lokalnih volitev v svete krajevnih skupnosti 10. 10. 2010 - Izvoljeni kandidati

Krajevna skupnost Grosuplje

Volilna enota	Ime in priimek izvoljenih	Število prejetih glasov
Volilna enota A	Franc Potokar	175
	Marija Rački	168
Volilna enota B	Jure Zadel	187
	Marjan Jože Kralj	160
Volilna enota C	Jakob Muller	374
	Matjaž Pirc	259
	Andraž Zrnec	255
Volilna enota D	Andrej Selan	279
	Anton Žitnik	270
	Marjan Jakopin	257
Volilna enota E	Andrej Omahen	132
	Danica Novak	126
Volilna enota F	Alojz Zajc	148

Krajevna skupnost Ilova Gora

Volilna enota	Alojz Jamnik	55
	Janko Pajk	48
	Jožef Tkalec	39
	Vesna Mehle	38
	Anton Perko*	32
	[* o izvoljenem je odločal žreb]	

konkretni in bodo zato z njimi predlagatelji lahko »opletali« po mili volji, kar je tako, kot če jih ne bi napisali. Nekateri pa so v programe zapisali tudi navedbe, ki sploh niso v pristojnostih občine, kar pomeni, da niti ne vedo, za kaj je občina pristojna. Zato bi bilo dobro, če ste si vse objavljenе programe, ki ste jih občani dobili, shranili in boste izvoljene (vsaj v zadnjem letu mandata) povprašali, kako resno so mislili z obljubami.

Zaradi splošnega nezaupanja politiki pa je bila značilnost letošnjih lokalnih volitev v občini Grosuplje tudi pojav večjega števila neodvisnih kandidatov in list. Prav tu pa se sprašujem: Kaj je bolje? Da volim nekoga, za katerega vem, da bo tisto, kar je obljubil, po najboljših možnostih in svojih sposobnostih tudi speljal? Ali naj se odločim za nekoga, ki ga skoraj ne poznam, je priletel z nekim »ad hoc« (ali pa »horuk«) visokozvenečim programom, ali ga je prepisal, ali pa so mu ga drugi napisali, in vem, da se bo že ob prvi resnejši preizkušnji običajno tak program sesul.

Vse to, in še kaj drugega se da zapisati ob letošnjih volitvah in predvolilni kampanji. O »prelivanju« volilnih glasov med volivci kandidatnih list in kandidatoma za župana pa v naslednji številki Grosupeljskih odmevov. Morda pa bomo spregovorili nekaj tudi o Grosupeljskih odmevih v (»predčasni«) predvolilni kampanji, katero so nekateri močno razpihovali, a pri tem niso najbrž pomislili, da s tem močno packajo tudi po »svojih vrstah«.

Jože Miklič, odgovorni urednik

Krajevna skupnost Mlačevo

Volilna enota A	Janez Svetek	98
	Gregor Žnidaršič	83
	Franc Skubic	80
Volilna enota B	Benjamin Steklačič	43
	Jure Janežič	38
Volilna enota C	Branko Marjan Zorenč	67
Volilna enota D	Matej Kocjančič	62
	Valentina Vehovec	27

Krajevna skupnost Polica

Volilna enota A	Mitja Gioahin	43
Volilna enota B	Igor Žitnik	79
	Branko Kamnikar	38
Volilna enota C	Andrej Ferjan	41
	Jernej Strojinc	36
	Marjan Kastelic	31
Volilna enota D	Gregor Steklačič	181
	Matevž Vidic	106
	Uroš Meden	82

Krajevna skupnost Račna

Volilna enota A	Dušan Erjavec	73
	Aleš Kastelic	66
	Rajko Palčar	62
Volilna enota B	Milan Perko	74
	Jožef Valentinčič	71
Volilna enota C	Janez Starec	33
	Franci Fink	32
Volilna enota D	Milena Pestotnik	86
	Jože Berdajs	67

Začasni ukrepi na območju zadrževalnika Veliki potok

Občinski svetniki so na zadnji poslovilni 38. seji sprejeli na podlagi Zakona o urejanju prostora in 18. člena Statuta Občine Grosuplje ODLOK o začasnih ukrepih za zavarovanje urejanja prostora, ki določačasne ukrepe za zavarovanje urejanja prostora na podlagi ureditvenega načrta za zadrževalnik Veliki Potok. Odlok je zdaj, po nedavnih poplavih, še toliko bolj aktualen, saj bo morala občina poskrbeti tudi za to, da se bo čim prej zaščitil del mesta Grosuplje, neposredno ob Grosupeljščici.

Začasni ukrepi pa so potrebni zaradi preprečitve utemeljene nevarnosti, da bo izvedba izgradnje zadrževalnika Veliki potok močno otežena in da se bodo zaradi tega bistveno zvišali stroški njegove izvedbe in bodo potrebni znatno povečani posegi v pravice in pravne koristi lastnikov nepremičnin in drugih prizadetih subjektov.

Območje začasnih ukrepov obsega zemljišče parcele št. 22/1 k.o. Polica. Na zavarovanem območju se prepove izvajanje gradenj objektov, razen gradnje, s katerimi se izboljšuje komunalna in druga infrastruktura.

Začasni ukrepi veljajo še eno leto po uveljavitvi prostorskega akta, zaradi katerega so bili uvedeni razen ukrepov, ki bi ovirali izvajanje prostorskega akta in lahko trajajo največ štiri leta od uveljavitve tega odloka. Občina bo v 30 dneh od njegove uveljavitve predlagala zaznambo začasnih ukrepov v zemljiški knjigi. Na tem zemljišču pa bo Občina uveljavljala tudi Odlok o predkupni pravici na nepremičninah.

Svetniki so odlok sprejeli v osnutku in nato prekategoriziranega prav tako potrdili brez razprave.

Jože Miklič

Poročilo o delu občinskega sveta v mandatnem obdobju 2006 - 2010

Občinski svet Občine Grosuplje je v mandatnem obdobju 2006 - 2010 zasedal na 37. rednih sejah, 1 izredni seji ter 2 korespondenčnih sejah (skupaj 40 sej). Od tega je bilo eno nadaljevanje 4. seje občinskega sveta.

Občinski svet je obravnaval 355 točk dnevnega reda in sprejel 290 sklepov, odlokov, pravilnikov in drugih aktov. 216 pravnih aktov, ki jih je sprejel občinski svet, pa je bilo objavljenih v Uradnem listu RS.

Občinska uprava Občine Grosuplje

Krajevna skupnost Spodnja Slivnica

Volilna enota A	Tibor Gazi	155
	Primož Mehle	124
	Dejan Bavdek	121
	Alojz Bavdek	112
	Janez Debeljak	107

Krajevne skupnosti Škocjan

Volilna enota A	Martin Tomažin	101
	Janez Kraljič	88
	Miran Koprivec	86
	Igor Podlogar	83
	Jožef Krašovec	81

Krajevna skupnost Šmarje-Sap

Volilna enota A	Marjan Štrubelj	134
	Peter Šlajpah	122
Volilna enota B	Anica Zobec	118
	Jožef Muhič	114
Volilna enota C	Andrej Struna	158
	Alojz Mehle	112
	Jože Kikelj	96
Volilna enota D	Darinka Štibernik	215
	Janez Tomažin	177
	Aleš Strežek	165
Volilna enota E	Sonja Boh (o izvoljeni je odločal žreb)	17

Krajevna skupnost Št. Jurij

Volilna enota A	Dušan Štrus	35
	Janez Kozlevčar	33
Volilna enota B	Slavko Jeršin	38
Volilna enota C	Niko Mihičinac	156
	Maja Kastelic	66
	Irena Koritnik	65
Volilna enota D	Milan Kumše	57
	Anton Koročec	30
Volilna enota E	Darja Devetak	126
	Milan Rojč	103
	Jernej Goršič	103

Krajevna skupnost Žalna

Volilna enota A	Martin Javornik	129
	Franc Marinčič	72
	Zdenka Pajk	67
Volilna enota B	Boštjan Omahen	44
Volilna enota C	Andrej Zakrajšek	92
	Danijela Pirman	83
	Milan Štibernik	63
Volilna enota D	Franc Zaviršek	109
	Lazar Dragaš	76

Šele na zadnji seji občinskega sveta je Janez Lesjak pokazal svoj risarski talent.

Na ZADNJI SEJI Občinskega sveta Občine Grosuplje je župan Janez Lesjak presenetil svetnike s svojim talentom, ko je vsakega od njih na stolu pričakal portret – risba kroki, tehnika voščenke in svinčnika. Zato smo se v uredništvu odločili, da vse portrete objavimo. Manjkata le portreta Janeza Merviča (SDS) in Janeza Kozlevčarja (N.Si).

Jože Miklič

Franc Štibernik (LDS)

Alojz Verbajns (SDS)

Zvonka Milojevič (SD/
Zares)

Janez Pintar (SDS)

Sonja Boh (LDS)

Bojan Zupančič (SD)

Elko Hudorovac
(romski svetnik)

Zdenka Cerar (LDS)

Dušan Hočevar (SDS)

Jože Intihar (LDS)

Barbara Godec (LDS)

Dr. Peter Verlič (SDS)

Mojca Globokar
Anžlovar (SDS)

Janez Dolinšek (SLS)

Mag. Barbara
Škrjanec (LDS)Mag. Božo Predalič
(SDS)Dejan Stančević (LDS/
Zares)Urša Leah Predalič
(SDS)

Stara »novica«: Plavanje čez Kanal

Župnik Quarrie iz New Jerseya v Ameriki bo plaval čez Kanal. Star je 45 let in izboren plavač, zato je doma v Ameriki dobil že marsikatero plavalno tekmo. In zakaj bo plaval? Zato, da bo dozidal cerkev.

Miha Hočevar (SDS)

Božidar Gabrijel (LDS)

Petra Zakrajšek (SDS)

Anton Perme (SLS)

Miha Kadunc (N.Si)

Leta in leta jo že zida, pa je prišel le do polovice, ker mu je vselej zmanjkalo denarja. Sedaj pravi: »Morda mi bo s plavanjem čez Kanal uspelo zbrati večjo vsoto, s katero bi dokončal gradnjo župne cerkve. Denar bom porabil izključno za gradnjo svetišča.« Temu požrtvovalnemu plavaču moramo res privoščiti večji uspeh.

Domoljub, 29. decembra 1927

Damjana Kastelic z mentorjem nagrajena doktorske naloge prof. dr. Radovanom Komelom z Medicinske fakultete, Univerze v Ljubljani.

SLIKA NA NASLOVNICI:
Nagrado prejema iz rok predsednika uprave in generalnega direktorja Krke ter predsednika Častnega odbora Krkinih nagrad Jožeta Colariča ter dr. Aleša Rotarja, direktorja Razvoja in raziskav in predsednika Sveta Sklada Krkinih nagrad.

Farmacevtsko podjetje Krka iz Novega mesta že vrsto let spodbuja mlade k raziskovalnemu in razvojnemu delu, prenosu znanja med univerzo in gospodarstvom ter neposredno vključevanje mladih raziskovalcev v mednarodno sodelovanje. 15. oktobra 2010 je v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu potekala slovesna podelitev že 40. Krkinih nagrad. Na svečanosti je nagrajence nagovoril tudi predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk.

In kaj pravi o visokem Krkinem odlikovanju naša sokrajanka Damjana?

» Nominacija za Krkino nagrado za moje podiplomsko delo me je prijetno presenetila

Grosupeljčanka Damjana Kastelic za svoje doktorsko delo prejela Krkino nagrado

in prav lep je občutek, ko se doma v Sloveniji kdo spomni na tvoje delo in trud. Še posebej pa sem vesela, da domače farmacevtsko podjetje podpira bazične in akademske raziskave, za katere vemo, da niso vedno takoj prenosljive v industrijo in trženje.

Doktorska naloga z naslovom: Identifikacija označevalcev in razvoj proteinskih biočipov za določanje proteoma in tipizacijo malignih tkiv je bila nagrajena v kategoriji podiplomskih del. Njen namen je bil odkriti proteinske označevalce v rakavem tkivu in izdelava diagnostičnega testa, ki bi omogočal razvrščanje oz. klasifikacijo različnih podtipov in stadijev te bolezni. Poleg tega pa bi lahko tudi sledili poteku bolezni in odgovorom/reakcijam na različne terapije.

Naloga združuje različna raziskovalna področja (molekularna biologija, genetika, nanotehnologija in bioinformatika) in je bila opravljena v dveh laboratorijih, in sicer na Medicinski fakulteti v Ljubljani in na francoskem Nacionalnem centru za znanstvene raziskave (CNRS). Kljub temu da sem v Franciji preživela skoraj 5 let, sem se redno vračala v domači laboratorij v Ljubljani in prenašala raziskovalne tehnike in znanje ter se udeleževala kongresov v Sloveniji, na katerih sem obveščala o poteku in napredku raziskav. Mogoče je ravno omenjeno mednarodno sodelovanje in potencial prenosa rezultatov raziskave v industrijo prepričal komisijo za podeljevanje Krkinih nagrad.

Izredno pomembno je, da raziskovalec, ki gre na izpopolnjevanje tujino za daljše obdobje, ohrani stik z domačim laboratorijem, kajti le to omogoča vrnitev. In na tem mestu se moram zahvaliti za podporo mojemu mentorju prof. dr. Radovanu Komelu z Medicinske fakultete (Medicinski center za molekularno biologijo). Tesno sodelovanje z domačim laboratorijem se nadaljuje še sedaj, ko sem po opravljenem doktoratu zopet odšla na 3-letno izpopolnjevanje v tujino (Anglija).«
Bo Damjana znanje, ki si ga nabira v tujih krajih, le-tam tudi »delila« tistim, ki čakajo na nove izsledke medicine in pomoč?

Njen odgovor je spodbuden:

»Ni se bati, da se ne bi vrnila v domovino, kajti poleg raziskovanja bi rada prenašala v tujini osvojeno znanje na mlajše generacije slovenskih študentov. Svoje znanje pridobivam in hranim za Slovenijo in domače ljudi! Ta misel me hrabri tudi tedaj, ko se kljub vsem prijetnim občutkom človek v tujini počuti tujec. Ob mislih, da bom lahko s pridobljenim znanjem in izsledki pomagala doma, je še posebej topla.«

In za konec, je zapisala Damjana - lep pozdrav v domače loge iz deževnega Cambridga!
Damjana, čestitamo ti in ti želimo še veliko uspehov pri delu in nadaljnjem izpopolnjevanju!

Alenka Adamič

Spoštovane občanke in občani

Letošnje lokalne volitve so za nami. Glede na število glasov ki ste jih volivci namenili svetniški listi Socialnih demokratov Grosupljega smo dobili dve mesti v Občinskem svetu. Zato se vsem, ki ste na volitvah obkrožili številko 10 pred imenom naše liste najiskrenejše zahvaljujemo.

Izvoljeni svetnici z naše liste Jasmina Zupančič in Nevenka Završček obljubljata, da se bosta zavzemala za uresničevanje vseh ciljev, ki smo si jih zastavili pred volitvami ter da bosta delovali konstruktivno in v prid vsem občankam in občanom.

SD – Socialni demokrati Grosuplje

V Občinskem odboru Nove Slovenije

- Krščansko ljudske stranke Grosuplje (NSi) se iskreno zahvaljujemo vsem volilkam in volilcem občine Grosuplje za prejeti glas na volilno nedeljo 10. oktobra 2010. Vsak prejeti glas pomeni za nas zaupanje v ljudi, strokovnost in skrbno pripravljene program krščanske demokracije v naši občini. Zaupanje je vrednota, za katero se v stranki Nova Slovenija zavzemamo. Vsak prejeti glas je za našo stranko tudi dodatna spodbuda in hkrati izziv, da uresničujemo program Nove Slovenije. V občinskem svetu bomo zastopali konkretne rešitve na odprta vprašanja, ki jih prinaša sedanja družba na temelju družbene odgovornosti posameznika in različnih organizacij.

Zahvala pa tudi vsem lokalnim medijem za koretno in profesionalno poročanje o aktivnostih našega občinskega odbora stranke in kandidatke ter kandidatov za občinski svet.

V Novi Sloveniji smo pripravljene na odgovorno delo in trdno zavezani k uresničitvi predstavljenega programa. Upamo, da bomo vaše zaupanje na konkretni način tudi uspešno upravičili, zato še enkrat hvala vsem, ki ste glasovali za našo listo, to je lista NSi.

OO NSi Grosuplje - Matjaž Trontelj, predsednik

Občinsko gasilsko tekmovanje 2010

V soboto, 2. 10., je že od 9. ure zjutraj potekalo občinsko gasilsko tekmovanje vseh 18 prostovoljnih gasilskih društev v Gasilski zvezi Grosuplje in kot je že več let tradicija, je ločeno tekmovalo tudi vseh 7 društev v Gasilski zvezi Dobropolje. Tekmovali so v naslednjih kategorijah in disciplinah: pionirji in pionirke – vaja z vedrovko, mladinci in mladinke – vaja z ovirami, člani A in članice A ter člani B in članice B – vaja z motorno brizgalno in raznoterosti, starejši gasilci in starejše gasilke – vaja s hidrantom in raznoterosti. Iz Gasilske zveze Grosuplje je tekmovalo 605 tekmovalcev iz GZ Dobropolje pa 192. Če k temu številki dodamo še mentorje, sodnike in »pozadino« organizatorja, ki je poskrbela tekmovalcem za malico in pijačo, se je poleg gledalcev ter zvestih navijačev tekmovanja udeležilo po oceni okoli 1300 ljudi.

Ob razglasitvi so poleg poveljnika GZ Janeza Pezdirca in predsednika Andreja Bahovca tekmovalce nagovorili tudi predsednik PGD Grosuplje Iztok Vrhovec kot predstavnik organizatorja tekmovanja in dobropoljski župan Janez Pavlin. Zmagovalni ekipi članov B iz Ponove vasi pa je pripadla čast, da so po razglasitvi sneli gasilsko tekmovalno zastavo.

Jože Miklič

Uvrstitve na prva tri mesta in udeležba na tekmovanju

Pionirji (od 7 do 11 let) – vaja z vedrovko

1. Čušperk, 2. Gatina, 3. Šmarje – Sap
Udeležili so se še: Ponova vas, Velika Loka, Račna, Žalna, Polica, Grosuplje in Veliko Mlačevo.

Pionirke (od 7 do 11 let) – vaja z vedrovko

1. Ponova vas, 2. Račna

Mladinci (od 12 do 16 let) – vaja z ovirami

1. Račna, 2. Čušperk, 3. Ponova vas
Udeležili so se še: Št. Jurij, Gatina, Grosuplje, Velika Loka in Polica.

Mladinke (od 12 do 16 let) – vaja z ovirami

1. Račna

Člani A (povprečna starost do 30 let) – vaja z motorno brizgalno in raznoterosti

1. Šmarje – Sap II, 2. Gatina I, 3. Šmarje – Sap I

Udeležili so se še: Polica, Št. Jurij, Čušperk, Gatina II, Grosuplje, Veliko Mlačevo I+II, Ponova vas, Velika Ilova Gora, Velika Loka, Malo Mlačevo, Mala Ilova Gora, Žalna I+II, Zagradec in Spodnja Slivnica.

Članice A (povprečna starost do 30 let) – vaja z motorno brizgalno in raznoterosti

1. Čušperk, 2. Grosuplje, 3. Šmarje – Sap
Udeležili so se še: Račna, Gatina, Velika Loka, Št. Jurij in Zagradec.

Sodniki.

Ob razglasitvi rezultatov pozno zvečer.

Člani B (starost vsakega tekmovalca 30 let in več) – vaja z motorno brizgalno in raznoterosti
1. Ponova vas, 2. Velika Loka in 3. Račna
Udeležili so se še: Čušperk, Polica, Gatina, Luče Zagradec.

Članice B (starost vsakega tekmovalca 30 let in več) – vaja z motorno brizgalno in raznoterosti
1. Čušperk, 2. Račna

Starejši gasilci (starost vsakega tekmovalca najmanj 58 let) – vaja s hidrantom in raznoterosti
1. Grosuplje, 2. Ponova vas, 3. Veliko Mlačevo
Tekmovanja se je udeležila tudi ekipa s Police

Starejše gasilke (starost vsake tekmovalke najmanj 48 let) – vaja s hidrantom in raznoterosti
1. Ponova vas, 2. Velika Loka

Ponovem je pripadla čast, da so sneli tekmovalno zastavo.

Moja tretja univerza

Na deblo stare jablane naslanjam svojih sedem križev, se nastavljam soncu, poslavljam od poletja in se veselim jeseni – bogate, škrlatne. Je čudež? Po toči je narava spet vzbrstela (krepi, kar ne uniči)!

Ob tem razkošju pa imam še druga velika pričakovanja: univerzo za tretje življenjsko obdobje. Zame je to dobesedno tretja univerza: takoj po srednji šoli sem polna upov in želja stopila skozi vrata hrama učenosti mojih interesov, a so se zapahnila pred mano zaradi krivičnih pogojev sprejema v študentski dom. Morala sem v službo. Moja želja po študiju pa je bila neuničljiva in sem (ob svojih prihrankih) še drugič postala študentka in srečna doživljala duhovno rast. Po dveh letih sem se ji morala odpovedati zaradi skrbi za svojo novo družino, ki je moja največja sreča in odgovornost. Po štiridesetih letih so moji (in njihovi) otroci na svojih poteh, jaz pa sem stopila na svojo stezo – med vas – v tretje gre rado, pravi pregovor...

Univerza je končno odprta tudi zame. Med ljubeznivimi obrazi, vedrimi očmi, ki brišejo sledi malodušja poznih let, med svojimi sošolkami. Tukaj smo sredi dogajanj v kulturi in književnosti, pomembnih doma in po svetu, spoštljivo se oziramo tudi v pretekle čase. Naša mentorica nam jih strokovno odkriva in razkriva, popestri z anekdotami, šegavimi odlomki, z lepo slovensko besedo oplemeniti nežna in kruta doživetja iz literature. Spodbuja nas, da jih tudi same iščemo in se poglobljamo vanje, tako tudi me pestrimo naše sobivanje s svojimi izkušnjami in čutenji. Koliko mi je bilo nepoznanega v teh letih, ko me je zajelo le »golo« življenje in bivanje v tujini. Še slutila nisem, kaj v književnosti vrednega nastaja doma. Prijazna koordinatorka nas obvešča in skrbi, da poteka vse gladko in prijetno. Organizatorka vseh programov pa večje vodi dejavnosti in nas s svojo osebnostjo vzpodbuja k sodelovanju in ustvarjalnosti.

Naši izleti so pestri, poučni, veseli (in poceni).

Komaj čakam snidenja!

Majda Senčar

Gasilci po Bosni in Hercegovini

Na pot

Vodstva gasilskih društev (poveljniki in predsedniki) ter člani predsedstva Gasilske zveze Grosuplje in predsedniki komisij (ker nekateri niso mogli na potovanje, so jih nadomestili drugi člani) smo bili 16. in 17. oktobra, v mesecu požarne varnosti, povabljeni na strokovno ekskurzijo (in izlet) pod vodstvom Turistične agencije Demi s Štajerske in vodnikom Frančkom iz Prlekije. Izlet smo si sami plačali, del strokovne ekskurzije pa je pokrila gasilska zveza. Na pot smo se podali izpred Gasilskega centra Grosuplje že v petek ob 23. uri in smo nato obiskali prvi dan bosansko glavno mesto Sarajevo, se nato peljali čez Jablanico v Mostar in v Medžugorje ter se v zgodnji ponedeljkovi uri vrnili na izhodiščno mesto.

O izletu skupine, v kateri se v glavnem skoraj vsi med seboj dobro poznamo, ni treba preveč razlagati, da je bil izlet prijeten, poln smeha, dobre volje, pa tudi resnih vprašanj, ogledov in po moji oceni tudi tistega pravega odnosa do ljudi okolja, s katerimi smo se srečali. Zato bom le na kratko nanizal glavne točke našega obiska te države, nekdanje republike v bivši Jugoslaviji. Naj pa že na začetku zapišem, da smo povsod začutili veliko prijaznost, le ostanki vojne v BiH, v kateri je bilo pobitih okoli 200.000 ljudi (11.000 v Sarajevu), so to državo pahnili približno za 20 let nazaj v primerjavi z nami.

Bosna in Hercegovina sta v letih od 1992 do 1995 pretrpeli veliko vojnih grozot kljub nadzoru sil federacije BiH, saj so jih Srbi (bosanski in krajinski) v tem času stalno napadali. Še posebej je trpelo mesto Sarajevo, saj je bilo zaradi srbske obkolitve skoraj brez vode, hrane, zdravil, elektrike in plina, odrezano od sveta in skoraj brez možnosti za preživetje.

Hkrati naj dodam, da je že veliko porušjenih zgradb obnovljenih in da se gradijo tudi

veliki novi industrijski in trgovsko poslovni kompleksi, kar jih bo zanesljivo popeljalo hitreje na pot razvoja. Trenutno pa se v državi srečujejo tudi z velikimi socialnimi izdatki iz proračuna za nadomestila, ki jih plačujejo vdovam in sirotam ter invalidom. Za turiste je kar precej moteče, da hodijo za skupinami razne »prosjake« z otroki (v glavnem po obraznih potezah sodeč so Rominje), ki prosijo za miloščino. Žal pa se dogaja še danes etnično čiščenje, le na drugačen način. Kljub mednarodnemu dogovoru, naj bi »izbeglice« vrnili na svoje domove, ko se vrnejo, ne dobijo električnega priključka leto ali celo dve ...

Rešilni tunel

Za rešitev okupiranega mesta Sarajevo so med vojno začeli z gradnjo rešilnega tunela pod letališčno pisto, ki so ga skopali do 720 m oddaljene Kolarjeve hiše v naselju Kotorac. Lastniki so bili že v začetku vojne soočeni, da so napadalci začeli z etničnim čiščenjem, saj so raketirali tudi Kolarjevo hišo. Zato so bili ob ideji Generalštaba bosanske vojske navdušeni za kopanje 1 m povprečno širokega in 1,5 m visokega tunela od Butmirja do Dobrinje.

Prostovoljci so nato tunel kopali po ukazu bosanske vojske 22. 12. 1992, ko sta nato dva inženirja (gradbeni in geodetski) naredila načrte in so ga začeli kopati že 12. 1. 1993 ter delali v osemurnih izmenah. Končan je bil v slabih šestih mesecih. Skozi so tovorili vso humanitarno pomoč, večkrat pa so skozenj prepeljali tudi tedanjega predsednika Alijo Izetbegovića. Po tunelu so kljub precejšnjemu pronicanju podtalnice (dvakrat jim ga je celo zalilo), ki so jo občasno črpali z električnimi črpalkami, uspeli speljati vodovod, elektriko visoke napetosti, plin, telefon in celo rudniške tirnice za vagončke, da so lažje prevažali vojaške materiale, pa tudi nafto. Iz vstopno-izstopne točke so nato s

tovornjaki in drugimi prevoznimi sredstvi pod močnim obstreljevanjem dovažali potreben vojaški in civilni material za večji del mesta Sarajevo. Zato je na tej poti kljub zemeljskim zaščitnim nasipom nekaj sto ljudi izgubilo življenje.

Prav tu smo zato začeli z našim obiskom Bosne in Hercegovine. Hiša šestčlanske družine Kolarjevih je zdaj priložnostni muzej. Vsa je prestreljena ... kakor večina hiš v tem naselju, saj je na naselje padlo okoli 10.000 granat. Avtohtonega tunela je za ogled odprtega 20 m, ostalo so tudi zaradi varnosti na letališču zasuli. V pokriti kolibi za hišo nam je nekaj podatkov povedal sin Kolarjevih - Edis, ki je vse grozote tudi preživel, ogledali smo si 20-minutni film iz vojnega časa ter nato še notranjost hiše/muzeja. Oče Bajro pa je ob izhodu prodajal turistične spominke.

Izvir Bosne

Po krajši avtobusni vožnji skozi del Sarajeva smo se odpeljali do »vrela« (izvira) reke Bosne, ki izvira pri vasi Vrutci blizu mesta Ilidža. Izvira ob vznožju gore Igman. Območje številnih izvirov je lepo urejen nacionalni park in priljubljena izletniška točka Sarajevčanov. Reka teče po osrednji Bosni in Hercegovini ter se po 273 km pri Bosanskem Šamcu izliva v Savo.

Olimpijske igre 1984

Pot se je nato vzpenjala na Igman in proti Bjelašnici po dokaj dobri asfaltirani poti, ki je bila narejena za potrebe olimpijskih iger v Sarajevu leta 1984, a je bilo ob njej precej rdečih opozorilnih tabel Pazi, mine! Zato tisti, ki nameravate na smučanje v Bosno, ne zahajajte izven označenih prog, ali povedano drugače – območje je popolnoma neprimerno za turno smučanje.

Olimpijske igre so nam Slovencem najbrž

Skozi rešilni tunel.

Vodič Marjan pri razlagi vojnih razmer v Sarajevu in bližnji okolici.

Številni izviri, brzice, poti in mostički v senci gozda tvorijo enkratni parkovni ambient.

najbolj ostale v spominu po Bojanu Križaju, ko se mu je ob prisegi zataknilo, pa po 2. mestu in edini jugoslovanski olimpijski medalji iz teh iger Jureta Franka v veleslalomu, ki je s časom 1:41,41 zaostal za prvim Maxom Julenom (Švica) za 23 stotink sekunde ter po maskoti Vučko, ki ga je narisal karikaturist Jože Trobec, brat Grosupeljčana in novoizvoljenega občinskega svetnika Marjana Trobca (Desus). V Bosni še danes kroži rek, da »mnogi Bosanci više vole Jureka od bureka«.

Navrhu hriba pred naravnim »amfiteatrom«, kjer so smučarske proge in skakalnice, je bilo še vedno megleno, a se je občasno le toliko razkadilo, da smo lahko videli vso prostranost večine smučarskih prog. Precej teh objektov zdaj že obnavljajo, je pa bila med vojno najbolj porušena bob steza in vprašanje je, če jo bodo sploh obnavljali. Na bližnji Bjelašnici pa je že zgrajen večji hotelski kompleks, kjer smo se tudi ustavili in eni popili kavico, drugi pivo ...

Sarajevo

Z avtobusom smo nato zaokrožili na nekaj glavnih točk po Sarajevu, ki je precej večje od Ljubljane in trenutno šteje okoli 480.000 prebivalcev, čeprav je pred vojno tu živelo že okoli 600.000 prebivalcev. Temu zmanjšanju je po demografskih podatkih kriva »moderna kuga«, saj se število rojstev tudi v Sarajevu močno zmanjšuje. Peljali smo se mimo vladne palače, parlamenta, ameriške in še nekaterih drugih ambasad, številnih pokopališč (mnoga med njimi so nastala kar na mestnih zelenicah), olimpijskega stadiona Zetra, dvorane Skenderija, več lepih džamij (Gazi Husrev begova džamija in biblioteka), in Sahat kule, trdnjave Jajce na bližnjem hribu, nekaj cerkva, do Principovega mostu. Nato smo se ustavili ob reki Miljacka, čisto blizu slovenske ambasade, v križišču, kjer stoji avstro-ogrsko mestna hiša, ki je arhitektu Aleksandru Vitku povzročila toliko težav, da je najprej zbolel na umu, nato je storil samomor. Zdaj jo obnavljajo.

Peš smo se odpravili skupaj z vodičem proti Baš-čaršiji (prevedeno: glavni tržnici)

Številne pobite muslimane so v vojni pokopali kar na mestne zelenice, pa celo na nogometni stadion. Pozneje so slednje prekopali.

Pred olimpijskimi skakalnicami na Igmanu.

in si spotoma ogledali Svrževo hišo - etnološka bosanska hiša iz 18. stoletja premožnejšega človeka. Nekateri elementi v njej so zelo podobni našim starim ohranjenim hišam, le postelje in mize so vse bolj pri tleh oziroma na tleh. V njih je kar precej lesa ter veliko različne druge ornamentike. Ima pa ločene prostore za moške (selamluk) in za ženske (haremluk), pa tudi za služinčad.

Sarajevo so leta 1461 ustanovili otomanski Turki. S pregonom Turkov je Avstro-Ogrska monarhija leta 1878 mesto posodobila. V avstro-ogrsko obdobje spada tudi atentat »mladosrba« Gavrila Principa 28. 6. 1914 (na pravoslavni Vidov dan) na avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegovo ženo, kar je bil nato povod, da se je začela 1. svetovna vojna. Neposredno ob mestu atentata je danes v zgradbo vzdano kamnito spominsko obeležje, ki je hkrati tudi muzej.

Prodajalne in obrtne delavnice na Baš-čaršiji so v starem turškem slogu. Zanimivi so nazivi posameznih vrst obrti: saračiji so bili predelovalci usnja, kazaziji so bili oblikovalci tekstila iz svile in ostalih

tkanin, čurčije so bili krznarji, mudželiti so bili vezalci knjig, kujundžije so bili zlatarji, kundurdžije so bili čevljarji i.t.d. Pri fontani Sebilj iz leta 1891, ki je eden od prepoznavnejših simbolov Sarajeva, smo se tudi skupinsko fotografirali. Nekoč je le-ta vsem prebivalcem mesta zagotavljala vodo zastonj.

Nekateri smo si na Baš-čaršiji kupili kak spominek, ali ročno kovano džezvo za kavo, saj so prav te njihove obrti svetovno znane, nekateri izdelovalci pa imajo celo certifikat Unesca. Seveda pa pravijo, da nisi bil v Sarajevu, če nisi pojedel porcije pravih bosanskih čevapčičev - mleto meso teletine, kajmak, čebula in popečena prava lepinja z nekaj kapljami olja. Alkohola v teh originalnih čevabdžinicah ne prodajajo, zato moraš iti včasih samo na drugo stran ulice, a tam ni čevapčičev.

Olimpijski simboli iz leta 1984.

Skupinska pred fontano na Baš-čaršiji.

Sahat kula - stolpna ura.

Znotraj hiše je zelo veliko lesa, ki je drobno rezljan, stropi ornamentirani, po tleh pa so razgrnjeni orientalski tepihi.

Na dvorišču Svržine hiše.

V Poklicni gasilski brigadi Sarajevo

Pozno popoldne, v rahlem dežju, smo se podali proti Poklicni brigadi Sarajevo, ki domuje v večji »avstroogrski« zgradbi sredi mesta. Zgoraj imajo v dveh nadstropjih prostore za dežuranje, pisarne, sejne prostore ter druge spremljajoče prostore, celo pritličje pa je na dveh straneh odprto s širokimi dviznimi vrati za izvoz gasilskih vozil na ulici. V pogovorih z vodjem in nekaterimi dežurnimi smo ugotovili, da imajo nekoliko zastarela intervencijska vozila in avtolestev, ki so jih v glavnem prejeli kot donacije (še posebej so omenili Avstrijce), a so vsa v uporabi in delujejo. Skupaj je 12 gasilcev v eni izmeni. Po ogledu vseh vozil so nas povabili še na kavico in klepet.

Sledil je odhod v hotel Hollywood na Ilidžo, kjer smo pri večerji, kjer je bilo poleg nas še kar nekaj avtobusov izletnikov iz Slovenije, prisluhnili živi zabavni in bosanski narodni glasbi. Nekateri so po večerji tudi zaplesali, drugi pa so odšli do bližnjega diska ali pa samo na drug konec hotela, kjer so v živo igrali nekoliko modernejšo glasbo in se zabavali do zgodnjih jutranjih ur.

Gasilci pri ogledu intervencijskih vozil.

Nekateri so se iz prvega nadstropja (na sliki Jože Kastelic s Police) spustili kar po drugo v gasilsko garažo.

Dobra volja ob bosanski-gasilski kavici.

Most in muzej Bitke na Neretvi

Pot z avtobusom naslednje jutro se je nato zagrizla med hribe, kjer smo se pri Konjič gradu prebili na drugo stran v precej ozko dolino Neretve. Zanimivi so tudi pogledi po bregovih na številne cestne in železniške mostove, na naselja, planine in vrhove levo in desno ob cesti. Vodostaj reke je bil na območju akumulacijskega jezera Jablanica približno 8 do 10 m nižji od običajne gladine, a je še vedno jezero eno od večjih, saj voda s tega jezera poganja eno izmed največjih hidroelektrarn v nekdanji Jugoslaviji. Blizu v nedrjih hribovja je šele nedavno znano večje atomsko zaklonišče, vredno več milijard ameriških \$. (Primerjava: Zaklonišče, narejeno samo za Tita in le nekaj njegovega ožjega političnega vodstva, ki bi v njem brez izhoda na dnevno svetlobo lahko zdržalo celo leto ali še več, je v primerjavi s kompletno letalsko bazo P 202 D za 5000 vojakov, ki smo jo gradili pred skoraj 30 leti v Iraku, bilo to zaklonišče vsaj 5 krat dražje. In tisti, ki smo delali v Iraku, vemo, da je bazo gradilo 3000 do 5000 ljudi skoraj 5 let.)

Bitka na Neretvi se je odvijala na širšem osvobojenem ozemlju, katerega so Nemci in

četniki želeli z obkolitvijo uničiti. Zato je Tito dal podreti vse štiri mostove, kar je nekoliko odvrnilo sovražnike. Med tem časom pa so po nekdanjem starem avstro-ogrskem podrtem mostu v Jablanici naredili začasni most, preko katerega so 3. 3. 1943 reševali ljudi iz obroča, še posebej ranjence. Zato se ta bitka imenuje tudi bitka za ranjence. Po tem dogodku so posneli film leta 1969 (režiser Veljko Bulajić) in so ob tej priložnosti »zgradili« novo repliko podrtega mostu, ki ni enak staremu, zdaj pa je voda odnesla že tudi del filmske replike.

V bližini je že nekoliko razpadajoč večji muzej. Odprt je bil ob prvem predvajanju filma. V njem je zdaj poleg rekvizitov iz časov te bitke, tudi del, ki je posvečen novi vojni v Bosni ter del z etnološko razstavo. Muzej počasi obnavljajo.

Mostar

Do Mostarja je bilo nato le še kakšno uro vožnje. Ustavili smo na večjem parkirišču ob novi frančiškanski cerkvi - katedrali s 105 m visokim zvonikom, ki s svojo višino prestižno sega višje od katerekoli džamije v daljni okolici. Cerkev je bila v nedeljo okoli 12. ure, žal, zaprta.

Zadnja vojna v Hercegovini, kjer je živelo poleg muslimanov tudi veliko Hrvatov, je

Prvi postanek v nedeljo smo naredili ob mostu, kjer se je odvijala bitka za ranjence leta 1943.

imela dve osnovni značilnosti. Ko so Bosanski Srbi napadali ostale Bošnjake in Hrvate, so se oboji branili skupaj. Ko pa so bili Srbi pregnani, so se med seboj sprli tudi slednji. Posledica tega spora je bil najbolj dramatičen dogodek, porušen znameniti kamniti most, ki so ga gradili do leta 1558 po naročilu sultana Sulejmana Veličastnega, konstruktor pa je bil Mimar Hajrudin. Enote hrvaške vojske so novembra 1993 na stari most izstrelile 86 granat in kamnita gmota je zgrmela v vodo. Dogodek je tako simbolno uničil pomemben del kulturnega sožitja treh različnih narodov. Iz tega obdobja izvira anekdota, ki govori, kako so rušilci mosta zatrjevali, da ko ga bodo obnovili, bo še starejši kot je bil stari most. Most so nato zares leta 2004 nadomestili z dokaj natančno posnetim betonskim in ga kljub temu uspeli vpisati v Unescovo dediščino. S tega mosta smo ob našem obisku videli skok v živo, ki ga demonstrirajo tudi v tem letnem času pogumni domačini, sicer oblečeni v neoprenske obleke. Skakalec pred skokom pobira denar na mostu - pogoj je le, da nabere približno 25 €. Smo bili pa tudi gledalci kar precej mokri, saj se je ravno v tem času močno ulil dež in smo si morali kupiti dežnike. Na levem bregu mostu je zgradba Tara, nekdanje skladišče smodnika, na desnem pa je stražni stolp Helebija. Stolp Helebija je danes preurejen v zanimiv muzej o starem mostu.

Bronasti kip Jezusa Kristusa, s katerega pod kolenom vedno kaplja voda.

Pogled od razgledne ploščadi pri Koski Mehmed pašini džamiji proti znamenitemu mostarskemu mostu.

Tržnica Kujundžiluk je najbolj priljubljena turistična točka z mnogimi prodajalnami in kavarnami.

Blizu mostu, na vrhu ostrega rečnega roba Neretve, stoji obnovljena Koski Mehmed-paše džamija. Zgrajena je leta 1618 in je bila med novo vojno poškodovana. Obnovili so jo s pomočjo arabskih držav ter muslimanov iz Tokia. Džamija je odprta za obiskovalce. V njej nam je mujezin (tisti, ki petkrat na dan z minareta kliče k molitvi - po naše bi tej vlogi še najbolj ustrezala vloga cerkovnika) precej nazorno povedal nekaj o sami džamiji, pa tudi o muslimanski veri in njenih osnovnih in praktičnih načelih, kot na primer, zakaj ženske molijo za moškimi, pa tudi, zakaj so matere tako spoštovane v islamski veri, ali pa kako se ločujejo grobovi na ženske in moške ter otroke, pa tudi tiste, ki so napravili vsaj en hadž v življenju (romanje v sveto mesto Meko).

Medžugorje

Pot iz Mostarja se nato nadaljuje po ravnici mimo industrijske cone, v kateri sem pred davnimi 34 leti kupil svoj prvi avto Fiat 125 P. Stare industrijske zgradbe so v glavnem porušene, a je zgrajenih veliko več novih, zato se območja spomnim le še po prostranosti in okoliških hribih. Po nekaj klancih s serpentinami smo se nato povzpeli

Dostojanstven ogled notranosti džamije - ženske v džamiji lahko molijo za moškimi ali na balkonu.

na približno 200 m višjo planoto, kjer smo se ustavili v popoldanskem času še v romarskem središču Medžugorje. Večina nas je že bila kdaj tukaj, a smo vseeno odšli v cerkev sv. Jakoba, zmolili molitev ali dve pred oltarjem Kraljice miru, prižgali svečko upanja zase in za svoje drage, si ogledali pet novih kapelic z mozaiki iz Svetega pisma, križev pot in se postavili v vrsto z robčki, da bi obrisali solzno koleno bronastega kipa križanega Jezusa Kristusa. Nekaj časa smo imeli tudi za nakupe spominkov in malico. Potem smo ob avtobusu na parkirnem prostoru v slovo zapeli med drugim tudi dve Marijini pesmi. S pesmijo in veselim razpoloženjem smo nato nadaljevali tudi dober del poti proti domu, kjer nas je pri tunelu Sv. Rok pričakala močna burja.

Okoli ene ure v ponedeljek se je naša dvodnevna pot (ki se je »raztegnila« kar na štiri dni) varno končala na izhodišni točki. Za to pa imata nedvomno glavno zaslugo mlada šoferja poliškega avtobusnega prevoznika, pa tudi sami udeleženci, ki s(m)o se držali navodil obeh vodičev.

Jože Miklič

Za slovo od Medžugorja in BIH smo zapeli dve Marijini pesmi.

Občina Grosuplje objavlja na podlagi Odloka o proračunu Občine Grosuplje za leto 2010 (Ur. list RS, št. 09/09, 82/09, 18/10 in 79/10), Pravilnika o dodeljevanju pomoči za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja v Občini Grosuplje za programsko obdobje 2007 – 2013 (Ur. list RS, št. 65/07), Pravilnika o dodelitvi enkratne občinske pomoči za izobraževanje na področju kmetijstva (Ur. list RS, št. 94/05 in 113/07) in v skladu z določili Pravilnika o izvrševanju proračuna Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 50/07 in 61/08), ki se smiselno uporablja tudi za lokalne skupnosti,

XVI. JAVNI RAZPIS

za dodelitev sredstev enkratne občinske pomoči za izobraževanje na področju kmetijstva v letu 2010.

Vsebina in pogoji razpisa:

1. Uporabnik proračunskih sredstev: Občina Grosuplje, Taborska cesta 2, 1290 Grosuplje.
2. Predmet javnega razpisa je dodelitev enkratne občinske pomoči za izobraževanje na področju kmetijstva.
3. Skupni znesek razpisanih sredstev je 2.500,00 EUR.
4. Maksimalna višina dodeljene denarne pomoči je za dijake 540,00 EUR, za študente dodiplomskega študija 750,00 EUR, za študente podiplomskega študija pa 950,00 EUR. V primeru večjega števila prosilcev so vrednosti sorazmerno manjše.
5. Za dodelitev enkratne denarne pomoči lahko zaprosijo dijaki in študenti dodiplomskega in podiplomskega študija, vključeni v izobraževalne programe na področju kmetijstva, ki izpolnjujejo razpisne pogoje. Med upravičence ne sodijo dijaki agroživilske in veterinarske smeri ter študenti veterinarske smeri.
6. Za sredstva štipendije lahko zaprosijo upravičenci, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
  - da imajo stalno bivališče na območju občine Grosuplje,
  - da imajo študenti status rednega študenta ali izrednega študenta ob pogoju, da niso zaposleni,
  - da so predvideni prevzemniki kmetije, kar se v postopku ugotovi na podlagi pisne izjave staršev ali samega upravičenca ter potrdi z mnenjem kmetijska svetovalna

služba,

- da je kmetijsko gospodarstvo, na katerega se nanaša izjava iz prejšnje alineje tega razpisa, aktivno,
- da ne dobivajo kakršnihkoli rednih sredstev iz drugih virov.

7. K vlogi za dodelitev enkratne občinske pomoči mora biti priložena naslednja dokumentacija:

- potrdilo o vpisu v kmetijski izobraževalni program,
- pisna izjava staršev ali samega upravičenca o predvidenem prevzemu kmetije,
- dokazila o površini kmetijskih zemljišč in staležu živali na kmetijskem gospodarstvu za tekoče leto (fotokopija vloge za subvencijo), na katerega se nanaša izjava iz prejšnje alineje,
- mnenje kmetijske svetovalne službe,
- zadnje šolsko spričevalo oz. fotokopija potrdila o opravljenih izpitih,
- izjavo, da niso zaposleni, če imajo študenti status izrednega študenta in
- izjavo, da ne dobivajo kakršnihkoli rednih sredstev iz drugih virov.

8. Rok za vložitev prošnje za dodelitev enkratne občinske pomoči za izobraževanje na področju kmetijstva je **15. 11. 2010**, do 9. ure. Prosilci vložijo prošnje za dodelitev sredstev denarne pomoči na naslov: **Občina Grosuplje, Urad za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance, Taborska cesta 2, Grosuplje**, kjer lahko zainteresirani v času uradnih ur dobijo vse dodatne informacije pri ge. Martini Cingerle, razpisni obrazec pa lahko dobijo na vložišču Občine Grosuplje ali internetni strani občine. Vloge morajo biti dostavljene v zapečateni kuverti, kuverta pa mora biti označena z »**NE ODPIRAJ – VLOGA ZA DODELITEV ENKRATNE DENARNE POMOČI – KMETIJSTVO**«.

9. Odpiranje vlog bo 16. 11. 2010, ob 8. uri, v sobi št. 31 na Občini Grosuplje, Taborska cesta 2, Grosuplje.

10. O dodelitvi sredstev upravičencem po tem razpisu bo odločeno s sklepom občinske uprave najkasneje v 20-ih dneh od poteka roka za vložitev prošenj. Sklep bo prosilcem posredovan v 8-ih dneh po sprejemu.

11. Medsebojna razmerja med Občino Grosuplje in dobitniki proračunskih sredstev bodo urejena s pisno pogodbo.

Šifra zadeve: 603-2/2010
Datum: 15. 10. 2010

OBČINA GROSUPLJE
Župan Janez Lesjak

Občina Grosuplje, Taborska cesta 2, 1290 Grosuplje, objavlja na podlagi Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 50/07 in 61/08) in Pravilnika o podeljevanju štipendij Občine Grosuplje (Ur.l. RS, št. 45/09)

JAVNI RAZPIS

za pridobitev štipendije Občine Grosuplje za šolsko leto 2010/2011.

1. Uporabnik proračunskih sredstev: Občina Grosuplje, Taborska cesta 2, 1290 Grosuplje

2. Predmet javnega razpisa je podelitev štipendij nadarjenim študentom in dijakom v občini Grosuplje v skladu s Pravilnikom o podeljevanju štipendij Občine Grosuplje.

3. Pravico do štipendije lahko uveljavijo nadarjeni dijaki za šolanje na srednjih šolah in dijaki, ki se izobražujejo za deficitarne poklice, nadarjeni študenti dodiplomskega in podiplomskega študija, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- imajo status rednega študenta oz. dijaka in so vključeni v javno veljavni izobraževalni program,
- dosegajo najmanj prav dober uspeh (v primeru deficitarnih poklicev dober uspeh) oz. povprečno oceno, ki ustreza tej opredelitvi,
- dosegajo v preteklem študijskem letu povprečno oceno vseh opravljenih izpitov najmanj 8, oziroma (za študente prvih letnikov) so izdelali 4. letnik z odličnim ali prav dobrim uspehom (oz. s povprečno oceno, ki ustreza tej opredelitvi) in so dosegli na maturi najmanj 23 točk,
- so vsestransko dejavni, se odlikujejo z ustvarjalnostjo ter dosegajo vidne rezultate na izvenšolskih področjih, kot so izobraževanje, kultura, šport, umetnost, itd.,
- so državljani Republike Slovenije,
- imajo stalno prebivališče v občini Grosuplje najmanj eno leto,
- ob vpisu v prvi letnik visokošolskega in univerzitetnega izobraževanja niso bili starejši od 26 let,
- niso v delovnem razmerju, ne prejemajo nadomestila za brezposelne pri Zavodu za zaposlovanje, nimajo statusa zasebnika ali samostojnega podjetnika, nimajo druge štipendije v RS,
- ne prejemajo druge štipendije.

4. Vsi prosilci se morajo prijaviti na razpisnem obrazcu (najdete ga v razpisni dokumentaciji) in priložiti sledeča dokazila:

- dokazilo o vpisu za tekoče šolsko oz. študijsko leto,
- dokazilo o najmanj prav dobrem oz. dobrem šolskem uspehu, (oz. o povprečni oceni, ki ustreza tej opredelitvi),
- dokazilo o opravljenih izpitih in njihovi povprečni oceni predhodnega študijskega leta, oziroma dokazila o uspehu v 4. letniku in uspehu na maturi,
- dokazila o izvenšolskih dejavnostih, uspehih in priznanjih,
- izpolnjen razpisni obrazec za pridobitev štipendije z lastnoročno podpisano izjavo, ki je del tega obrazca.

5. Za šolsko leto 2010/2011 bo v skladu s Pravilnikom o podeljevanju štipendij Občine Grosuplje predvidoma dodeljenih 14 štipendij, in sicer do tri štipendije za dijake srednjih ter poklicnih in strokovnih šol, do 10 štipendij za študente dodiplomskega študija (pet iz družboslovnih in pet iz naravoslovnih fakultet) ter ena štipendija za podiplomski študij.

6. Vloge za dodelitev štipendij morajo biti dostavljene do 15. 11. 2010, do 9. ure na naslov:

Občina Grosuplje, Urad za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance, Taborska cesta 2, 1290 Grosuplje, kjer lahko zainteresirani dobijo tudi vse dodatne informacije. Razpisna dokumentacija se lahko dvigne v času uradnih ur na vložišču Občine Grosuplje. Vloge morajo biti dostavljene v zaprti kuverti z navedbo naslova prosilca in z oznako »ŠTIPENDIJE OBČINE GROSUPLJE«
»NE ODPIRAJ – VLOGA NA JAVNI RAZPIS«.

7. Odpiranje ponudb bo 15. 11. 2010, ob 10. uri v sejni sobi Upravne stavbe Občine Grosuplje, Taborska cesta 2 v Grosupljem.

8. Prosilci bodo o izidu javnega razpisa obveščeni najkasneje v 30 dneh od dneva odpiranja vlog.

9. Medsebojna razmerja med Občino Grosuplje in izbranim kandidatom bodo urejena s pisno pogodbo.

Občina Grosuplje,
župan Janez Lesjak

Občina Grosuplje objavlja na podlagi Odloka o proračunu Občine Grosuplje za leto 2010 (Ur. list RS, št. 09/09, 82/09, 18/10 in 79/10), Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 50/07 in 61/08), ki se smiselno uporablja tudi za lokalne skupnosti, ter na podlagi Pravilnika o dodeljevanju pomoči za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja v Občini Grosuplje za programsko obdobje 2007-2013 (Ur. list RS, št. 65/07) naslednji

JAVNI RAZPIS za dodelitev pomoči za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja v letu 2010 – pomoč za plačilo zavarovalnih premij.

1. Uporabnik proračunskih sredstev: Občina Grosuplje, Taborska cesta 2, 1290 Grosuplje.

2. Predmet javnega razpisa je dodeljevanje sredstev pomoči za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja v Občini Grosuplje za leto 2010, in sicer za izvajanje sledečih ukrepov:

I/ Skupinske izjeme za kmetijstvo

- pomoč za plačilo zavarovalnih premij.

3. Okvirna vrednost razpisanih proračunskih sredstev je za:

- pomoč za plačilo zavarovalnih premij v višini 7.000,00 EUR.

4. Upravičenci do sredstev po tem razpisu so:

- pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, imajo stalno bivališče oz. sedež v občini, so vpisani v register kmetijskih gospodarstev in imajo v lasti oz. v zakupu kmetijska zemljišča, ki ležijo na območju Občine Grosuplje.

5. Razpisna področja:

I/ SKUPINSKE IZJEME ZA KMETIJSTVO

A/ POMOČ ZA PLAČILO ZAVAROVALNIH PREMIIJ – v skupni višini 7.000,00 EUR

Višina dodeljenih sredstev je ob upoštevanju navedenih finančnih določb v okviru posameznega ukrepa odvisna tudi od višine razpisanih sredstev in števila vlog prosilcev.

6. Vsebina vloge (obvezne priloge) in navodila za izpolnitev vloge v okviru navedenega ukrepa so navedena v razpisni dokumentaciji oz. na obrazcih vloge, ki jo prosilci dobijo na sedežu Občine Grosuplje, Taborska c. 2, 1290 Grosuplje, ali na internetni strani občine na naslovu <http://www.grosuplje.si/>.

7. Merilo za dodelitev sredstev je popolna vloga.

8. Rok vložitve prošenj za dodelitev sredstev za sofinanciranje na področju kmetijstva v letu 2009 – pomoč za plačilo zavarovalnih premij je do vključno **15. 11. 2010**. Prosilci vložijo prošnje na naslov: **Občina Grosuplje, Urad za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance, Taborska cesta 2, Grosuplje**, kjer lahko zainteresirani v času uradnih ur dobijo vse dodatne informacije pri ge. Martini Cingerle, razpisno dokumentacijo oz. obrazce pa lahko dobijo na vložišču Občine Grosuplje ali internetni strani občine na naslovu, navedenem v 6. točki tega razpisa. Vloge morajo biti dostavljene v zapečateni kuverti, kuverta pa mora biti označena z »**NE ODPIRAJ** – "pomoči za plačilo zavarovalnih premij"«.

9. Odpiranje vlog bo 16. 11. 2010, od 9. ure dalje, v sobi št. 31 na Občini Grosuplje, Taborska cesta 2, Grosuplje.

10. O dodelitvi sredstev upravičencem po tem razpisu bo odločeno s sklepom najkasneje v 20-ih dneh od poteka roka za vložitev prošenj. Sklep bo prosilcem posredovan v 8-ih dneh po sprejemu.

11. Medsebojna razmerja med Občino Grosuplje in dobitniki sredstev pomoči bodo urejena s pisno pogodbo.

Šifra zadeve: 410-197/2010.

Datum: 15. 10. 2010

Občina Grosuplje
župan Janez Lesjak

Zavod za prostorsko, komunalno
in stanovanjsko urejanje
Grosuplje d.o.o.

⇨ **PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA
ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA
OBJEKTA VAM NUDIMO:**

- izdelavo »urbanističnega dela« posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih),
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov,
- pridobitev gradbenega dovoljenja,
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča.

⇨ **ČE STE ETAŽNI LASTNIK V
VEČSTANOVANJSKI HIŠI,
NAS LAHKO NAJAMETE:**

- za upravnika vaše hiše,
- za vpis etažne lastnine.

NAJDETE NAS

na Taborski cesti 3 v Grosupljem
in na telefonskih številkah
01 7810-320 ali 01 7810-329 ali 7810-333

Občine ob denar za investicije?

Vlada je v DZ RS poslala predlog Zakona o interventnih ukrepih zaradi gospodarske krize, ki v 11. členu predloga določa: »Ne glede na drugi odstavek 21. člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06 in 57/08) se del sredstev za sofinanciranje investicij občin iz prvega odstavka 21. člena navedenega zakona zagotavljajo v letih 2011 in 2012 v višini štiri odstotke skupne primerne porabe občin.«

Zakon o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06 in 57/08- ZFO-1) v drugem odstavku 21. člena določa, da se del sredstev za sofinanciranje investicij v lokalno javno infrastrukturo in investicij posebnega pomena za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov prebivalcev občine, ki so uvrščene v načrte razvojnih programov občinskih proračunov, občinam za vsako proračunsko leto zagotovi v višini šestih odstotkov skupne primerne porabe občin. Nadalje ZFO-1 v svojih prehodnih in končnih določbah v 39. členu določa prehodno obdobje, po katerem se občinam v letu 2011 sredstva za sofinanciranje investicij zagotavljajo

v višini petih odstotkov skupne primerne porabe, od leta 2012 pa kot je določeno v 21. členu, torej v višini šestih odstotkov.

Na sestanku za usklajevanje višine povprečnine, ki je potekal 16.09.2010 na Ministrstvu za finance, je predstavnikom lokalnih skupnosti bilo predlagano, da se povprečnina – temeljni prihodek občin za izvrševanje z zakonom določenih nalog-zniža za kar slabih 10 evrov na prebivalca v odnosu na prvotno predviden znesek. Na sestanku je bila predlagana tudi rešitev, ki jo predvidena 11. člen predloga ZIU. Občine so omenjenemu predlogu ostro in odločno nasprotovale.

Zaradi trenutne gospodarske situacije bodo tudi lokalne skupnosti trpele občutne finančne izgube, ogroženo bo izvajanje zakonskih nalog v kolikor se uresniči napoved znižanja povprečnine za leto 2011, skrajno nedopustno pa je tudi dejstvo, da država predstavnike lokalnih skupnosti ne jemlje s potrebno resnostjo in odgovornostjo. Samo v letošnjem letu je država na občine z zakoni različnih

resornih ministrstev prenesla veliko obveznosti, brez zagotovitve potrebnih finančnih sredstev, s čemer je povzročila prezadolženost občin, saj ne zmorejo financiranja najosnovnejših aktivnosti. Ob tem sedaj predlaga še občutno zmanjšanje investicijskih sredstev, kar vodi v neizogiben kolaps sistema lokalne samouprave.

V protest predvidenim spremembam in izogib dodatnemu poslabšanju že tako slabega finančnega stanja v slovenskih občinah, v Skupnosti občin Slovenije OSTRO PROTESTIRAMO proti dodatnemu znižanju finančnih sredstev za investicije, ki v skladu z 21. členom ZFO-1 občinam pripadajo. Takšna rešitev je za občine kot nosilce lokalnega razvoja nesprejemljiva. Prav zato je Skupnost občin Slovenije v imenu njenih 166. članic, na DZ RS in vse poslance že naslovila odločen protest, ter predlagala črtanje 11. člena predloga zakona.

Jasmina Vidmar, generalna sekretarka Skupnosti občin Slovenije.

Potek večjega števila osebnih izkaznic ter pravočasna pridobitev nove osebne izkaznice

20.10.2010 je minilo 10 let, od kar je po Zakonu o osebni izkaznici, iz leta 1997, prenehala veljavnost vsem starim osebnim izkaznicam, izdanim po osamosvojitvi Republike Slovenije. Iz navedenega razloga je bilo v zadnjih mesecih leta 2000 izdano večje število osebnih izkaznic z veljavnostjo 10 let.

Obdobje veljavnosti teh dokumentov se ponovno izteka. Tako bo v letošnjem novembru potekla veljavnost 50.205 osebnim izkaznicam, v mesecu decembru pa 84.131 osebnim izkaznicam. Iz evidence Ministrstva za notranje zadeve prav tako izhaja, da je v letošnjem letu 41.875 državljanom že potekla veljavnost osebne izkaznice, pa nove še niso pridobili.

Proizvajalec osebnih izkaznic, mora skladno s pogodbo, osebno izkaznico izdelati v roku 4 delovnih dni od prejema naročila, v primeru prejema več kot 2.000 vlog dnevno, pa se lahko rok za izdelavo podaljša.

Ker pričakujemo povečano število vlog in s tem podaljšanje roka za izdelavo

osebnih izkaznic, vse državljane pozivamo, da preverijo veljavnost svojih osebnih izkaznic ter vlogo za izdajo nove osebne izkaznice vložijo pravočasno.

Dodatne informacije:

Osebna izkaznica ni obvezen dokument za mladoletne državljane, mora pa jo imeti vsak polnoleten državljan s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, če nima druge veljavne javne listine, opremljene s fotografijo, ki jo je izdal državni organ (torej če nima veljavnega potnega lista, vozniškega dovoljenja, obmejne prepustnice, orožnega lista ipd.).

Vloga za izdajo osebne izkaznice se lahko vložijo le osebno, na kateri koli upravni enoti, ne glede na kraj stalnega prebivališča. Vloga za izdajo osebne izkaznice mladoletne osebe, vložijo zakoniti zastopnik. Otrok po dopolnjenem 8 letu starosti, mora biti ob vlogi navzoč. Vlogi je potrebno predložiti fotografijo ali potrdilo s referenčno številko iz sistema E-fotograf (slika v digitalni obliki) ter staro osebno izkaznico, ki jo uradna oseba uniči.

Cena, ki vsebuje plačilo obrazca s

personalizacijo in upravno takso, znaša:

- 16,70 EUR za osebno izkaznico z veljavnostjo 10 let (za polnoletne državljane);
- 13,16 EUR za osebno izkaznico z veljavnostjo 5 let (za državljane od 3 do 18 leta starosti);
- 13,16 EUR za osebno izkaznico z veljavnostjo 3 let (za državljane do 3 leta starosti).

Osebna izkaznica je dokument za izkazovanje istovetnosti ter državljanstva, z veljavno osebno izkaznico pa lahko slovenski državljani tudi potujejo in sicer v Avstrijo, Andoro, Belgijo, Bolgarijo, Bosno in Hercegovino, Ciper, Češko, Črno Goro, Dansko, Estonijo, Finsko, Francijo, Grčijo, Hrvaško, Irsko, Italijo, Islandijo, Latvijo, Litvo, Luksemburg, Madžarsko, Malto, Makedonijo, Nemčijo, Nizozemsko, Norveško, Poljsko, Portugalsko, Romunijo, Slovaško, Srbijo, Španijo, Švedsko, Švico in Veliko Britanijo.

Upravna enota Grosuplje

Malo delo kot fleksibilna oblika dela

Fleksibilne oblike dela so posledica družbenih in ekonomskih sprememb moderne družbe in so zaradi zaostrenih gospodarskih razmer v porastu tako v Evropi kot tudi v Sloveniji. Pri nas najbolj poznane oblike fleksibilnega dela so: delo za določen čas, zaposlitev s krajšim delovnim časom, opravljanje javnih del, zaposlovanje pri posrednikih dela. Malo delo je ena izmed drugačnih, netipičnih in prožnejših oblik dela, opravljali ga bodo dijaki in študentje, upokojeanci, brezposelne in neaktivne osebe. Predvidoma bo zakon začel veljati 1. januarja 2012.

S splošnim izrazom fleksibilno zaposlovanje se v domači in tuji teoriji in praksi označujejo številni raznovrstni delovnopравни položaji, katerih skupna značilnost je, da delavec opravlja delo za drugega zunaj tipičnega delovnega razmerja, ki je navadno opredeljeno kot delo za polni in nedoločen čas.

Podjetja se v času močne konkurence in svetovne recesije skušajo prilagajati in iščejo rešitve na spremenjene okoliščine tudi z različnimi oblikami fleksibilnih zaposlitev. To vodi v lažje in hitreje prilagajanje spremembam na trgu dela. Po eni strani fleksibilne oblike dela prinašajo manj varno obliko zaposlitve, vendar je takšno prilagajanje v današnjih časih nujno, saj bi togo vztrajanje pri starih oblikah dela, kot je delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom, pomenilo poslabšanje konkurenčnosti gospodarstva in posledično tudi standarda za velik del prebivalstva. Pojav novih oblik zaposlovanja lahko razumemo tudi kot zainteresiranost države, da se zagotovi zaposlitev večjemu številu iskalcev dela, ki bi bili sicer brezposelni. Fleksibilne oblike dela, ki jih ureja Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljevanju ZDR) so: zaposlitev za določen čas, zaposlitev s krajšim delovnim časom, opravljanje javnih del, zaposlovanje pri posrednikih dela, nadurno delo, dopolnilno delo in krajši delovni čas starejšega delavca. Ostale fleksibilne oblike dela, ki niso urejene v ZDR, ampak jih ureja druga zakonodaja, so še avtorsko delo, delo po podjemni pogodbi ter delo dijakov in študentov preko študentskih servisov.

Državni zbor je v mesecu septembru 2010 končal drugo obravnavo predloga Zakona o malem delu (v nadaljevanju ZMD). Tretja obravnavo bo na dnevnem redu oktobrskega zasedanja državnega zbora. Gre za plačano začasno delo, ki se opravlja na podlagi napotnice, s katero se vzpostavlja posebno pogodbeno razmerje med delodajalcem in upravičencem. Za izvajanje malega dela se uporabljajo določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, in sicer glede prepovedi diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu, enake obravnave glede na spol, delovnega časa, odmorov in počitkov, posebnega varstva delavcev, ki še niso dopolnili 18 let starosti ter odškodninski odgovornosti. Za malo delo se uporabljajo tudi predpisi, ki urejajo varnost in zdravje pri delu. V delovnih sporih po predlogu ZMD odloča pristojno delovno in socialno sodišče. Malo delo bodo lahko opravljali dijaki in

študentje, upokojeanci, brezposelne in neaktivne osebe. Mesečna omejitev dela bo 60 ur, na letni ravni pa 720 ur. Minimalno (bruto) plačilo za uro malega dela bo 4 EUR in na letni ravni maksimalno 6.000 EUR. Posameznik bo delo lahko opravljal pri več delodajalcih, vendar ne sme preseči predpisane omejitve glede števila ur in višine dohodka iz naslova malega dela. Predvidene so omejitve glede števila ur iz naslova malega dela, glede na to, koliko delavcev delodajalec že zaposluje, in sicer:

- 0 – 10 zaposlenih: pri delodajalcu se lahko opravi 360 ur malega dela,
- 11 – 30 zaposlenih: 720 ur,
- 31 – 50 zaposlenih: 1.080 ur,
- 51 – 100 zaposlenih: 1.440 ur,
- več kot 100 zaposlenih: 2.880 ur.

Dejavnost posredovanja malega dela bodo opravljale pooblaščenice organizacije, ki morajo pridobiti dovoljenje za opravljanje dejavnosti posredovanja malega dela na podlagi javnega razpisa, in sicer za določen čas največ petih let. Posredovanja malega dela je nepridobitna dejavnost in presežek prihodkov nad odhodki se nameni za dejavnost posredovanja malega dela.

Malo delo bi se po predlogu ZMD štelo v delovno in pokojninsko dobo v sorazmernem delu glede na plačane prispevke, ne bi pa bilo upoštevano pri izračunu višine pokojnine. Obremenjeno bi bilo s 14,97 odstotnimi dajatvami za primer starosti, invalidnosti in smrti ter za bolezen in poškodbo izven dela in zdravstveno zavarovanje s strani zaposlenega, delodajalec pa bi plačeval 0,53 prispevek za zdravstveno zavarovanje in 14 odstotne koncesijske dajatve. Te bodo namenjene za štipendije, izgradnjo in vzdrževanje študentskih domov, za razširitev in posodobitve prostorskih pogojev in tehnološke opremljenosti univerz, za delovanje Študentske organizacije Slovenije, za izvajanje projektov, namenjenih študentom in upokojeancem, za izvajanje aktivne politike zaposlovanja, za zagotavljanje sredstev rizičnega sklada ter za podporo evidentiranja, spremljanja in nazora nad izvajanjem malega dela.

Evidenco o malem delu bo vodil Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje in vsebuje: evidenco upravičencev, evidenco delodajalcev, evidenco napotnic, evidenco organizacij ter evidenco rizičnega sklada. Nadzor nad izvajanjem določb zakona bo opravljal Inšpektorat RS za delo, predvidene so sankcije v primeru nespoštovanja zakona, in sicer v višini od 500 do 15.000 EUR. Nadzor

nad plačevanjem prispevkov za socialno varnost pa bo opravljal Davčna uprava RS. Sprejetje zakona o malem delu bo korenito poseglo na trg dela, kar pa moti predvsem študente in veliko je slišati o njihovih razlogih za nasprotovanje uvedbi zakona. V Študentski organizaciji so zato ogorčeni nad tem predlogom zakona, saj bo po njihovem le-ta bistveno poslabšal socialni položaj študentov, pravijo, da kar 36 odstotkov študentov dela prek študentskega servisa prav zato, da sploh lahko študirajo. Delodajalci posežejo po študentskem delu, ko potrebujejo fleksibilno delovno silo, ki jo sedaj lahko najamejo z malo birokracije.

Tudi sindikati predlogu ZMD niso najbolj naklonjeni. Prepričani so, da delavec v zaostrenih gospodarskih razmerah potrebuje večjo, in ne manjše zaščite. Po njihovem gre za manjše pravice, saj malo delo ne vključuje plačanih dopustov ali bolniških dopustov, ne vključuje niti prevoza na delo, niti plačane malice. Bojijo se tudi, da bi delodajalci namesto običajnih pogodb o zaposlitvi začeli zaposlovati delavce z napotnicami za malo delo. Če bo zakon v predlagani obliki sprejet, bodo predlagali državnemu svetu, da nanj izglasuje veto. Na ministrstvu za delo take trditve zavračajo in poudarjajo, da zakon malim delavcem prinaša večjo socialno varnost in ohranja prožnost trga dela.

Zakon o malem delu je prešel že dve obravnavi v državnem zboru, vlada Republike Slovenije je dne 5. 10. 2010 določila besedilo Predloga zakona o malem delu in ga poslala v tretjo obravnavo na podlagi sklepa Državnega zbora. Predvidoma bo začel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se bo začel 1. januarja 2012.

Darija Prudič

Še zadnja glede volitev!

Društvo Rad imam Grosuplje je v zakonitem roku med drugim zahtevalo tudi ponovno štetje glasovnic 2. kroga volitev za župane. Po ponovnem štetju glasov so ugotovili, da je dr. Peter Verlič dobil 3230 glasov, Iztok Vrhovec pa 3170.

Zmagovalec za novega grosupeljskega župana v mandatu 2010 - 2014 je tako vseeno (p)ostal dr. Peter Verlič.

**odgovorni urednik Jože Miklič
26. 10. 2010**

17. zlata jesen 2010

- tradicionalna prireditev Županove jame – turističnega in okoljskega društva Grosuplje in Krajevne skupnosti Grosuplje

Dvorana OŠ Louisa Adamiča, Tovarniška ulica, Grosuplje, 25. septembra 2010, ob 18. uri

Tradicionalna prireditev društva Zlata jesen je vsakoletni pregled dela društva Županova jama – turističnega in okoljskega društva Grosuplje, hkrati pa proslavimo tudi občinski praznik in farno žegnanje.

Letos je prireditev poskušala ugajati mladim in starejšim, zato smo začeli s klovnom Žaretom ob 18. uri za vse male obiskovalce, ki se želijo igrati in smejeti. Predstava je uspela. Uživali in nasmejali smo se tudi odrasli.

Ob 19. uri se je začel slavnostni del večera. Prireditev je prijetno in iznajdljivo povezoval mladi Matic Žmuc. Predsednik Krajevne skupnosti Grosuplje gospod Anton Žitnik je predstavil opravljeno delo in načrte za naprej. Letošnje priznanje so namenili Rokometnemu klubu Grosuplje. Priznanje

je v imenu društva prejel gospod Dušan Anžlovar.

Vsako leto Županova jama – turistično in okoljsko društvo predlaga svoje in zunanje prizadevne sodelavce za priznanja Turistične zveze Slovenije. Letošnji prejemniki so biti trije.

Gospod Janez Lesjak, župan občine Grosuplje, je prejel Zlati znak Turistične zveze Slovenije za skrb za turistično delo v kraju, za urejanje bivalnega in naravnega okolja v naših krajih, za naklonjenost društvu, Županovi jami in za skrb za promocijo in urejanje jame. V času njegovega županovanja je občinski svet namenil precej sredstev za urejanje jame. Obnovili smo električno napeljavo v jami. Ker mu ni vseeno, kako se bo kraj razvijal, z velikim poslušom za usklajenost sprejema moderne projekte in ureja stare predele mesta. Grosuplje je postalo mesto in dobilo lepo novo knjižnico, združeno z obnovljeno

najstarejšo stavbo v Grosupljem – Koščakovo hišo, ter novi moderni stavbi občine in upravne enote. Je rojen Grosupeljčan. Svoj kraj in občino pozna kot redko kdo, saj jo je peš prehodil po dolgem in počez.

Gospa Andreja Smolič, že dolga leta članica upravnega odbora Županova jama – turističnega in okoljskega društva Grosuplje, je prejela Bronasti znak Turistične zveze Slovenije. Takoj se je aktivno vključila v delo društva. Zaradi svoje športne naravnosti je pomagala pri urejanju kolesarskih in pohodniških poti, njena ideja, na kateri še dela, je gozdna učna pot okoli Županove jame. Kot predsednica Univerze za tretje življenjsko obdobje Grosuplje skrbi, da upokojenci aktivno preživljajo svoj prosti čas. Promocija kraja in njegovih turističnih točk ji je vedno na prvem mestu.

Gospa Dora Adamič je prav tako dolgoletna članica upravnega odbora Županova jama – turističnega in okoljskega društva Grosuplje. Aktivna je na več področjih. Skupaj z gospo Andrejo Smolič se zavzemata za ureditev kolesarskih in pohodniških poti ter za gozdno učno pot v okolici Županove jame. Kot slikarka amaterka pomaga društvu s svojimi idejami za oblikovanje promocijskega gradiva. Več let je bila članica odbora za ocenjevanje urejenosti krajev v okviru vseslovenske akcije

foto in montaža
Marjan Trobec

VABLJENI
na vodene ogledе
ŽUPANOVE JAME
v sobotah, nedeljah
in praznikih ob **15.00**
info: 041 407 705

Moja dežela – lepa in gostoljubna. Sodeluje tudi pri organizaciji pohodov k Županovi jami. Skrb za promocijo kraja jo spremlja na vsakem koraku.

Županova jama - turistično in okoljsko društvo Grosuplje se vsako leto vključi v državni projekt Naša dežela – urejena in gostoljubna, v okviru katerega po vsej Sloveniji turistična društva ocenjujejo urejenost naselij, delovnih organizacij, delo ustanov, skupin in posameznikov. Komisija, ki jo je imenovalo društvo, se je letos odločila podeliti priznanje Društvu podeželskih žena Sončnica za ohranjanje etnoloških in kulinarčnih posebnosti naših krajev. Na prireditvah na poseben način z domačimi specialitetami in z obnavljanjem starih običajev promovirajo naše kraje in tako pomembno prispevajo k razvoju turizma.

Priznanje je društvo naklonilo tudi gospodu Marjanu Širclju. Komisija je ocenila, da je njegovo delo v PGD Grosuplje opazno, v zadnjem času predvsem v tekmovalni enoti veteranov, daposkrbiza promocijo Grosupljega pavsod, kjer nastopajo. Pogosto ga vidimo kot fotografa na prireditvah, kako dokumentirate dogodke v naših krajih, poznana nam je tudi njegova skrb za urejeno okolje. Zato se je

komisija odločila, da mu letos podeli priznanje za opazno delo na humanitarnem, ekološkem in domoznanskem področju.

Komisija društva Županova jama - turističnega in okoljskega društva Grosuplje je letos posebno pozornost namenila ustanovam, ki se ukvarjajo s človekoljubno dejavnostjo. Ocenila je, da je okolica Doma starejših občanov urejena, lepa in čista, da so balkoni, okna in gredice cvetoči vrtovi. Opravljajo tudi pomembno poslanstvo, da omogočajo starejšim prijetno in varno bivanje v tretjem življenjskem obdobju, dobrodošlo je tudi dnevno varstvo za starejše.

Tudi letos se je akciji Moja dežela – lepa in gostoljubna pridružilo Turistično društvo Kopanj. Družina Jožeta in Marinke Adamič iz Male Račne je prejela priznanje za lepo urejeno kmetijo, ki je po upokojitvi gospodarjev še bolj zaživela. Družini Janeza in Rozke Nučič iz Predol ter Milana in Metke Perko iz Male Račne pa sta prejeli priznanja za lepo urejene hiše, zelenjavne, cvetlične in sadne vrtove.

Novost letošnje prireditve pa je bilo povabilo vsem društvom Turistične zveze Grosuplje, da se nam pridružijo na naši slovesnosti in se predstavijo. Zanimivo je bilo poslušati, kakšne načrte imajo za prihodnje mesece, in pogledati

njihove predstavitve na mizah v dvorani. Videli smo trud za promocijo območja, ki ga društvo pokriva, zanimivo reklamno gradivo, unikatne turistične spominke, člani KD Škocjan pa so prikazali delanje zobotrebcev in pletenje svitkov. Za sodelovanje se zahvaljujemo turističnim društvom: Boštanj, Kopanj, Magdalenska gora, Šmarje – Sap in Kulturnemu društvu Škocjan pri Turjaku.

Kulturni program so oblikovali mladi narodnozabavni ansambel Jan kvintet, ki je z lastnimi skladbami in priredbami drugih ansamblov razgrel publiko. Ponašajo se z laskavim priznanjem iz Števerjana, nastopajo več naokrog kot v domačih krajih, čeprav si želijo povabila na gasilsko veselico. Pevska družina Erčulj prihaja iz Dobropolja, iz doline, ki je znana po dobrih pevcih. To so tudi dokazali z ubranim petjem in sproščenim nastopom. Mlado zarjo iz Račne že dolgo spoznamo. Pevce, plesalce in inštrumentaliste spremljamo že od malih nog, ko so poskusili prve korake na odru. Njihov dovršen nastop nas vedno prevzame.

Prireditve se je zaključila v jedilnici šole ob prigrizku in kozarčku, ves čas pa so za razpoloženje skrbeli člani Jan kvinteta.

Marija Samec

Krajani Št. Jurija na jesenskem izletu

V soboto, 2. oktobra 2010, sta Krajevna skupnost Št. Jurij in Turistično društvo »Županova jama« Št. Jurij organizirala jesenski izlet v Vipavsko dolino in na Slovensko Primorje. Krajani smo se zbrali ob 7.30 pri novi osnovni šoli v Št. Juriju in se z avtobusom odpeljali proti Grosupljemu in Ljubljani, kjer so vstopili še ostali udeleženci izleta.

Pot nas je najprej vodila v Vipavsko dolino, kjer smo imeli voden ogled z lokalno vodnico; ogledali smo si dva egipčanska sarkofaga, cerkev sv. Štefana, se sprehodili po znamenitih vipavskih ulicah ter si ogledali arhitekturo kraja. Ogledali smo si tudi čudovite izvire reke Vipave, po kateri je kraj dobil tudi ime, parke in dvorec Lanthieri. Po ogledu je sledilo kosilo v restavraciji Vipavski hram, kjer so nas pogostili z dobrim kosilom z nekaj dodanimi lokalnimi dobrotami.

Po kosilu smo se odpravili proti slovenski obali, najprej smo si v Ankaranu, v pristanišču Sv. Katarina ogledali školjčno sipino s tisočeri majhnimi školjkami, ki jih naplavi morje, ki je edina tovrstna naravna znamenitost v Sloveniji. Od smo se odpeljali v Izolo, kjer smo imeli prosto za sprehod do obale. Iz Izole pa smo pot nadaljevali ob slovenski obali do mejnega prehoda Sečovelje, naprej do Dragonje in prispeli v kraj Sv. Peter, ki se nahaja na

jugozahodnih obronkih Šavrinskega gričevja, kjer smo si ogledali Tonino hišo, ki je zelo zanimiv etnografski spomenik. V pritličju hiše se nahaja oljčni mlin ali torčlja, v zgornjem delu pa je ohranjen bivalni del. Takšen tip oljarne je bil razširjen v Istri v 20. stoletju.

Po ogledu je sledil še obisk na Turistični kmetiji pri Lukačevih v kraju Montinjan

pri Marezigah v zaledju Kopra, kjer so nam pripravili degustacijski prigrizek z domačimi dobrotami.

Po prijetnem dnevu, ki ga je popestrilo še toplo in sončno vreme, je sledila vožnja proti domu, kamor smo prispeli v večernih urah.

Tanja Kadunc

Hrana, postrežena kot umetnija

Tečaj dekoracije hrane na Magdalenski gori

Hrana v naši družbi ima telesni pomen – je poleg tekočine bistvena za preživetje; družbeni – ob njej se zbiramo ob pomembnih dogodkih skupaj s sorodniki, prijatelji, znanci, poslovnimi partnerji; in simbolni pomen – veliko ljudem domače pecivo prebudi občutke domačnosti, spomine na otroštvo, varnost, morda tudi pripadnost. Kuhanje in priprava hrane sta že dolgo prepoznavna kot umetnost, znano pa je tudi, da vonj in estetskost priprave hrane močno vplivata na njen okus. Kot trden dokaz tega nam služi primer otroka, ki ga videz neke vrste hrane, npr. zelenjave, odvrča od tega, da bi jo poskusil. Paradižnik na primer marsikateremu otroku na videz izgleda zanič, saj se pri rezanju zrelega sadeža iz njega cedi sok. Podobno je z redkvico, ki ima smolo že zaradi svojega imena. Vse se spremeni, ko paradižnik oblikujemo v vrtnico, redkvico pa v miško. Večina otrok bo imela vsaj pogum, da omenjeno zelenjavo poskusi, v najboljšem primeru pa si je bodo zaželeli še.

Različni proizvajalci nam v reklamah ponujajo, morda tudi nekoliko vsiljujejo, vrsto naprav in pripomočkov, s pomočjo katerih lahko, poleg okusnega, pripravimo tudi očem prijeten obrok. Kako pa lahko izdelamo preprosto, le z uporabo noža, okras jedem?

Turistično društvo Magdalenska gora je v okviru praznovanja 10-letnice delovanja društva, v petek, 9. julija 2010, ob 17. uri, priredilo tečaj dekoracije hrane, ki so se ga lahko udeležili člani društva, prijatelji in znanci. Odvijal se je na dvorišču nekdanje

mežnarije na Magdalenski gori. Omenjeni tečaj je vodila ga. Zmaga, dolgoletna kuharica v vrtcih, danes pa članica osebja, ki skrbi za pogostitev in dekoracijo miz na protokolarnih prireditvah državnega formata. Po uvodni predstavitvi in pripravi pripomočkov (op.: nož z ravnim rezilom, deska za rezanje, kuhinjska krpa, dve posodi z vodo) je 13 udeleženk, po navodilih ge. Zmage, začelo z delom. Pričeli so nastajati prvi izdelki: tulipani iz korenja, krizantema, vrtnica in miška iz redkvice, krizantema in vrtnica iz paradižnika, vrtnica iz črne redkve, okras iz kumar, labod iz jabolka, okrask iz pora, vrtnica iz masla, ježek iz suhega sadja ... Po končani izdelavi posameznih okraskov, narejenih iz zelenjave, nam je gospa Zmaga pokazala še, kako omenjene izdelke aranžiramo v kombinaciji z narezkom, sirovo ploščo, pršutom, francosko solato, pečeno papriko ...

Na koncu, približno tri ure trajajočega tečaja, je bila razstavna miza polna izdelkov, ki so čakali na to, da jih zaužijemo. Prišla sta povabljeni gosta: predsednik Krajevne skupnosti Šmarje - Sap, g. Janez Tomažin, in predsednica Turističnega društva Lavrica, ga. Slavka Kregar.

Soprog udeležinke tečaja, g. Rudi, je s seboj prinesel vino iz svojega vinograda, organizatorji so priskrbeli kruh in sladke štrukeljčke, predsednica Turističnega društva Lavrica pa je prinesla domačo potratno potico, ki jo je pripravila sama. Vse prinesene dobrote so še dodatno popestrile izbor jedi na mizi. S tem se je pričel neuradni del tečaja – druženje in pogovor ob pripravljeni hrani in pijači.

Izdelke, narejene na tečaju, so udeležinke lahko odnesle domov in jih poslikale ter si zraven pripisale način izdelave.

Morda pa je katera izmed njih znanje, pridobljeno na tečaju, uporabila pri organizaciji petkovega druženja s svojo družino ter pripravila bovlo, vrh katere je plaval labod iz jabolka ...

Omenjeni tečaj priprave hrane je bil po besedah udeleženk »zelo zanimiv«. Nobena od njih si ni predstavljala, kaj vse lahko naredi preprosto, z nekoliko iznajdljivosti in znanja. Zaradi pozitivnega odziva so se v TD Magdalenska gora odločili, da organizirajo še en, podoben tečaj na temo PRIPRAVA KANAPEJEV, ki se bo odvijal v petek, 17. 9. 2010, ob 17. uri. Vse interesente/-ke zato vabijo, da jih za dodatne informacije povprašate preko maila: magdalenska.gora@gmail.com.

**Za TD Magdalenska gora
Anja Janežič**

NIKO MIHICINAC K.D.

NEPREMIČNINE

KOLODVORSKA 3, 1290 GROSUPLJE

TEL.: 01-786 56 60, FAX: 01-786 56 65

GSM: 041-405 258

E-MAIL: NIKO@MIHICINAC-NEPREMICNINE.SI

URL: WWW.MIHICINAC-NEPREMICNINE.SI

**Če želite svojo nepremičnino VARNO prodati,
podariti, izročiti ali jo pridobiti, vam priporočamo,
da se o svoji nameri prej POSVETUJETE PRI NAS!**

TD Šmarje – Sap skrbi za vodne vire in čisto pitno vodo

Po lanskem zelo uspešnem projektu postavitve Poti kulturne dediščine so si člani Turističnega društva Šmarje – Sap zadali in zelo uspešno izpeljali novo nalogo. V krajevni skupnosti so želeli poiskati, očistiti in dokumentirati skrite vire čiste vode. Združili so moči s KS Šmarje – Sap, Kolesarskim društvom ter s prostovoljci in skupaj so več mesecev odkrivali ter čistili vodne vire v svoji okolici. Poseben projekt je bila ureditev Zacurka – Šmarčanom dobro znanega koticčka z bajerjem in izvirom. Njuna okolica že dolgo ni bila primerno urejena, za mlajše obiskovalce tudi nevarna. Veliko truda je bilo vložena, da so s kupi peska zravljali tla, posekali razraslo drevje, okoli bajerja namestili ograjo ter postavili mostičke nad potokom. Posebej prijeten pa je sedaj pogled na izvir pitne vode, včasih že dodobra skrit in zaraščen, sedaj pa spet dostopen in urejen.

Mnogo krajanov si ga je prišlo ogledat 3. oktobra, ko so člani Turističnega društva pripravili še prireditev z naslovom Voda in naše življenje. Z njo so prireditelji želeli obiskovalce opozoriti, da pitne vode ni v izobilju ter da lahko sami prispevajo k ohranjanju čiste podtalnice, površinskih vod in izvirov. Pri tem jim je pomagala biologinja Barbara Černe Strgar, ki je na kratko povzela, kako onesnažena je voda na našem območju, nato pa ponudila mnoge rešitve za reševanje problema. Posebni gostje so bili možje iz etnološkega društva Dolenja Trebuša, ki znajo izdelovati lesene cevovode. Uresničili so

željo Turističnega društva pri ureditvi Zacurka in na novo povezali izvir z bajerjem. Trebušani so cel dan s svetri v debela črnega bora vrtali luknje, tudi s pomočjo radovednih obiskovalcev, ki so spoznavali del že skoraj pozabljenega tehniškega znanja. Ob koncu prireditve je bila vodovodna napeljava pripravljena, obiskovalci pa so navdušeno zaploskali, ko se je po njej voda prvič izlila v bajer. Trebušani pa niso bili edini gostje. Od daleč so prišle tudi perice, članice kulturnega društva Škocjan, ki so ob potoku pokazale, kako so nekoč prali perilo. Nato so s spretnimi rokami izdelovale še zobotrebce ter svitke za na glave, ki so jih ženske potrebovale, ko so na glavah nosile škafe vode. Zanimiv program so popestrili še šmarski pevci in pevke – kot vselej so se vabilu odzvali Moški pevski zbor ter Ljudske pevke.

Še posebej veselo pa je bilo ob potoku, kjer so potekale ustvarjalne delavnice. Otroci so izdelovali ladjice in jih nato spuščali po potoku. Nekateri so se lotili celo izdelave lesenih mlinčkov, ki jih je nato v nizki vodi vrtela tekoča voda. Kipar in restavrator Ljubo Zidar pa je tako mlade kot odrasle spodbujal k slikanju z vodenimi barvicami. Manj ustvarjalni otroci so se zadržali pri športnih igrah, ki jih je organiziralo Kolesarsko društvo.

Po uradnem programu je sledilo še prijetno druženje ob glasbi, srečelovu, hrani in pijači, tako da so se mnogi obiskovalci v Zacurku zadržali ves dan.

Meta Zoran

Jesenski pohod »Spoznaj sosednjo vas« v Št. Juriju

Krajevna skupnost Št. Jurij in Turistično društvo »Županova jama« Št. Jurij sta v nedeljo, 3. 10. 2010, organizirala tradicionalni jesenski pohod »Spoznaj sosednjo vas«. Udeleženci pohoda smo se zbrali pri novi osnovni šoli v Št. Juriju in odšli čez Št. Jurij, Velike Lipljene, Rožnik, Sp. Slivnica, Cerovo, Ponova vas – Kobiljek, Št. Jurij. Ob poti smo naredili postanek pri koči v Kremenci, kjer smo se okrepčali, nato pa nadaljevali v toplem in sončnem dnevu proti Sp. Slivnici.

Po prihodu na ciljno mesto v Št. Juriju je sledilo družabno srečanje ob pečenem krompirju in drugih dobrotah.

Pohod smo zaključili tudi ob snovanju načrtov za pripravo naslednjega pohoda, ki bo spomladi naslednje leto, katerega namen je spoznavanje sosednjih vasi v KS Št. Jurij in tudi izven.

Tanja Kadunc

S polno paro naprej v pravo smer

Nova taborniška sezona je že v polnem teku. Vodniki in vodstvo društva tabornikov rod Louisa Adamiča smo se 1.10.2010 zbrali na vsakoletnem posvetu, kjer smo začrtali smernice za naše delovanje. Vse naše želje in ideje smo spremenili v velik koledar projektov, ki bodo potekali skozi celo leto. Pri planiranju akcij, ki jih bomo organizirali, smo bili predvsem pozorni na to kaj je najboljša za naše člane. Zaželeli smo si spet pravih taborniških dogodivščin zato teh v letu 2010/2011 ne bo manjkalo, prav tako smo poskrbeli za veliko mero druženja in zabave, planirane pa so tudi razne kulturne in izobraževalne akcije. Za pokušino lahko omenim, da se bomo vozili s kolesi po jami, uživali v poletnem soncu na taborjenju, občudovali bomo pisano jesensko naravo na jesenovanju in še marsikaj zabavnega in zanimivega se bo dogajalo, vendar naj ostalo ostane skrivnost. Na posvetu se nas je zbralo vsega skupaj 12 prostovoljcev, ki se že dlje časa trudimo za naše mlade in njihovo koristno preživljanje prostega časa. Da med načrtovanjem in dogovarjanjem ne bi ostali lačni je poskrbela Ana Vatovec, ki se ji lepo zahvaljujemo. Bil je to zabaven in koristen vikend, v katerem smo izpolnili zadani cilj in naše društvo s polno paro pognali naprej v pravo smer.

Peter Virant

Izlet članov Turističnega in okoljskega društva »Županova jama« iz Grosupljega na Portugalsko

V mesecu septembru je skupina članov Turističnega in okoljskega društva »Županova jama« Grosuplje odpotovala za pet dni na ogled v deželo na skrajnem robu Evrope - Portugalsko. Vodila nas je Kompasova vodnica gospa Maja Kezić. 15. septembra smo iz Zagreba poleteli v Lizbono, v deželo slavnih pomorščakov, raziskovalcev, sladokuscev, v deželo, kjer odzvanja fado, melanholičen napev, ki nagovori vsakogar. Poleg značilne glasbe, odlične kulinarike, pristne gostoljubnosti domačinov in čudovite narave so ravno zgodovinski spomeniki tisti, ki prevzamejo vsakega obiskovalca. Mogočni samostani srednjeveških viteških redov pričajo o stoletnih bojih z Mavri. Zgodovina ima bogato izročilo: tako v arhitekturi palač, ki pritegnejo s pisano keramiko, kot z mogočno zunanostjo cerkva in samostanov. Lizbona je arhitekturno zelo bogata; povsod lahko najdemo romanske, gotske, baročne, tradicionalne portugalske, modernistične zgradbe.

Portugalska je bila najbolj bogata v času odkrivanja tujih dežel okoli leta 1500. Pomorščaki so iz kolonij vozili ogromne količine zlata in srebra, zato so kralji in trgovci živeli v izobilju. Gradili so neverjetno veliko cerkva in samostanov. Sto let kasneje je bila zgodovina Portugalske pretežno vojaška, borili so se z veliko močnejšimi in po naravi veliko bolj energičnimi sosedi Španci. Kasneje so se z njimi pobotali, tudi s pomočjo medsebojnega poročanja princes in princev iz obeh dežel.

Že takoj prvi dan po prihodu smo pričeli z ogledi po Lizboni. Ta dan smo spoznali trdnjavo Torre de Belém (krajše za Santa Maria de Belém). Utrjeni stolpič je danes zgodovinsko med najpomembnejšimi, je del oziroma predmestje Lizbone, ki leži na desnem bregu reke Tejo, nekaj kilometrov zahodneje pa se izliva v Atlantski ocean. Od tu je Portugalska, pomorska velesila, odplula odkrivat svet. Že leta 1415 so tu dvignile sidro ekspedicije, ki so hitele

osvajati Ceuto in Maroko. Leta 1497 je iz Beléma kot vodja posadke Vasco da Gama s štirimi ladjami odplul okoli Afrike proti Indiji. Bili so prvi Evropejci, ki so objadrali vzhodnoafriško obalo in 18. 5. 1498 dosegli obalo Indije. Stolpič so zgradili iz dveh razlogov: beli stolpič je prvi pozdravil ladje, ki so plule po Teji v Lizbono, bil pa je tudi del obrambnega sistema, ki je varoval mesto. Torre de Belém so zgradili na majhnem rečnem otočku, ki pa je zaradi napredovanja obale že dolgo del kopnega. Gradnja je potekala med letoma 1515 in 1521, naročil jo je portugalski kralj Manuel. Opazni so tudi vplivi arabske arhitekture, bogato okrašene v manuelinskem slogu. Portale in okna krasijo podobe iz narave (predvsem morsko živalstvo, rastlinstvo) ter podobe, povezane s pomorstvom (sidra, vrvi, vozli ...) in z vojsko. Zgradbo sestavljata dva dela - štirinadstropni stolpič in nizka obrambna ploščad.

Obiskali smo še največji center - Park narodov, kjer so Portugalci leta 1998 organizirali svetovno razstavo »EXPO 98« z naslovom »OCEANI - DEDIŠČINA PRIHODNOSTI«, bil je časovno usklajen s 500. obletnico potovanja Vasca da Game v Indijo.

Staro središče Lizbone je zgrajeno na sedmih gričih. Mesto je z nasprotnim bregom reke Tejo povezano preko dveh mostov: Most 25. aprila, ki je bil slovesno odprt 6. avgusta 1966 kot Ponte Salazar in kasneje preimenovan v Nageljnovce revolucije, je najdaljši viseči most v Evropi, drugi most Vasca da Game je bil odprt leta 1998 je pa najdaljši na svetu. Glavna prometna žila je libonski metro, ki povezuje jedro mesta z zgornjimi in vzhodnimi okrožji. V uporabi so tudi avtobusi, vzpenjače in tramvaji in vlaki. Ceste so strme in tlakovane s posebnimi ornamentami. Prebivalstvo Portugalske naglo narašča, do sedaj je ocena okrog 10 milijonov prebivalcev, kar 94 odstotkov predstavljajo Portugalci, ostalo prebivalstvo so večinoma priseljenci iz nekdanjih afriških, ameriških in azijskih kolonij

Naslednje jutro nas je pričakala portugalska vodnica, skupaj z gospo Majo sta nam predstavili najodličnejšo stavbo v Lizboni - samostan sv. Heronima (spomenik renesančne arhitekture) s cerkvijo, v kateri so grobnice portugalskih kraljev in sarkofaga pesnika Camoesa in pomorščaka Vasca De Game. Cerkev je zgrajena v manuelinskem slogu, združeno z gotiko in renesanso. Zgrajena je bila v 15. stoletju kot triladijska cerkev z dvema bogato okrašenima vhodoma. 50 let pozneje je

žena sina Manuela dala zgraditi še poseben oltar v slogu renesanse. Stebri so okrašeni z vrvmi, školjkami in sadjem, prisposobami pomorščakov na morju. V samostanu je prebivalo 100 menihov reda »sv. Heronima«. Izdelanih je bilo več hodnikov, kot križni hodnik, ki predstavlja simboliko števila 8, ki pomeni neskončnost, drugi hodnik pa predstavlja simboliko Kristusovega križa. Med obnovo sredi 19. stoletja so samostanu dodali zahodno krilo, v katerem so danes muzeji.

V tem dnevu smo se povzpeli še na grad S. Jorge, s katerega smo imeli prelep pogled na celotno mesto.

Na večerjo smo se z metrojem odpeljali v restavracijo v doke - na obalo. Tu smo od blizu videli Marino Cascais pri Lizboni, tukaj med drugim prirejajo tudi prvenstva v jadrnanju. V spominu mi je ostal most Ponte Vasco da Gama, ki na enem delu visi na jeklenih vrveh. Deluje zelo impresivno, ko se vije čez zaliv. Na griču je stal visok spomenik Cristo-Rei, kot Kristus kralj, ki gleda na Lizbono.

Naslednji dan smo se že zgodaj zjutraj z avtobusom odpeljali v Sintro, staro kraljevsko prestolnico. Ogledali smo si Nacionalno kraljevo palačo iz 19. stoletja. Dolga zgodovina te stavbe kaže na številne arhitekturne sloge, predvsem gotskega in emanuelinskega, največji čar palače pa daje okrasje v številnih svečanih prostorih. Značilnost za Portugalsko so ploščice tudi na zunanjih fasadah, v modri barvi, največkrat z motivi ladjevja, torej osvajalskih pohodov Portugalcev. Kuhinja ni imela stropa, videl si samo dva velika dimnika. Mislim, da je bila priprava hrane v tem gradu zelo pomembno opravilo.

V okolici Sintre se razprostira Park Pena, očarljiva mešanica gozdov, veliko je nasadov evkaliptusa, mimos ter drugih eksotičnih rastlin in cvetic. Skozi prelepo pokrajino smo z vožnjo nadaljevali do najzahodnejše točke Evrope, to je rta Roca (Capo da Roca). Obala je tako strma, da je točka, kjer stoji spomenik, 140 metrov nad morjem. To dokazuje, da je Portugalska lahko na poseben in čisto svoj način usodna, tako sem ugotavljala, ko smo se preko pečine Skalnega rta zazrli čez nemirne vode Atlantika daleč na zahod. »Tukaj, kjer se zemlja konča in se morje začne,« je ta najzahodnejši rt kontinentalne Evrope opisal Luis de Camoes, eden največjih portugalskih poetov, ki je v verze ujel »občutenja ponosa iz portugalske zlate dobe velikih odkritij«. Takrat, v 15. in 16. stoletju, so se pogumni portugalski pomorščaki z odkritjem Indije

in Brazilije dokazovali, da se onkraj velikega morja zemlja vendarle spet začne.

V Lizbono smo se vračali s krajšimi postanki ob »sončni obali«, skozi monderna letovišča Estoril in Cascais, ki se nahajata ob obalni cesti 30 km iz Lizbone. Bil je prelep dan s prijetno temperaturo okrog 28 stopinj.

Na večerjo smo se tudi tokrat odpeljali z metrojem. V Lizboni je potrebno začutiti utrip ljudi, spomeniki so povsod enaki, ljudje pa so prijazni in odprti, tudi hrana je čudovita. Pri večerji smo si ob svečkah ogledali fado (usoda), to je znamenita portugalska glasba, ki so jo zasledili leta 1820, vendar njeni začetki verjetno segajo še bolj v preteklost. Zanj so značilne žalostne melodije in besedila, ki pogosto govorijo o morju in življenju revnih. Prva velika pevka fade je bila Maria Severa Onofriana, ki je živel v prvi polovici 19. stoletja, za največjo pevko fade, pa velja Amalia Rodrigues. Velika mojstra na kitari pa sta bila Artur Paredes in njegov sin Carlos Paredes.

Pred nami je bil še zadnji dan ogledov. Takoj po zajtrku smo se odpeljali po zahodni obali Portugalske, do »poročnega mesta« Obidos, saj ga je za poročno darilo dobila dona Isabela Aragonska, mesto, v katerega se zaljubiš na prvi pogled. Gesta je postala tradicionalna in mlade žene kraljev so Obidos vedno znova dobivale v dar. Kmalu se ga je prijel nadimek »kraljičino mesto«. Ob sprehodu po mestu začutiš njegov nekdanji utrip. Objema ga namreč neprekinjeno obzidje, ki preprečuje, da bi se mesto povečalo. Z obzidja je prav tako izjemno slikovit pogled na ozke uličice, terasasto grajene bele hiške z modro-rumenimi robovi in podeželsko okolje.

Z vožnjo smo nadaljevali do mesta Alcobaca, mesto je znano po cistercijskem samostanu Mosteiro de Santa Maria iz 12. stoletja. V sredini samostana je gotška cerkev z dvema zvonikoma in je največja cerkev v Portugalski. Zaradi svoje zgodovinske vrednosti je pod zaščito Unesca. Kraj Alcobaca so portugalski kralji zavzeli šele leta 1147, ko so pregnali Arabce. Mestece leži na sotočju dveh rek: Alco in Baca, od tod tudi ime. V cerkvi blizu oltarja sta dva sarkofaga. V njih počivata Don Pedro I. in Ines de Castro; sarkofaga sta obrnjena z nogami drug proti drugemu. Vodnica Maja nam je ob njenih sarkofagih z bogatimi reliefi povedala najbolj tragično ljubezensko zgodbo. Ogledali smo si še ostali del zgradbe, kjer je bil samostan. Kvadrature celotnega objekta si nisem zapomnila, vendar gre za ogromne razsežnosti, v njem so velikanski hodniki, dvoriščne arkade in vrtovi.

Po ogledu smo se odpravili še v Batalho, znano po eni najlepših gotških cerkva na Portugalskem - Santa Maria de Victoria. Samostan svete Marije Zmagovalke je portugalski državni ponos. Predstavlja najboljši primer pozne gotške arhitekture,

poseben pa je tudi v tem, da ni bil nikoli popolnoma dokončan. Pozornosti ne pritegneta le velikost in oblika samostana, ki je bolj poznan pod imenom mesta, v katerem je zgrajen (samostan Batalha), ampak predvsem dekoracija pročelja in izjemno izoblikovana kamnoseška dela, ki jih lahko občudujete na vsakem koraku vašega sprehoda po samostanskem kompleksu. Zanimiva pa je »Nedokončana kapela«, ki simbolizira dolgotrajno gradnjo samostana in množico arhitektov, ki so mu dali svoj pečat, zato njeno ostrešje ni dokončano in pušča odprte možnosti za domišljijo vsakega posameznika. Samostan je dal zgraditi kralj João I., ki se je pred bitko s Kastiljci leta 1385 zaobljubil, da bo v primeru zmage Devici Mariji postavil veličastno zgradbo. Portugalci so bitko dobili, s tem pa so se tudi rešili španske nadoblasti. Kralj je svojo obljubo izpolnil, a njene uresničitve nikoli ni videl. Ta ogromen kompleks so namreč gradili kar dve stoletji in v tem času se je na Portugalskem prestolu zamenjalo sedem kraljev. Dela so se sicer začela kmalu po bitki, ko je portugalski arhitekt Afonso Domingues narisal načrte, a gradnjo so končali šele leta 1517. Iz tega žalostnega stanja ga je rešil kralj Ferdinand II., ko je ukazal obnovitvena dela in tako znova oživil ta dragulj gotške arhitekture. Na začetku 20. stoletja so samostan razglasili za spomenik državnega pomena, od leta 1980 pa je v njem muzej.

Ustavili smo se še v nepozabni in slikoviti ribiški vasi Nazare, ki je danes letoviško mesto na obali Atlantskega oceana. Toda še preden smo se spustili na obalo, smo si ogledali stari del mestnega središča, visoko na skali nad oceanom - Sito. Središče predstavlja zelo velik trg z zanimivo cerkvijo, na trgu pa je vse polno trgovinic z domačimi pridelki ter s spominki. Na trgu ni bilo pretirane gneče, saj je bila turistična sezona

že mimo. Prodajalke so bile oblečene v starodobne noše, tipične za to nekoč ribiško vasico. Zanimivost te noše je v sedmih krilih, ki jih ženske oblečejo. V davni preteklosti so dekleta in žene čakale svoje moške, kdaj se bodo vrnili z ribolova. Vsak dan čakanja zaman so slekle eno krilo. Če ga ni bilo sedem dni, je to pomenilo, da je mrtev. Obstoji pa še druga verzija tega izročila. Po sedmih dneh si je ženska poiskala drugega moškega.

Na koncu pa zadnji postanek v najbolj znanem romanskem mestu - Fatimi, ki jo imenujejo tudi »oltar Portugalske«. To je prizorišče šestih čudežnih prikazanj Device Marije. Vsakega 13. v mesecu je tam ogromno romarjev, ker se je Marija prvič prikazala 13. 5. 1917 trem otrokom - pastirčkom. Zelo zanimivo se mi je zdelo, ko so ljudje hodili po kolenih, prižigali sveče, velike 150 cm.

Prostor pred cerkvijo je še enkrat večji kot v Vatikanu, na trg lahko pride več kot milijon romarjev. Skozi ves dan so čaščenja, v cerkvi Marije pa se je takrat ravno odvijala maša. Na nasprotni strani je zgrajena zelo velika moderna cerkev.

Ogledali smo si mesta prikazovanj, na katerih se je Marija prikazala Luciji, Jacinti in Franciscu. Francisco in Jacinta sta umrla kmalu po prikazovanjih, ker sta zbolela za gripo, Lucija pa je bila redovnica. Luciji so bile zaupane 3 prerokbe. Prva fatimska skrivnost govori o viziji pekla, prošnji za mir, ker je bila takrat Evropa v vojni že 3 leta. Druga govori o tem, bo prišel mir, če se bo Rusija spremenila. Tretja skrivnost je bila razkrita leta 2000. Sporoča, da bo ustreljen duhovnik, oblečen v belo. Prerokba je povezana s poskusom uboja Papeža Janeza Pavla II., leta 1988.

Polni vtisov smo se odpeljali nazaj v hotel Lizbone, pripravili kovčke in drugi dan odpotovali proti domu.

Vodja skupine Malči Šturm

Nov dan nov začetek

Šolske klopi so že dobro ogrete in skoraj istočasno s šolskim, se je začelo tudi taborniško leto. V četrtek 16.9.2010 smo imeli taborniki prvo srečanje, ki mu rečemo jesenski zbor. V bližini Grosuplja, natančneje pri Šormovem mlinu v Dobju pri Grosuplju, zraven nam zelo ljube narave, smo priredili sproščujoč piknik, z mnogimi zabavnimi igrami in čisto pravim tabornim ognjem. Ob tej priložnosti bi se radi tudi zahvalili Mariji in Jožetu Škrjanc, ki sta nam prijazno dovolila,

da pri Šormovem mlinu organiziramo naše srečanje. Kljub malce kislemu vremenu, smo na obraze nadeli nasmehe in predstavili taborništvo v najlepši luči, tako kot si tudi zasluži. Da je taborništvo res odlična šola za življenje in hkrati tudi super zabavna dejavnost, so spoznali tudi mnogi otroci, ki so prišli na prvo srečanje, v želji, da se pridružijo največji mladinski organizaciji v Sloveniji in svetu. Na pikniku smo bili seveda tudi že »preizkušeni« taborniki, od najmlajših, pa vse

do tistih malo starejših. Vsi skupaj smo uživali v krasnem in zabavnem popoldnevu, ki se je na žalost kar prehitro končal, vendar novi projekti in akcije prihajajo, zato sporočamo vsem, ki bi se radi pridružili tabornikom, da še ni prepozno. Vse informacije dobite na www.rla.rutka.net ali na e-mail naslovu jana2kanada@yahoo.com ali petra.zejavac@gmail.com. Novi prijatelji, pustolovščine, zabavni večeri, atraktivni izleti, aktivne počitnice in še mnogo več, čaka vse nove in stare člane rodu Louis Adamič, v pravkar začetem taborniškem letu 2010/2011. Lep taborniški pozdrav.

Peter Virant

Pridružili smo se sajenju dreves

ENO šole iz 150 držav vsega sveta 21. septembra vsako leto pripravljajo veličasten dogodek – dan sajenja dreves! Otroško sajenje dreves simbolizira mir in kontinuiteto življenja.

Dan sajenja dreves je praktični primer razširjanja okoljevarstvenega in globalnega učenja.

Otroke vsega sveta združuje v skupni skrbi za okolje in njegovo problematiko. Še več, dogodek vzpodbuja učenje za mir in dviguje otroško zavedanje o pomembnosti dreves in gozdov na globalni ravni.

Učenci 2. b razreda OŠ Brinje Grosuplje so v torek, 21. 9. 2010, ob 12. uri, ob spodnji terasi šole posadili 5 borovih

dreves. S prijavo preko spletne strani <http://www.enotreeday.net/> so se pridružili več tisoč šolam in otrokom vsega sveta in na ta način obeležili svetovni dan miru.

Sajenje dreves je del vsakoletne kampanje za okolje in mir. Letos se slavi 10-letnica obstoja ENO programa in do sedaj so šole posadile že približno 5 milijonov dreves. Drevo je simbol, v prvi vrsti spominja na pomen narave in okoljevarstvene zaščite, s sodelovanjem šol vsega sveta pa podpiramo kulturno različnost in strpnost.

Med glavnim odmorom je dežurni učenec preko šolskega ozvočenja prebral kratko obvestilo organizatorja o ENO dnevu sajenja dreves.

Ob 11.45 se je slovesni del dogodka začel z govorom. Prebral ga je učenec 9. razreda. Učenci 2. b razreda pa so nato zapeli pesmico, napisano prav za ta dan. Po tem slovesnem delu so se primerno obuti v škornje lotili sajenja dreves. Pri pripravi na dogodek so se izkazali tudi njihova razredničarka in oba hišnika - vsak je po svojih močeh pomagal drugošolcem, ki marsičesa, premajhni, ne bi zmogli sami. Učenci so kot vsi otroci te starosti uživali, ko so z rokami grebli po zemlji in na ta način zasuli korenine dreves. Za drevesa bodo skrbeli tudi v prihodnje, v naslednjih nekaj

dneh predvsem z zalivanjem.

Dogodku so se pridružili še učenci 1. a razreda in II. oddelka PPVI. Najprej le kot gledalci, nato pa so se očitno nalezli navdušenja drugošolcev in še sami posadili dve izmed dreves, ki sta še čakali na prostovoljce ob spodnjem vhodu v šolo.

Dogodka se je tako udeležilo 56 učencev in 6 učiteljev, nekaj pa jih je sodelovalo kot gledalci kar iz učilnic nad teraso ter pri pripravah na dogodek. Žal se zaradi izrednih razmer v nekaterih delih države dogodka ni udeležil predstavnik Zavoda za gozdove Slovenije, ki bi učencem lahko dal veliko koristnih napotkov.

Tanja Žontar

V nekaj dneh po treh čudovitih državah

Hrvaška, Črna gora ter Bosna in Hercegovina - tri države, ki lahko turistom ponudijo bistveno več kot potovanje v bolj oddaljene kraje. Če imate priložnost v hladnih jesenskih dneh oditi na krajši dopust, je morda sledeči opis kot naročen. Naše potovanje se je začelo v Dubrovniku, do koder imate z osebnim avtomobilom dobrih osem ur vožnje. Trenutno se tam temperature še vedno gibljejo okoli 25 stopinj Celzija. Ker je vrhunec turistične sezone že oddaljen, so tudi cene prenočišč že septembra opazno upadle. Čeprav Dubrovnik nekateri dojemajo kot oddaljen kraj za letovanje, ima vsaj dve pomembni prednosti: bogato zgodovino in idealno lego za potovanje v sosednji državi, Bosno in Hercegovino ter Črno goro. V t.i. popotniški bibliji Lonely Planet so letos objavili, da je Hrvaška na vrhuncu svoje turistične priljubljenosti. Na sam vrh lestvice primerjave držav jo je uvrstil ravno Dubrovnik. Tamkajšnje letališče je samo 1. avgusta obiskalo več potnikov kot v celem februarju. Ne moremo niti mimo dejstva, da so k promociji Dubrovnika pripomogli številni obiski zvezdnikov, denimo oskarjevca Morgana Freemana, supermanekenke Caprice in številnih drugih.

Najjužnejše hrvaško mesto, kjer je povprečna letna temperatura skoraj 20 stopinj Celzija, ponuja vpogled v bogato zgodovino naših južnih sosedov in številne legende - med drugimi tudi tisto, ki povezuje nastanek današnjega mesta s propadom starega rimskega mesta Epidaura na mestu današnjega Cavtata. Ravno Cavtat ostaja priljubljen kraj za turiste, ki ne želijo biti nastanjeni v centru, jih pa zato od središča živahnega dogajanja loči le dobrih dvajset minut vožnje v avtobusom.

Črnogorski biseri, ki privlačijo številne turiste

Ker je Dubrovnik skorajda tik ob meji s Črno goro, mladi hodijo k sosedom na številne festivale in zabave (denimo v Budvo), starejši pa tam vidijo odlično priložnost za nakupovanje ali le enodnevni izlet. Vsaj en dan

si vzemite za obisk naslednjih mest: Herceg Novi, Kotor, Tivat, Budva. Izredno privlačen je tudi polotok Sveti Štefan, katerega pa si lahko ogledajo le prebivalci tamkajšnjih hotelov. Potovanje od Hrvaške do Budve spremlja razgled na čudovito črnogorsko morje. Mesto je napolnjeno s stojnicami, restavracijami, hoteli. Je najbolj obiskano turistično mesto v črnogorskem primorju. Zaradi dobro ohranjenega starega mestnega jedra, nizkih cen in peščenih plaž na obisk privablja številne Ruse, zato prodajalci marsikaterega turista nagovorijo kar s stavkom: »Pozdravljeni, Rusi, bi si ogledali našo ponudbo?«

Od device Marije do skokov v vodo

Če vam potovanje v Črno goro ponuja ogled morja, pa se med vožnjo do Mostarja lahko nagledate Neretve. Največje in najpomembnejše mesto v Bosni in Hercegovini je znano predvsem po starem mostu, katerega so leta 1993 porušili Hrvati. Obnova se je zaključila leta 2004. Pogled z mostu nekaterim povzroči le vrtoglavico, drugim pa dvigne adrenalin - tisti najbolj drzni se tako vsako leto udeležujejo tekmovanja v skokih z mostu. A tudi med našim obiskom Mostarja se je nekaj posameznikov pogumno vrglo v hladno vodo. Ko ste že v Mostarju, izkoristite priložnost tudi za ogled Medžugorja. Romarski kraj je »zaslovel« leta 1981, ko naj bi se je šestim otrokom prikazala devica Marija. Od takrat pa do danes je Medžugorje obiskalo že več kot 30 milijonov vernikov. Številni trdijo, da se je tudi njim prikazala Marija. Katoliška cerkev sicer rednega prikazovanja Marije (še) ni uradno potrdila, je pa Vatikan letos spomladi napovedal ustanovitev posebne skupine, ki bo po obisku Medžugorja svoje sklepe predstavila kongregaciji za doktrino vere v Vatikanu. Ne glede na končno odločitev komisije pa ostaja neizpodbitno dejstvo, da je mesto s številnimi restavracijami, lokali, trgovnicami ter kioski s spominki zaživelo in se razvilo predvsem po zaslugi šestih otrok.

Tamara Barič

Budva

Cavtat

Črna Gora

Cerkev v Medžugorju

Dubrovnik

Most v Mostarju

S kolesom na jug črne celine

1. DEL: KENIJA, TANZANIJA

V začetku aprila sem poletel v kenijsko prestolnico Nairobi, kjer sem začel kolesarsko pot po Afriki. Prek Tanzanije, Malavija, Mozambika, Zimbabveja in Bocvane sem jo zaključil v Južni Afriki, kjer sem si ogledal vse tri tekme naše reprezentance na svetovnem prvenstvu v nogometu. Skupaj sem prekolesaril 6117 km in se konec junija v domovino vrnil z letalom.

Dan po velikonočnem ponedeljku sem imel let iz Milana, ker je bila ugodna cena. V sredo, 7. aprila, sem nekaj pred četrto uro zjutraj stopil na kenijska tla; prvič na afriška tla, pa nekaj ur prej na kratko že v Kairu. Ta dan sem kolesaril le od letališča do prestolnice Nairobi in malo po mestu ter si ogledal nekaj znamenitosti. Takrat se je v Nairobiju, ki je tudi največje kenijsko mesto s približno tremi in pol milijoni prebivalcev, začela konferenca vzhodnoafriških držav - AMFI. Ob tej priliki sta prišla na obisk španski kralj in kraljica. V sklopu konference je potekala razstava masajske kulture, kjer sem bil tudi sam.

UČITELJ PLAVANJA V KENIJI

V četrtek, osmega aprila, sem začel kolesarsko pot po Afriki in zapustil Nairobi. Videl sem nekaj žiraf ob cesti in naslednji dan

tudi antilope in zebre. Na začetku in kasneje še v Tanzaniji sem nekajkrat ob cesti videl tudi Masaje v značilnih oblačilih, prvotne prebivalce tistega območja. V mestu Voi sem doživel neslaven rekord, saj sem na večerjo, natančneje na špagete, čakal kar dve uri in četrt. Med čakanjem v hotelski restavraciji sem spoznal Celestine iz mesta Malindi, ki je bila ravno tako v tistem hotelu. Dan zatem sem prikolesaril do obale Indijskega oceana in hkrati do drugega največjega kenijskega mesta Mombasa, ki šteje skoraj milijon prebivalcev. V ponedeljek nisem kolesaril in z avtobusom me je obiskala Celestine. Šla sva na plažo za nekaj ur, kjer sem jo učil plavati; kljub temu, da je živela v mestu ob Indijskem oceanu, tega ni znala. Voda je bila izredno topla, saj je imela gotovo več kot 30 stopinj. Naslednji dan sem Mombaso zapustil. Kolesaril sem naprej proti jugu in v kraju Ukunda srečal tri mladenke iz Nairobija, ki so začasno živlele v Ukundi in tudi niso znale plavati. Še njih sem kako uro učil plavati v toplem oceanu. V zahvalo so me povabile v svoje stanovanje, kjer sem prenočil.

BLATNA DOBRODOŠLICA V TANZANIJI

Deveti dan na poti sem Kenijo zapustil in začel pot po Tanzaniji. V vasi Mtadikeni, takoj za mejo, sem prenočil v skromnem hotelu. Zjutraj je šef hotela in natak ar obenem hodil po vasi in iskal jajca za moj zajtrk. Vrnil se

je praznih rok in za zajtrk sem imel le kruh in maslo. To pa ni bilo največje razočaranje tistega dne, saj me je takoj, ko sem zapustil vas, čakalo 60 km izredno slabe ceste. Vedel sem, da ni asfalta, a ni bilo niti makadama. Prejšnjo noč je deževalo in bilo je eno samo blato. Težko sem kolesaril, povprečno hitrost sem imel 10 km na uro. Proti koncu se je cesta vse bolj sušila ob sončni pripeki in bilo je za odtenek bolje, saj je bila podlaga bolj trda – vozil sem po zemlji. Sicer so bile ceste večinoma po vsej Afriki v dobrem stanju in nad tem sem bil prijetno presenečen. Malo pred mestom Tanga sem pripeljal na asfalt in odleglo mi je. Kolo je bilo povsem blatno, tudi sam sem bil pošteno umazan, nič bolje ni bilo niti s torbami. V Tangi mi je počitek v hladu restavracije prišel še kako prav. Ne samo zaradi slabe ceste, pač pa tudi zaradi vremena, kajti temperature so se tiste dni gibale od 35 do 38 stopinj. Zaradi bližine ekvatorja je bilo v zraku veliko vlage. Poleg tega je v tistem delu Afrike moč sonca zelo velika, sončno sevanje je hujše kot v Evropi ali drugje po svetu. Zaradi vsega tega je kolesarjenje po Afriki zelo naporno. Mesto je bilo nekoč nemška kolonija in le-ti imajo v lasti tudi kopališče, kjer je vstopnina dokaj zasoljena in kamor zahajajo večinoma belci. Eden od nemških gostiteljev me je povabil na zasebno plažo in vstop sem imel brezplačen. Vso soboto sem ostal v Tangi in si vzel dan počitka. Del dneva sem zopet preživel na kopališču, tokrat proti plačilu. Naslednji dan sem obiskal cerkev sv. Matije in bil kratek čas pri maši. Sredi dne sem Tango zapustil in se zvečer ustavil v vasi Kabuku pri policijski postaji, kjer so imeli tudi kontrolo na cesti. Prosil sem jih, če bi lahko prenočil v njihovih prostorih. Prišel je njihov vodja – policijski inšpektor in me najprej povabil v skromno vaško gostilno na večerjo ter mi kasneje odstopil še svojo pisarno, kjer sem prespal. Domačini so me povsod lepo sprejemali in se čudili moji dolgo poti. Motilo pa me je, ko so zlasti otroci za menoj vpili »muzungu«, kar v jeziku svahili, ki ga govore tudi v Keniji, pomeni belec. Še huje je bilo, ko so za menoj kričali »daj denar« v angleškem jeziku. V Tanzaniji se mi je to pogosto dogajalo, včasih celo vsakih nekaj minut, v Keniji pa se mi to skorajda ni zgodilo. Tam sem večkrat slišal le »jumbo«, kar v jeziku svahili pomeni živijo.

KRAVE NA PLAŽI IN MISS UNIVERSE

Štirinajsti dan na poti sem prikolesaril v največje tanzanijsko mesto Dar es Salaam, ki ima slabe tri milijone prebivalcev. V arabskem jeziku Dar es Salaam pomeni hiša miru. Naslednji dan sem se malo kopal na mestni plaži in si ogledal središče mesta. Dan zatem sem se s turistično ladjo zapeljal na znameniti otok Zanzibar, saj bi

Kenijska prestolnica Nairobi - središče mesta.

bil skoraj greh, če bi ga izpustil, ko sem bil tako blizu. Zanzibar je bil nekoč samostojna država, 26. aprila leta 1964 pa se je združil s takratno Tanganjiko in nastala je nova država Tanzanija. Nastanil sem se v ne ravno poceni hotelu ob Indijskem oceanu. V restavraciji ob plaži pri zajtrku pa nisem mogel verjeti svojim očem. Domačini so kak ducat krav pripeljali na plažo in do pasu v vodo, kjer so jih potem umivali. »Kaj za vruga počno krave na plaži?« sem se spraševal. Razložili so mi, da jih sperejo z morskovo vodo, ker se razkužijo vsi bacili. Popoldne sem se vrnil v Dar es Salaam in se za kar nekaj časa poslovil od Indijskega oceana. V mestu je bil zvečer finalni izbor za miss universe Tanzanije, kamor sem se napotil še sam. Z novinarsko izkaznico radia Zeleni val mi je nekako uspelo priti na prireditev. Po koncu sem se prebil do odra in se fotografiral z zmagovalko. Zaključna zabava je bila v 10 km oddaljenem hotelu, kjer sem že prej pustil kolo. Odločil sem se, da grem tja kar z avtobusom, ki je prevažal misice in dovolile so mi, da grem lahko z njimi. A na avtobus je še pred odhodom prišel glavni organizator, me pogledal in dejal: »Edini moški poleg voznika na tem avtobusu sem jaz.« Moral sem se zadovoljiti z enim od avtov, ki je prevažal spremljevalce in novinarje. Na zabavi sem potem plesal in se družil z nekaterimi udeleženkami tekmovanja. Bil sem vesel, da sem misice videl tako od blizu. Kako bi šele bil, če bi njih videl zjutraj na plaži namesto krav.

Velemesto sem zapustil in kolesaril proti notranjosti in jugozahodu Tanzanije. V ponedeljek, 26. aprila, na največji državni praznik, sem kolesaril skozi nacionalni park Mikumi in prvič na poti po črni celini videl slone. Srečanje ni bilo ravno prijetno, kajti slonica z mladičem je prečkala cesto in se napadalno napotila proti meni. Na srečo je naproti pripeljal avto in slona sta se umaknila, jaz pa sem mirno odkolesaril naprej. Naslednjih nekaj dni me je čakalo veliko klancev in občasno nekoliko slabše ceste, ki so jih s pomočjo evropskih podjetij prenavljali. Tudi vreme se je poslabšalo, bilo je veliko oblačnosti in vetra, sem in tja je deževalo in temperature so se drastično spustile, včasih je bilo le 17 ali

Kenijsko mesto Mombasa - na plaži ob Indijskem oceanu.

18 stopinj. V četrtek so me domačini v vasi Ugimbano lepo sprejeli in vaški poglavar mi je organiziral prenočišče kar v bifeju na kavču.

Petek, zadnji aprilski dan, je bil zame nesrečen. Potem ko se je dopoldansko deževje umirilo in se je pot z visoke planote počasi spuščala, se mi je zgodaj popoldne zlomil nosilec zadnjega menjalnika. Nisem se mogel peljati niti metra in kakih pet km sem šel peš do najbližje vasi, kjer je bila policijska kontrola. Ženska, ki je skrbela za hrano policistov, me je povabila na kosilo, rekoč: »Ne skrbi, policisti bodo vse uredili.« Komaj sem dobro pojedel, so policisti ustavili tovornjak in voznik Paul s še dvema sopotnikoma me je odpeljal do najbližjega mesta Mbeya 140 km daleč. Že v mraku je ustavil v predmestju in bil tako prijazen, da je šel z menoj poiskat kolesarski servis in hotel. Bilo je že pozno in nastavka niso imeli, zato sem se z nekim drugim serviserjem Denisom, ki je imel svojo obrt na ulici, dogovoril, da greva zjutraj v središče mesta. Z Denisom sva se zjutraj z avtobusom odpeljala v središče Mbeye, kjer je bilo nekaj kolesarskih trgovin in servisov – vse skupaj je bilo na nižjem nivoju kot pri nas in pravega nastavka ni bilo nikjer. Menjalnikov je sicer bilo nekaj, a vsi so bili daleč od idealnega

oziroma takega, kot sem ga imel sam. Vzel sem najboljšega od tistih, ki so bili na voljo, pa še ta je bil bolj slab. Takoj ko smo uredili zadevo, sem se odpeljal naprej in čakal me je dolg in zahteven klanec do nadmorske višine 2300 m, kar je bila najvišja točka na poti. Pripeljal sem do mesta Tukuyu blizu meje z Malavijem in se nastanil v katoliškem mladinskem centru proti majhnemu plačilu. V centru je bilo veliko mladine iz vse Tanzanije, ker so imeli tisti konec tedna srečanje. Na Gospodov dan sem se v bližnji cerkvi udeležil maše, ki jo je vodil škof iz Mbeye in je bila namenjena tanzanijski mladini. Zaradi tega je maša trajala kar štiri ure, a imel sem čas, kajti vzel sem si prost dan.

se nadaljuje

moja spletna stran:

www.addacom.info/juvanc

Aleš Juvanc

Otok Zanzibar v Tanzaniji.

Skupaj z zmagovalko miss universe Tanzanije.

»To je Camino!« - V 27 dneh peš v Kompostelo

"Včeraj sem hodila ves dan v dežju, blatu, zvečer sem si oprala jakno, ki se še ni posušila, kar mi danes povzroča dodatno težo. Hodim med pašniki, gozdovi, slapovi; dežuje. Sem utrujena; vzponi; spolzko je. Korak me odnese do prelepe cerkve, kjer me sprejme sestra Marija, prijazna, uslužna. Tu je tudi že prijatelj David iz Finske. Oskrbnica se z nama pogovarja. Marija mi prinese list s tekstom v angleščini, pravi, da je za mojo dušo. Santiago ni le pot, je pot k sebi. Po kratkem počitku nadaljujem pot. Korak je malo lažji. Vmes zgrešim pot, se vračam, ponovno najdem smerokaz (školjko). Razmišljam. Spet najdem pravo pot, začutim bolečino v kolenu; pridem v Cizur Menur, ura je šele 14 in se ustavim; rabim čas, da si spočijem, posušim preriilo..."

So morda te besede v vas vzbudile radovednost, kam merijo te izpovedi?

Srečava se v grosupeljski Mestni knjižnici. Prijetno pozno poletno popoldne, prav tam, kjer je pred dobrim letom **Damjana Ozimek** prvič prisluhnila potopisu popotovanja, peš romanja v Kompostelo.

„Pritegnilo me je slikovno gradivo; in doživetja obeh romark so ostala v meni.

V dveh mesecih pa je v meni dozorela ideja, da bo to letos tudi moj dopust. Po tej odločitvi sem začela prebirati literaturo; to so bile moje prve priprave.

„Romanje v Kompostelo nekoč in danes“ (vodnik Po poti svetega Jakoba) avtorja Milana Vinčeca je tako postal moj spremljevalec in vodnik razmišljanja. Ko sem vse dobro „premla“ v sebi, je bila odločitev na dlani.

„Najbolje je, da se na to pot odpravim sama,“ - premišljeno odstre zaveso, za katero skrbno hrani svoja doživetja in spomine 30 dni popotovanja v Kompostelo.

— Koliko časa si se tudi fizično pripravljala na to pot? - nadaljujem pogovor v želji, da v tem prijetnem pogovoru skupaj še enkrat „prehodiva Camino“.

„Kakšnih posebnih pohodov nisem načrtovala; enkrat sem res prehodila pot z Mlačevega, preko Loke, Žalne, Višnje Gore, na Polico in nazaj, ter še enkrat prepešačila 10 km. To pa je bilo tudi vse, saj sem ob odločitvi za to pot razmišljala nekako takole: šla bom, kolikor bom zmogla; vedno se lahko vrnem oz. izberem lažji način do cilja, če ne drugače tudi s prevoznimi sredstvi. Večji poudarek pa sem namenila nabavi vsega, kar sem potrebovala za pot, računajoč, da vse, kar potrebuješ za en mesec življenja na poti, nosiš s seboj – od obleke, perila, čevljev, pohodnih palic, spalne vreče, hrane. Kako pomembna je že samo teža nahrbtnika! Priporočljivo je sicer, da teža vsega, kar nosiš

na hrbtu, ne presega 10 % tvoje teže. Kljub temu da sem vse spravila na minimalno težo, sem odšla na pot z 12 kg težkim nahrbtnikom in to težo že drugi dan poti bridko občutila..."

Prvi dan pešpoti ali 25 km čez gorovja v 8 urah

Sobota, 5. junij 2010. Damjana se je na ljubljanski železniški postaji poslovila od domačih. Pred njo sta bila dva dneva potovanja z vlakom in avtobusom preko Benetk, Dunaja, Pariza; vlak v Pariz je zamujal dve uri, urediti si je morala nove karte in povezave za naprej; kar šestkrat je morala prestesti, da je v noči z nedelje na ponedeljek prispela v St. Jean-Pied-de Port v Franciji, izhodiščno mesto, iz katerega vodijo poti v Kompostelo.

„Pet romarjev iz različnih držav Evrope nas je na uradu ob polnoči čakal nek moški in nas povabil v prenočišče. Kraj namreč nima železnice, zadnji prevoz je bil z avtobusom in potem peš do urada. Nekateri krajanje oddajajo prenočišča, vendar jih moraš najti sam. Ker pa je bila polnoč, ne veš, kam bi sploh lahko šel in je bilo prijazno od gospoda, da je čakal na prišleke zadnjega avtobusa. Zjutraj sem uredila vse potrebne dokumente na uradu za romarje, kjer so me „opremili“ z vsemi napotki, potrebnimi zemljevidi in seznamom vseh „albergov“ (prenocišč) na 807 km dolgi poti,“ razgrinja pred seboj svoje prve začetne korake v neznanu.

Kako je doživljala prvi dan pešpoti, pa najbolj

izvirno govorijo njeni zapiski, ki jih je skrbno beležila – zase, samo zase in svoje spomine. Pa vendar mi je „dovolila vstop v teh nekaj najbolj izbranih misli“, saj te najbolj na izvirni način izpričujejo njena doživetja:

„Odhod. Že prvi dan sem imela zelo naporen prehod na vzponu čez 1500 m visoko gorovje Pirenejev s 13 kg težkim nahrbtnikom. Prehodila sem 25 km v 8 urah. Obupana sem; bom zmogla? Roke in rame imam ožuljene od „ruzaka“. Velikokrat počivam, si natočim vode, občudujem naravo, slikam, mislim na domače, dohitevam in prehitim kakega romarja; nadaljujem pot, sredi ničesar pridem do kipa Marije v naravni velikosti; slikam – veličastno, ni besed. Spust z gora je še težji kot vzpon, pot je dobro označena, cilja pa ni in ni. Pridem na cilj do prvega prenočišča v samostanu (80 ležišč). Koliko različnih narodnosti nas je. Tuširanje, pranje oblačil; sedim na klopci, razmišljam. Ni mi žal, čeprav sem na trenutke obupavala. Za menoj je 25 km po Nevari, čez Pireneje. 5 ur vzpona, spust zmorem ...“

Ko si čisto sam s seboj

Šesti dan svojega potovanja je prehodila kar 34,5 km poti. Pot, pravi, ji je postajala vse bolj všeč, bila je srečna, razmišljala je o sebi. „Koliko bi zamudila, če ne bi šla na to pot!“ pravi. In ob vsem tem je premišljevala, ali bo znala to lepoto, ki jo je doživljala, prenesti na svoja sinova. Vsak dan ji je pomenil zaključek konca in začetek novega. „Korake merim po mravljiščih in polžih na poti, vonjam grm,

Prihod v največjo špansko pokrajino Kastiljo in Leon in prvo provinco Palencijo.

rože. To je popolnost, sreča ... Camino spremeni človeka. Vsak dan prehodim od 27 do 33 km, doživljam utrip prelepih mest, cerkva, katedral, spominskih obeležij. Ob poti je precej spomenikov in grobov umrlih romarjev, ki so vsi lepo oskrbovani,“ - bo vedno ostalo zapisano v njenih spomnih.

Za trenutek se med pogovorom zamisli, potem s posebno toplino glasu pravi: „Meni bi bilo žal vsakega trenutka, ki ga ne bi doživela!

Ko prideš zvečer, sam, v milijonsko mesto ali v albergo, ne občutiš nobenega strahu, nelagodja, saj veš, da imajo romarji v Španiji posebno mesto; tako razmišljajo in romarje doživljajo tudi Španci. To lahko občuti vsak romar. Zato so strahovi odveč tudi tedaj, ko si sam. Camino – to je nekaj posebnega!

Ko ti je najhuje, pridejo svetli trenutki, ki jih najmanj pričakuješ. Tako mi je na poti zmanjkalo kruha, bila je nedelja, vse trgovine so bile zaprte in ko sem spraševala, kje lahko kaj kupim, so mi povedali, da pač danes, v nedeljo nič, v ponedeljek torej ... Pa je moje nadaljevanje poti vodilo mimo stojnice, ki je ponujala kruh, peciva, sadje, čaj, kavo. Za stojnico skrbi samotar iz bližnje domačije, ki na ta način skrbi za romarje in za vse, kar ponuja, mu zadoščajo le prostovoljni prispevki romarjev.“

Namesto v planiranih 32 dneh, je v Kompostelo „pripešala“ v 27 dneh. Zadnji del poti je, pripoveduje, zelo turističen, saj je Santiago de Compostela tretja izmed najbolj znanih romarskih poti na svetu. Pa tudi pot, ki vodi sem, edinstvena, v senci evkaliptusov. „Nepozabni so trenutki, ko se nas je množica romarjev in seveda tudi turistov, počasi pomikala proti katedrali. Toda ko je katedrala polna, jo enostavno zaprejo in vanj imajo vstop le še romarji, ki so prišli peš. Tako

sem imela tudi neizmerno srečo, da so ravno takrat obesili pod kupolo veliko kadilnico, ki jo šest mož niha od enega konce prečne ladje do drugega; pravijo, da to naredijo samo ob večjih praznikih. Med sv. mašo pa v katedrali objavijo vse romarje po narodnosti, ki so tisti dan prišli tja – bila sem samo jaz – Slovenka,“ pripoveduje s tonom glasu, ki še posebej izraža njeno veselje ob podoživljanju teh pričevanj. Tudi mehke poteze na obrazu izražajo njeno radost. In potem pravi: „V petih tednih nisem slišala nobene slovenske besede, ne srečala nobenega Slovenca. Internetna povezava z domačimi in prijateljicami „me je držala pokonci“ predvsem tedaj, ko mi je bilo težko, ko sem se borila z dilemami, da bi mi ne zmanjkalo moči. Kajti prehodila sem del poti, ko so Španijo zajele poplave, v blatu, bila premočena. Občutila sem, kako bolijo žulji na nogah, hodila z bolečimi koleno, se na poti zastropila z grozdom, bila izčrpana. Brez pohodnih palic bi bila izgubljena! Pa vendar – na koncu poti me je čakal moj Camino, za kar so se splačale tudi vse žrtve. Po drugi strani pa je bilo toliko izjemnih trenutkov, da človek tega ne more opisati z besedami. Občutja so tista, ki ostanejo.

Ostanejo spomini na srečanja – koliko različnih usod sem srečala na tej poti!

Ljudi v invalidskih vozičkih, gospo, ki se je borila z levkemijo, pa kljub temu vztrajala na poti; 61-letnega Nizozemca, ki se je peš podal z Nizozemske in prehodil kar 3000 km! In ob tem doživljal toliko prijateljstva, da tudi iz tega črpaš novih moči.“

Za zaključek poti – na konec sveta

Svoje poti pa Damjana ni zaključila v Komposteli. Uresničila je tudi željo, priti na „konec sveta“ v Finistere, ki je dve uri vožnje, 140 km oddaljena od Kompostele. Vrnila se je v Santiago, od tu v Madrid, kjer pa je imela kar nekaj težav, preden je lahko kupila karto za pot domov. Toda, saj ne boste verjeli – karte do Ljubljane ni mogla kupiti, lahko pa jo je kupila do Bukarešte, iz avtobusa pa je izstopila na ljubljanskem Dolgem mostu! Konec dober, vse dobro!

— Kaj je tisto, za kar lahko rečeš, da je iz tega tvojega 30-dnevnega potovanja za vedno ostalo v tebi, del tebe? - vprašam, da bi na koncu pogovora še enkrat strnila vse, kar je dolgih 30 dni poti spoznavala, čutila.

„Občutja, čuti, ki jih spet najdeš, potem, ko jih v današnjem tempu življenja več ne vidiš, ne zaznaš. Tu pa spet vidiš rože, vonjaš vonj trav in gozdov, občutiš usklajenost, lepote narave. Nikoli ne pozabiš vonja evkaliptusovega gozda dan po tem, ko je padal dež. To so povsem druge dimenzije, vrednote, na katere si prej skorajda pozabil in jih več ne poznal. Camino spremeni človeka. Toda to moraš doživeti,

besede ti tega ne povedo. Po Caminu znaš v življenju marsikaj drugače ceniti! Lepota je povsod okrog nas, le videti jo moramo. Je pa res, da ta pot vsakemu pusti drugačne vtise.

To je bilo nekaj tako lepega, da bi vsakomur privoščila, da bi lahko to okusil!“

In namesto zaključka ob tako čudovitem pogovoru, kaj naj zapišem?

Moje besede bi ne bile tako polne doživetij, kot jih je izrazila Damjana sama. In ko sem pokukala v te vrstice, s katerimi se je oglašala s poti, enostavno nisem več mogla mimo njih:

.....Občudujem te prečudovite šopke cvetja ob poti, človek ne zna tako uskladiti barv, kot jih je narava. Poslušam ptičje petje, gledam njihov popoln let, martinčke, ki se skrivajo pred menoj in ko spet pogledam na pot, me preseneti prečudovit vonj, da se ozrem okoli... Vse je tako popolno. Hodim, sploh ne čutim več nog, čevlji, kot da so mi uliti. Prej sem si „flajštrala“ žulje, sploh ni potrebno, kolena med hojo ne čutim več, teža nahrbtnika pa se oglasi le na vsake toliko časa, da se ustavim, pojem nekaj grižljajev sendviča (ponavadi jem celo pot enega), kakšno sadje, popijem sok in nadaljujem. Hodim zelo počasi, ponavadi me drugi romarčki prehitujejo, vendar se oni ustavijo za veliko več časa, moji postanki so kratki, zato se več ali manj srečujemo na poti. Sedaj so romarčki že zelo redki. Počutim se enkratno, še nikoli boljše, imam toliko energije, da bi lahko premikala gore, spreminjala svet ... Danes sem v temle albergu sama, užitek, cela kopalnica moja, lahko sem oprala vse perilo, sedaj se mi suši. Sonca je sedaj polno, tudi sence na poti so redke, pa vendar, vse je tako popolno. Ni besed, da bi lahko to doživljanje, razmišljanje opisala. Vesela sem, da sem to lahko doživela, izkusila, prehitro bo konec in vedno bi mi bilo žal, če ne bi šla. Tudi to, da sem sama, saj imam svoj tempo, ki je tako drugačen od drugih, da bi se, če bi bila dva, pa s komer koli že, ovirala na poti. Vse to bi želela, da bi imel možnost vsak doživeti ...“

Alenka Adamič

Prispela »Na konec sveta«.

Damjana ob kipu Santiago, 7 km pred Santiagom.

Dan pomehiško v domustarejših občanov V novi kuhinji trak prerezan

Četrtek, 16. september 2010. Dom starejših občanov, Grosuplje.

Praznovanje v znamenju Mehike. Ne, ne, preveč telegrafski stil poročanja za tako velik dogodek, kot so ga danes obeležili v grosupeljskem Domu starejših občanov. Praznovanje, namenjeno pridobitvi, ki so jo bojda najbolj veseli tisti delavci doma, ki skrbijo za čimbolj dobro počutje stanovalcev takrat, ko se v želodcih oglasi lakota. Kuharice in kuharji, namreč. Ti so si pravo praznovanje tudi zaslužili, saj so vse poletje, v času šolskih počitnic, postali kar nekakšni izseljenci, ko so medtem, ko je v domu potekala popolna adaptacija kuhinje, vse obroke pripravljali v kuhinji OŠ Louisa Adamiča, Podružnične osnovne šole Šmarje-Sap. Oni sami najbolje vedo, koliko km je bilo potrebnih ob vsem

delu, da so vse obroke pripravili, jih zvozili v Grosuplje, spet vse pospravili... Skratka, bil je čas obilice dela in mnogih problemov, ki jih je bilo potrebno rešiti tako, da se na krožniku niti najmanj niso odražali. Zato so danes slavili. Slavili pa so tudi vsi stanovalci doma. Naj bo praznik za vse, je sklenilo vodstvo doma in pripravilo prekrasen dan. Slavje v mehiškem stilu. Da pa ni starost obdobje, ko bi človek mislil le na hrano, ampak tudi čas za vrsto koristnih dejavnosti, tudi širjenja obzorij, so menili vsi, ki so zasnovali program ob tem dogodku. Tako so že v zgodnjem dopoldnevu pričeli praznovanje s predavanjem o Mehiki, ki so ga popestrili s prikazom fotografij. Pred udeleženci prireditve je tako vstala nepoznana dežela Mehika: dežela naravnih lepote, bogate zgodovine in tudi tisti drugi, senčni del –

tudi dežela kriminala. Spoznavali so deželo kaktusov. Razstava kaktusov, ki so jo pomagale pripraviti cvetličarne Zvonček Št. Vid pri Stični, Agrokor Adamičeva c., Agrokor Ljubljanska c. in Cvetličarna Ivanka Grosuplje, bo na ogled postavljena še nekaj dni. V dopoldanskem času pa je bila v prostorih avle in bifeja pripravljena degustacija sladkih in slanin prigrizkov pekarnarice Žita in Pekarne Pečjak, ter degustacije Piva Union in sadnih sokov Opoj Komenda in Eragood Velenje. „Sejem bil je živ“, bi lahko zapisali, saj so se stanovalci množično udeležili veselih dogodkov. Osebe pa je poskrbelo, da so se le-teh lahko udeležili tudi tisti stanovalci, ki brez invalidskega vozička ne morejo zapustiti svoje sobe.

Uradni del otvoritve sodobno prenovljene kuhinje pa je bil v popoldanskem času, na katerega so bili vabljeni člani sveta Doma, predstavniki društev upokojencev (Grosuplje, Šmarje-Sap in Ivančna Gorica), predstavniki OŠ Louisa Adamiča in zunanji strokovni sodelavci Doma.

seveda pa so se ga množično udeležili tudi stanovalci doma.

Za dobrodoščilo praznovanja so strumno prikoralke kuharice in kuharji v praznih oblačilih. Uverturo pa so živahno izvede dekleta Plesnega studia Tina iz Grosuplja ob zvokih latinsko-ameriške glasbe.

Da je danes za „vse nas“ pomemben dan, je iskreno zadovoljna goste pozdravila direktorica Doma mag. Marta Gašparovič. „25 let je naša kuhinja nepretrgoma delala. Kuhinja je srce naše hiše. Do 700 obrokov dnevno so naši delavci pripravljali v kuhinji v OŠ Šmarje Sap. Vse smo zmogli z dobro voljo in brez težav smo speljali to obnovo. Najbolj obremenjeni so bili delavci kuhinje z Lidijo Županc na čelu. Hvala stanovalcem za potrpljenje. Danes je dan, ko se življenje vrača v normalne okvire!“, je zadovoljna povedala, potem pa so vsi skupaj nazdravili skupni veliki pridobitvi. Sledilo je tradicionalno rezanje traku, nato pa ogled kuhinje. Samo ob tej priložnosti je bilo množici obiskovalcev dovoljeno vstopiti v svet, kjer imajo kuharice in kuharji glavno in edino besedo!

Sledil je prijeten kulturni program. Za dobro voljo in nadaljevanje „po mehiško“ pa so poskrbeli čisto „pravi“ Mehikanci – skupina MARIACHI LA PALOMA iz Dobove pri Brežicah, ki so razgrelj publiko že na Bitki talentov. In ne nazadnje tudi vse, kar je bilo na mizah za pokušino, celo mehiška tekila.

Bil je res prav poseben dan.

Alenka Adamič

Tatjana Novljan:

Ponosna sem, da sem kmetica.

Na predvečer 15. oktobra, svetovnega dneva kmetič in dva dni pred mednarodnim dnevom hrane, je v Kulturnem centru Delavski dom v Zagorju ob Savi potekala svečana razglasitev Slovenske kmetice leta 2010. Da tokrat ni šlo za razglasitev v rangu različnih misic, kraljic in podobnega, je v svojem uvodnem nagovoru poudarila že predsednica Zveze kmetič Slovenije Milena Ule, ko je dejala, da ne gre za nikakršno tekmovanje ampak priznanje za življenjsko delo. To priznanje si zaslužijo sicer vse kmetice, ki s svojim delom na kmetiji skrbijo za družino ter pogosto z aktivnim sodelovanjem tudi v različnih oblikah kulturnega in družbenega življenja podpirajo ne samo tri ampak mnogokrat vse štiri vogale hiše. Zbrane kmetice je nagovoril tudi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan ter poudaril, kako pomembno je kmetijstvu posvečati vso potrebno pozornost, saj kljub naravnim danostim v Sloveniji še vedno ne pridelamo dovolj hrane. Zagotovil je, da se bo z Zakonom o kmetijskih zemljiščih zaustavil proces razvrednotenja kmetijskih zemljišč in da bodo ta spet postala naravno bogastvo. Laskavi naslov Kmetice leta 2010 je letos prejela Jožica Haule s kmetije Smolek na Brinjevi gori nad Ravnami na Koroškem. Izbrana je bila med osemnajstimi nominiranimi kandidatkami iz celotne Slovenije, med katerimi je bila tudi Tatjana Novljan iz Male Račne. Društvo podeželskih žena Sončnica iz Grosuplje je svojo aktivno članico Tatjano Novljan predlagalo za Kmetico leta 2010 zato, ker je prav ona zagotovo ena izmed tistih kmečkih žena, ki so zaslužne, da slovenske kmetije kljub težkim časom ohranjajo svojo vlogo in se krepijo ter razvijajo. Tatjana, ki je sicer na kmetijo Novljanovih prišla pred skoraj tridesetimi leti iz delavske družine, se je zelo

Tatjana v družbi podeželskih žena iz grosupeljskega ruštva Sončnica.

hitro živela v kmečko življenje. Po tragični izgubi svojega moža pred enajstimi leti je ostala sama z štirimi otroci. Toda ni klonila pod težo bremena. Pogumno se je sprijela, ne samo s težkim kmečkim delom, ampak tudi vodenjem kmetije ter uspela, zato danes s ponosom pove, da je kmetica. V prostem času, kolikor jim ga ostane ob študiju, ji pri kmetovanju pomagajo tudi otroci, ki jih je s svojim zgledom in ljube-

zniho vzgojila tako, da so postali pošteni in delovni ljudje. Vzorno urejena kmetija, ki je usmerjena predvsem v pridelavo mleka in mesa, je danes v ponos ne samo Novljanovi družini, ampak tudi celotni občini Grosuplje. Zato si Tatjana Novljan kljub temu, da ni bila izbrana za kmetico leta 2010, zasluži vso pohvalo in priznanje za svoje življenjsko delo.

Franci Zorko

“Bogastvo kmetov” - in apetiti dacarski

Na trditev ministra za kmetijstvo Dejana Židana, da bo z zaustavitvijo razvrednotenja kmetijskih zemljišč zemlja spet postala bogastvo, je hudomušno odgovorila ena izmed udeleženk srečanja, rekoč: »Minister ima prav. Ko smo domov dobili osnovo za izračun davka na nepremičnine, smo šele videli, kako smo premožni. Če človek sedi na takšnem bogastvu, bo pa ja ponosen, da je kmet.«

Udeleženke izbora Kmetica leta 2010.

Jubilanti v župniji Žalna

Hladna in deževna nedelja 17. oktobra ni mogla ohladiti slavnostnega pričakovanja mnogih src, ne izbrisati nasmehov z obrazov jubilentov in gostov. V farni cerkvi svetega Lovrenca v Žalni se je zbralo štirinajst parov, ki v letošnjem letu obhajajo okrogle obletnice dneva, ko so si pred Bogom in pred ljudmi obljubili zvestobo in ljubezen. Kar pet parov je letos "zlatih", nekateri so praznovali petinštirideset ali štirideset let skupnega življenja, drugi trideset ali manj – vsi skupaj pa so med mašo obnovili besede, ki so jih svojemu sozakonc izrekli pred tolikimi leti in z njimi potrdili lepoto skupne prehojene poti. Prav gotovo ta ni bila le lepa in nasmejana kot praznična oktobrska nedelja. Gotovo so bile v skupnem življenju zakoncev tudi težke ure, preizkušnje in nesporazumi. Pa vendar je bilo tistih trenutkov, ki so jih povezali v eno, več in veselje ob jubileju je bilo v krogu njihovih najdražjih zato še lepše.

Praznovala pa je pravzaprav kar cela fara. Med jubilanti je namreč tudi naš župnik Andrej Šink. Letošnje leto je zanj "srebrno". Od petindvajsetih duhovniških let nam jih je podaril skoraj trinajst in za vsa smo se Bogu pri deseti maši zahvalili vsi: pevci z lepim petjem, predstavniki ključarjev, župnijskega pastoralnega sveta, bralcev in mladincev pa z iskreno zahvalo in skromno pozornostjo. V trinajstih letih je žalska fara dihala v duhovni in gospodarski pomladi, ki jo je k nam prinesel gospod Šink. Obnovitvena dela so polepšala župnišče in farno cerkve, podružne cerkve svetega Martina pod Boštanjem, svetega Ožbolta v Lučah in svetega Antona v Veliki Loki. Preudarnost in delavnost župnika sta ob njegovi skromnosti ostajali vodilna sila župnije, njegov čut za pedagoško delo pa privablja ministrante, mladince, bralce in ključarje ter pevce, ki s svojimi

srečanju radi polnijo žalsko župnišče. V letu dobrodelnosti in solidarnosti se vrata župnišča odpirajo širše, župnikovo srce pa v molitvi in ljubezni nadaljuje pot, začeto pred četrto stoletja: "Gospod, h komu naj gremo? Besede večnega življenja imaš. (Jn 6, 68)." V iskreni zahvali mu želimo, da s svojim zgledom, ljubeznijo do človeka in klene slovenske besede v radosti nadaljuje pot svoje poklicanosti.

Lep dan se je sklenil s praznovanjem v župnišču. Pogostitev, ki so jo pripravili člani župnijskega pastoralnega sveta, je ogrela grla in srca. Zakonski jubilanti tudi v sodobnem času ostajajo vzor zvestobe in ljubezni drug drugemu in svojim družinam, naš župnik pa vzor vsem v prizadevanjih za skupno dobro. Še na mnoga leta, žalski jubilanti!

Maja Zajc Kalar

Bomax je 20 let svojega delovanja zaokrožil tako, da je razširil svojo ponudbo in prodajne prostore.

Na Muljavi, kjer je sedež podjetja **BOMAX** je zrasla nova moderna stavba, NOVA PRODAJALNA **CONA BOMAX** se sedaj razprostira na skoraj 400 m² v CENTRU **BOMAX** pa je sedaj tudi **CVETLIČARNA TAMIFLOR, FRIZERSKI SALON CONA BOMAX, DRUŽBA PLAVICA** Z SVOJIMI EKOLOŠKIMI – ZDRAVILNIMI PRODUKTI IN V NADSTROPJU **VEČNAMENSKI PROSTOR** PRIMEREN ZA SEMINARJE IN PREDAVANJA OZ. V VEČERNIH TERMINIH ZA AEROBIKO, JOGO, PLESE, PILATES ... ki so že v polnem teku pod okriljem **FITMANIJE**. V prihodnosti pa se bo **CENTER BOMAX** obogatil še z 4 novimi lokali- več na www.bomax.si

Ob 20 letnici svojega delovanja bodo potekale aktivnosti in programski popusti -20% vse do konca leta v vseh prodajalnah CONA BOMAX po Sloveniji tudi v GROSUPLJU - Adamič center.

Vabljeni torej, da obiščete PRODAJALNE CONA BOMAX in se prepričate o dodatni ponudbi.

CONA BOMAX 20 let
www.bomax.si • bomax@bomax.si
-25% ZA ENKRATNI NAKUP NA VSO MOŠKO PONUDBO
 VELJA DO 6. 11. 2010 NA VSO REDNO PONUDBO.
 VIGOSS JEANS ada gatti CONS WHITE SEA Bluebribe

Jesenski pohod po Radenskem polju

V soboto, 6. novembra na Boštanju organiziramo tradicionalni jesenski pohod po Radenskem polju. Dogodek se bo pričel ob 9:30 uri zjutraj s predavanjem o Radenskem polju, ki mu bo sledilo predavanje o biotski pestrosti. Pohod se bo pričel ob 11:00 uri na Boštanju. Zbiranje prijav bo potekalo od 9:00 do 11:00 ure.

Vljudno vabljeni, da si skupaj ogledamo Radensko polje v jesenskih barvah!

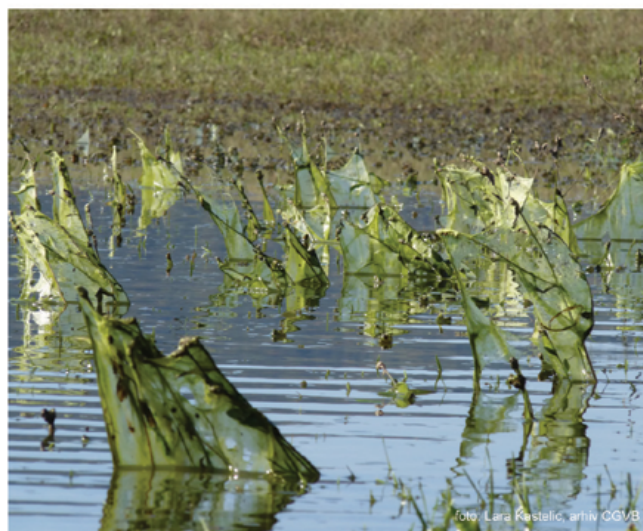

Vpliv poplavljanja na organizme

Poplave se na Radenskem polju redno dogajajo, kar močno vpliva na življenje organizmov, ki naseljujejo to področje. Odločila sem se, da poberskam po strokovni literaturi in ugotovim, kako so na takšne razmere (ne)pripravljene rastline in živali.

Naravne motnje so prisotne v vseh zdravih ekosistemih. Z ekološkega stališča požari, poplave, suše, nevihte in bolezni uravnavajo velikost populacij in biotsko raznovrstnost na časovni in prostorski skali. Z evolucijo organizmi razvijejo lastnosti, ki jim omogočajo preživetje in izrabo teh motenj.

Poplave so dogodki, ki občutno zmanjšajo rast in preživetje kopenskih rastlin. Največji problem je zmanjšana vsebnost kisika v vodi v primerjavi z zrakom. Vodni medij tudi močno zmanjša privzem CO₂, ki je ključen za fotosintezo. Rastline se temu prilagodijo s tvorbo aerenhima. To je rahlo, lahko tudi votlo tkivo, ki omogoča lažje potovanje plinov znotraj rastline.

Ko vode odtekajo, se kopiči masa alg. Ko pričnejo odmirati, je zaradi gnitja potreba po kisiku zelo velika, kar vpliva na višje živali in povzroča smrad.

Po aerenhimu kisik, ki se tvori v zelenih delih rastline, potuje do korenin. Da sta izmenjava plinov in fotosinteza pod vodno gladino lažja, rastline lahko zmanjšajo debelino kutikule na listih, premikajo kloroplaste in listne ploskve. S podaljšanjem korenin lahko rastlina »pogleda« iz vode ter si tako olajša delovanje.

Prilagoditev rastlin je tudi sproščanje semen, ki je usklajeno z odtekanjem vode po spomladanskih poplavih. Nekatere vrste, kot npr. vrbe, potrebujejo vlažna tla, da semena lahko vzklijejo. Po drugi strani pa lahko pozne poplave odnesejo semena in mlade rastline.

Poplave pa vplivajo tudi na organizme v tleh, ki imajo pomemben vpliv na lastnosti tal in razgradnjo organskih snovi. Poplave povzročijo zbijanje tal in izgubo strukture tal.

Če imate kakršnokoli vprašanje nas lahko kontaktirate na spodnji naslov:
CENTER Grajski vrt Boštanj d.o.o., Veliko Mlačevo 59, 1290 Grosuplje
Uradne ure so v petek od 8:00 – 10:00,
Telefon: 040 655 796 (Lara Kastelic)
Faks: 01 786 50 32 ali 01 786 36 68
e-pošta: info@radenskopolje.si, info@grajski-vrt.si
spletni naslov: www.radenskopolje.si in www.grajski-vrt.si

Prostore v tleh, primerne za življenje talnih živali, pa ob rednih poplavah zapolnijo usedline. Gibanje zraka in vode v tleh je omejeno, kar omejuje tudi gibanje živali.

Poplavljanje travnikov takoj zmanjša vrstno pestrost, razširjenost in biomaso vseh skupin živali, ki živijo v tleh. Spremeni se struktura združbe. Ostanje vrste, ki so bolj prilagojene, medtem, ko druge vrste izginejo. Učinek poplavljanja na organizme je povečan z daljšim trajanjem poplavljenosti in naraščajočo temperaturo.

Tako kot rastline se živali v tleh ob poplavah ubadajo s problemom pomanjkanja kisika, hkrati pa jih ogroža odnašanje vode oziroma zastrupitev s strupenimi snovmi, ki se tvorijo v poplavljenih tleh ali pa jih prinese vodni tok. Če voda odnese organsko plast in

rastline ter razgali površino, so živali ogrožene zaradi višjih temperatur v tleh, UV sevanja in izpostavljenosti plenilec, še posebej pticam.

Sposobnost talnih živali, da preživijo poplave, je odvisna od njihovih vedenjskih, morfoloških in fizioloških lastnosti. Deževniki in ličinke žuželk se poslužujejo vseh možnosti, da preživijo poplave. Selijo se horizontalno in vertikalno, da sledijo idealni vlažnosti v tleh, skladno z dviganjem nivoja vode. Posledica tega je večja številčnost živali na nepoplavljenih delih. Manjše živali so prepočasne, da bi se selile horizontalno, zato pred naraščajočimi vodami bežijo v vertikalni smeri. Predstavniki polžev splezajo na rastline, ki plavajo na vodi, ali pa na višjo vegetacijo. To jim omogoča tudi hitro ponovno naselitev, ko se vode umaknejo.

Vloga deževnikov na poplavnih območjih sicer ni podrobno raziskana, vendar lahko sklepamo, da pomembno vplivajo na obnovo zbitih tal po poplavah. S kopanjem rovov in prinašanjem zemlje na površino - z iztrebki, ponovno vzpostavijo strukturo tal, ki je zračna in omogoča boljšo rast tudi rastlinam. Njihovo

foto: Jozeta Mirk

zakopavanje prav tako poveča sposobnost tal za sprejemanje vode ob večjih nalivih.

Leteče žuželke lahko preletijo večje razdalje, zato se lahko umaknejo na varno, potem pa znova naselijo prej poplavljen območje.

Ob tokratnih poplavah je poplavilo tudi tiste dele, ki so sicer nudili zatočišče različnim živalim. Iz tega lahko sklepamo, da je poginilo več živali kot sicer in bo tudi proces ponovnega naseljevanja daljši.

Lara Kastelic

Viri in literatura:

Lytle David A., LeRoy Poff N. 2004. *Adaptation to natural flow regimes. TRENDS in Ecology and Evolution Vol. 19 No.2 February*

Voesenek L. A. C. J., Colmer T. D., Pierik R., Millenaar F. F., Peeters A. J. M. 2006. *How plants cope with complete submergence. New Phytologist, 170: 213-226*

Plum N. 2005. *Terrrestrial invertebrates in flooded grassland: a literature review. Wetlands, Vol. 25, No. 3, pp. 721-737*

foto: Špela Zeliček, arhiv CGVB

15 let zasebne zobozdravstvene dejavnosti

Veselim se zadovoljnih pacientov, ki se še po 15 letih vračajo na preventivni pregled s še zdravimi zobmi

ANDREJA HRIBAR HOSTNIK, dr.stom.
Pod hribom cesta II 24 a, Grosuplje

Telefon: 041 780 741

Odlične, neboleče zobozdravstvene storitve na najvišjem strokovnem nivoju, ob uporabi najsodobnejših materialov in opreme

Uporaba laserja za trda in mehka tkiva

... z nami vam skrb za zobe postane užitek

AŽUR

NEPREMIČNINE, DELNICE, SKLADI, MENJALNICA

Kolodvorska cesta 2 Grosuplje T 01 7860 880 F 01 7860 881 M +386(0)31 610 644 E azur@siol.net www.azur-nepremicnine.si

Nudimo vam:

- ✦ strokovno posredovanje pri prodaji, nakupu, menjavi, oddaji ali najemu nepremičnin
- ✦ priprava pogodb in drugih listin, pridobivanje potrebnih dokumentov, sestava predloga za vpis v zemljiško knjigo
- ✦ brezplačni ogledi in oglaševanje na naših spletnih straneh ter ocenitev tržne vrednosti vaše nepremičnine

Pri nas lahko opravite prav vse v zvezi z nepremičninskimi posli. ✦

VARNO, ZANESLJIVO, STROKOVNO

NAJBOLJ VARČNO OKNO!
Okno, ki se s prihranki pri energiji, izplača samo!

Toplotna izolativnost okna Uw
0,8 W/m²K

- 6-KOMORNI PROFIL z vgradno debelino 90 mm
- TROJNO TESNENJE: 2x na krilu, 1x na okvirju
- Debelina stene profila 3mm
- Okovje z gobastimi protivlomnimi varovali in režnim prezračevalnikom
- S 3-slojnim steklom Ug=0,7 W/m²K okno doseže izredno visoko raven toplotne izolativnosti, kar se kaže pri velikem prihranku energije in znižanju stroškov ogrevanja.

! PRIMERNO ZA PASIVNE IN NIZKOENERGIJSKE HIŠE!

PONUJAMO TUDI:

- ALU in PVC OKNA
- ALU VHODNA VRATA
- ALU ZIMSKE VRTOVE
- Vetrolove, nadstreške
- Zasteklitve balkonov
- Steklene fasade...

OBIŠČITE NAS V NAŠEM RAZSTAVNO-PRODAJNEM PROSTORU V PONOVI VASI!

Z vami že 18 let

TIM TRADE d.o.o.
GROSUPLJE

ALU in PVC OKNA • VRATA • ZIMSKI VRTOVI
Ponova vas 4b, 1290 Grosuplje
Tel.: 01 781 80 30, e-mail tim.trade@siol.net
www.tim-trade.si

A3J d.o.o.
Grosuplje

GRADITE Z NAMI!

GRADNJA:

- NIZKOENERGIJSKIH HIŠ
- STANOVANJSKIH HIŠ
- PROIZVODNIH OBJEKTOV
- POSLOVNIH OBJEKTOV
- GRADNJA NA KLJUČ, KOMPLETNO Z VSEMI OBRATNIŠKIMI DELI IN INSTALACIJAMI

ADAPTACIJE

- STANOVANJ
- STANOVANJSKIH HIŠ

UREJANJE OKOLICE IN DVORIŠČ

OSTALA ZAKLJUČNA DELA V GRADBENIŠTVU

PRODAMO:

SAMOSTOJNA ENODRUŽINSKA HIŠA NA KRKI - PODBUKOVJE:

- NOVOGRADNJA 3 PGF
- Z ZEMLJIŠČEM 700 m²

150.000,00 EUR

A3J d.o.o.
PONOVA VAS 4 b, 1290 Grosuplje
Telefon: 01 78 18 030
Fax: 01 78 18 036
GSM: 041 622 135
E-mail: a3jdoo@gmail.com

**MIZARSKE
STORITVE**

SIMON BABIČ s.p.
Sp. Slivnica 89, 1290 Grosuplje
gsm: **031/587 825**
simon.babic@amis.net

IZDELAVA in MONTAŽA:

- notranja vrata
- kuhinj
- spalnic in otroških sob
- dnevnih sob
- garderobnih omar

Najbolj kul skavtski hriboklanovski tabor

Opravljanje velike potrebe v naravi, kuhanje na gorilnikih, žuljava stopala, prešvicane majice ter spanje v hotelu s tisoč zvezdicami, to je tisto, kar požene kri po žilah zdravemu grosupeljskemu skavtu iz klana, ... pa take fore.

Tabor smo letos začeli v enolončni mešanici vseh generacij našega stega na Vojskem nad Idrijo. Na skupnem taboru namreč, ki se je po treh dneh končal z roštiljado (zadnjim normalnim obrokom sočnega mesa in domačih slaščic). Naslednji dan nas je čakal spust po brezpotnih pobočjih Vojskega do Dolenje Trebuše. Kot naročeno smo naleteli na tabor čete Ljubljana 1, kjer so nas toplo sprejeli in nam odstopili šotor za čez noč.

Zjutraj smo se po jutranji telovadbi in ocenjevanju šotora s solznimi očmi ločili od naših gostiteljev, ki so nam za na pot podarili kilo korenja in čebule.

Pot nas je zanesla mimo domačije Cirila Kosmača, nato pa naprej do Bače pri Modreju, kjer smo med kuhanjem kosila nekajkrat skočili v vodo, ter s sebe sprali sol in umazanijo.

Zatem smo se razdelili in se po skupinicah odpravili do Tolmina, kjer so nas prijazni kmetje sprejeli pod streho. Po prespani noči smo se zbrali na Hudičevem mostu nad Tolminskimi koriti. Ta čuda narave smo si tudi pobliže ogledali, nato pa se podali v globine gora skozi Dantejevo jamo, jamo, v kateri je po legendi navdih za svoje največje delo Božanska komedija dobil srednjeveški pisatelj Dante Alighieri.

Sledil je strašen vzpon na Čadrg, kjer smo obiskali skupnost Srečanje, za pomoč odvisnikom. Tam smo prespali na ekološki kmetiji.

Skupaj s soncem smo se povzpeli proti nebu, na 1490 metrov nadmorske višine

 Crawford
garažna & industrijska vrata

Matjaž Zorman s.p.
GSM 031 336 800
Vino 17F, 1291 Škofljica

vrata.zorman@gmail.com

in to z 20-kilogramskimi nahrbtniki!!! Res, ni bil mačji kašelj. Pot nas je vodila po mulatieri do ostankov vojaških barak iz prve svetovne vojne z še delujočimi WC-ji na štrbunk, ki smo jih z veseljem uporabili. Nekaj kilogramov lažji smo se spustili do Krnskega jezera, potem pa se prepustili masažni terapiji krnskih ribic. Postlali smo si kar pod milim nebom in se zjutraj zbudili obkoljeni s soncem oblitimi vršaci. Vzdignili smo se še na najvišjo točko našega tabora, malo pod 2000 metrov. Na domu na Komni sta nas hvalevredna voditelja počastila s čokoladnimi palačinkami!

Najedli smo se kus kusa, zelenjave in tune, se spustili do slapa Savice, nato pa z vetrom v laseh in nevihto za nogami odbrzeli do Stare Fužine. S kopanjem med nevihto in spanjem na kozolcu smo zaključili dan. Sledil je skavtski odhod Aljaža in Zale, med katerim smo jedli in pili (sok).

Za zadnji dan nam je ostala le pot do Bohinjske Bistrice, kjer smo bili končno deležni civiliziranega kosila. Vrnili smo se srečni in zdravi; tabor nam bo ostal v lepem spominu. Vi sploh ne veste, kako je kul biti kul z najbolj kul klanovci.

Zala Potokar, Mitja Usenik, skavta stega Grosuplje

FIZIOTERAPIJA

- Poškodbe: zvini, izpahi, poškodbe mišic...
- Ortopedska obolenja: bolečine v vratu, križu, kolenu...
- Športne poškodbe in preobremenitveni sindromi: teniški komolec, ahilova tetiva, trn petnice...
- Urinska inkontinenca: Neocontrol magnetna stimulacija, trening mišic medeničnega dna
- MBST- terapija pri obrabi sklepnega hrustanca

Z vrhunsko vadbo do odličnega počutja.

POWER PLATE, trening za vse generacije!

Preiskusite enega izmed novih programov treningov:

- **Power SKI:** odlična priprava na smučarsko sezono...
- **Power TNZ:** oblika in čvrstost trebuha, nog, zadnjice...
- **Power REHA:** rehabilitacija po poškodbi kolena, gležnja, ahilove tetive...
- **Power SPINE:** izboljšanje drže, zmanjšanje bolečin v hrbtenici...
- **Power MMD:** trening mišic medeničnega dna pri inkontinenci, po porodu...

Masaže

Skupinske vadbe

Lasersko odstranjevanje dlak

Bioresonanca

FIZIOTERAPIJA

G R O S U P L J E

Fizioterapija Grosuplje d.o.o. · Brezje pri Grosupljem 70, 1290 Grosuplje
tel.: 01 7863 135 / Info@fizioterapija-grosuplje.si / www.fizioterapija-grosuplje.si

041 718 607 - Lah Ivan www.tetiva.net **TETIVA** d.o.o. C. Cankarjeve brigade 17, 1290 Grosuplje

INOX OGRAJE • NADSTREŠKI

Oratorij, ki je dosegel svoj namen

Vsak voditelj oratorija si želi, da bi se tega počitniškega dogodka udeležilo čim več otrok iz njegovega kraja. Želi si, da bi imel na voljo veliko odgovornih mladih, ki bi bili pripravljene žrtvovati ure in ure prostega časa za svojo župnijo. Nenazadnje si želi, da bi se našlo še dovolj finančnih sredstev, ki bi omogočala zagotovitev vsega potrebnega za izvedbo projekta, kakor je bil zamišljen. Vse to smo letos na oratoriju v Šmarju – Sapu imeli.

Pred začetkom petega oratorija v naši župniji smo zbrali 67 prijavnice – največ do sedaj (prvo leto je bilo udeležencev 30, lani 50). Povabilu, naj se pridružijo animatorjem, pa se je odzvalo 17 mladih, večina je končala 9. razred osnovne ali 1. in 2. letnik srednje šole. Kljub začetnim pomislekom, ali se bo tako mlada ekipa uspela posvetiti toliko otokom (dodajmo še prostorsko stisko, saj imamo na voljo omejeno število notranjih prostorov), smo se lotili projekta in kaj kmalu se je izkazalo, da se nimamo česa bati. Pripravljenost vsakega posebej, da prispeva svoje moči in talente, se je pokazala že na pripravljavnih srečanjih, ko pa se je 23. avgusta petdnevni oratorij začel, se je izkazalo, da je letošnja animatorska ekipa odlična!

Vsako jutro, ko smo se zbrali na trgu pred lipo, smo spoznali delček zgodbe o Momo, mladi junakinji, ki se je borila s sivimi možmi (in jih na koncu tudi premagala) – agenti, ki so ljudi uspešno prepričevali, naj svoj prosti čas raje shranijo v banko, namesto da ga »trošijo« za bližnje. Najpomembnejše poudarke zgodbe smo poglobili v pogovoru na katehezah, preostanek dopoldneva pa smo izkoristili za ustvarjalne delavnice. Izdelovali smo palice in ovire za mini golf, pogrinjke za kosilo, darilne vrečke iz filca in poligone za tekmovanje s frnikolami. Po kratkem obisku cerkve, kjer smo zapeli nekaj pesmi in zaupali svoje prošnje, smo se okrepčali s kosilom, ki so ga za nas pripravljali na Osnovni šoli Šmarje – Sap. Popoldnevi pa so bili kot vselej namenjeni tekmovalnim igram. Prvi dan smo se udeležili olimpijskih iger z vsemi njihovimi protokoli, naslednji dan smo premagovali vodne ovire, v sredo pa smo kot v pravi kriminalki reševali izginulo animatorko. Mimoidoči so cel teden v okolici župnišča opazovali vesele in razigrane

- Globinsko čiščenje vzmetnic-jogijev.
- Čiščenje vzglavnikov, prešitih odej z vakumiranjem.
- Globinsko čiščenje sedežnih garnitur, foteljev, oblazinjenih stolov ...
- Globinsko čiščenje preprog.

Čiščenje izvajamo z čistilnim sistemom Rainbow, ki je svetovni prvak med čistilnimi tehnologijami.

ŠC PRŠICA s.p.

Gsm: 031/374-282 (Mateja)

FizioFit Mediko

Fizioterapija, kozmetika in pedikura

Dedni dol 33
1294 Višnja Gora
tel 01 78 84 631, 78 03 069

www.mediko.si,
e-mail: mediko@siol.net

Fizioterapija Mediko

• Ker ste se odločili, da sebe postavite na prvo mesto.
v Višnji Gori in v Ljubljani.

Pokličite nas na tel. 040 627 915
mediko@siol.net
www.fizioterapija-mediko.si

obrazo otrok, širil se je smeh in vriskanje, vse to pa smo ponesli tudi po Šmarju in okolici, ko smo se podali na daljši pohod. Obiskali smo nekaj lokacij, kjer smo opravljali različne naloge, npr. se učili španščine, dešifrirali Morsejevo abecedo, izdelovali in spuščali rakete ... Pri vsem so nam pomagali tudi mnogi odrasli župljani, ki se jim od srca zahvaljujemo. Če pa smo že pri zahvalah, ne smemo izpustiti naših radodarnih sponzorjev, še posebej Občine Grosuplje. Posebna zahvala gre tudi vodstvu in kuharicam Osnovne šole Louisa Adamiča, ki nam omogočajo, da lahko otrokom ponudimo topel in zdrav obrok.

Na koncu pa je treba še poudariti, da nič od zgoraj naštetega ne bi imelo smisla, če se ne bi zgodilo tisto, kar je nemogoče zagotoviti vnaprej. Namreč tega, da bi oratorij obogatil in za vedno spremenil otroška srca. Tega ne morejo zagotoviti nobene zanimive delavnice, vrhunsko pripravljene vodne igre ali slastna kosila. To se zgodi samo, če vsak izmed udeležencev izkusi, da je svet lepši, če si znamo pomagati med sabo, se spodbujati, biti strpni. In takšna spoznanja otrok so bila najbolj dragocen sad letošnjega oratorija. Če bi se zgodilo zgolj eno samo, bi rekla, da je oratorij dosegel svoj namen. Vendar jih je bilo več. Veliko več.

Meta Zoran

svetovanje, izmere
in montaža na domu

**IZDELAVA ZAVES
PO NAROČILU**

**Šiviljstvo
Kastelic Majda s.p.**

Polica 53, 1290 Grosuplje
tel. 01/786 49 43, 01 786 49 44
GSM 041 347 893

Vitaline
STUDIO ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE

Pridružite se nam, kajti ŽIVLJENJE Z NAMI JE LEPŠE

TNZ aerobika **VITA IRON (Pump)**
STEP aerobika **PILATES**

Plesne urice 2,5-4 in 4-6 let
DISKO, HIP-HOP, 7-10 let in 10-15 let
DISKO, HIP-HOP
DRUŽABNI PLESI I in II
ORIENTALSKI PLESI

URŠKA
več kot plesna šola

MINI ŠPORT - Telovadba za otroke
MINI ŠPORT

KAVITACIJA
ULTRAZVOČNA LIPOSUKCIJA

BOWNOVA TERAPIJA
INOVATIVNA ENERGIJSKA TERAPIJA

POWER PLATE
Imamo NOVO najnovejšo napravo PRO6

SOLARIJ
KLIMATIZIRAN SOLARIJ

IRF
BYE BYE GUBICE

SLENDER LIGHT
VEČJA PORABA KALORIJ

HYPOXI
VADBA ZA MOŠKE IN ŽENSKE

INFO IN REZERVACIJE
051 633 446

051/633 446 Tadeja in 011/662 227 Primsa www.vitalina.si, info@vitalina.si
Vitaline "Sončni dvori" Brezje pri Grosupljem 90, Grosuplje

Koledar kulturnih prireditev NOVEMBER 2010

Kulturni dom Grosuplje

Četrtek, 4. 11., ob 17.00 in ob 18.30, Otroški abonma 2010/11 – Po živalskih stopinjah, LG Maribor in ZKD Grosuplje
Zlatko Krilič: **JAJCE**, lutkovna predstava; režija: Tine Varl, igrata: Lena Kline k. g. in Danilo Trstenjak; **tudi za izven**

Petek, 5. 11., ob 19.30, Abonma, Zavod KULT in SiTi Teater BTC in ZKD Grosuplje
Marko Bratuš: **KRPAN vs. BRDAVS**, medcivilizacijska tragikomedija; režija: Marko Bratuš, igrata: Tomo Tomšič in Andrej Murenc; **tudi za izven**

k Sobota, 6. 11.: Kino ob 19.00, ZKD Grosuplje; **PLAČANCI**, akcijska avantura

Četrtek, 11. 11., ob 18.00, Gledališče Fru-Fru in PGD Grosuplje
Andrej Rozman Roza: **PIKEC JEŽEK IN GASILKO JEŽ**, lutkovna predstava; režija: Fru-Fru, igrata: Marjan Kunaver, Irena Rajh; zaključeno

Petek, 12. 11., ob 19.30, KD Big band Grosuplje in ZKD Grosuplje
VEČER SLOVENSKE POPEVKE, zimzeleni koncert; Big band Grosuplje pod vodstvom Igorja Lundra z gosti: Elda Viler, Tanja Srednik, Alfi Nipič, Edvin Fliser; za izven

k Sobota, 13. 11.: Kino ob 19.00, ZKD Grosuplje; **NAELEKTRENA MEGLICA**, sodobni film noir

Torek, 16. 11., ob 18.00, dvorana Mestne knjižnice Grosuplje; **UTŽO Grosuplje**, Mestna knjižnica Grosuplje in ZKD Grosuplje
KAPELICE V OBČINI GROSUPLJE, predstavitev knjige: dr. Boris Kuhar, Marija Samec in člani domoznanske skupine UTŽO, program: člani ZKD Grosuplje; **za izven**

Sreda, 17. 11., ob 19.30, Zagrebački komorni orkestra in ZKD Grosuplje
KONCERT KLASIČNE GLASBE, program: W. A. Mozart, G. F. Händel, J. S. Bach, S. Mercadente, J. S. Bach; solisti: Tajana Vukelić Peić/ harfa, Tonja Čuić/ klavir, Helena Potočnik/flavta in komorni orkester pod umetniškim vodstvom Oresta Shourgota; **za izven**

Petek, 19. 11., ob 19.30, člani skupin in ZKD Grosuplje
KULTIVATOR, rock in blues koncert: Pozitivne svinje, Rock inženirji, Slovenija truplo; zvok: Martin Podlogar, luč: Miha Krejan; za izven

k Sobota, 20. 11.: Kino ob 19.00, ZKD Grosuplje; **MAČETA**, akcijski kriminalni triler

Četrtek, 25. 11. ob 19.00, NajstAbonma 2010/2011 UFURJE SE!, KUD France Prešeren, Impro liga in ZKD Grosuplje
IMPRO LIGA, predstava z delavnico; **za izven**

Sobota, 27. 11., od 9.00 do 14.00, ZKD Grosuplje in Občina Grosuplje
UMETNOST AKVARELA z akademsko slikarko Joanno Zajac Slapničar, **MEJA GOVORICE TELESA** z igralcem in plesalcem Primožem Bezjakom/ cirkuškim mojstrom Raviom Sultanovom

K Sobota, 28. 11.: Kino ob 19.00, ZKD Grosuplje; **CHARLIE**, domišljajska romantična drama

Organizator si pridržuje pravice do spremembe programa.
Info in rezervacije vstopnic: ZKD Grosuplje, Adamičeva cesta 16, 1290 Grosuplje, T: 01/786 40 28
Predprodaja vstopnic na blagajni Kulturnega doma:
17.00 – 19.00 sreda, 19.00 – 20.00 sobota in uro pred predstavo.
Predprodaja v pisarni Zveze kulturnih društev Grosuplje:
12.00 – 16.00 ponedeljek, torek in četrtek

bil je ...

BRINKE IN NARODNE NOŠE

V soboto, 11. septembra, je bil prav poseben dan. Povabljeni smo bile v Kamnik, kjer so od 9. do 12. septembra potekali že tradicionalni dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine. Mesto pod Kamniškimi planinami je gostilo pevce in godce ljudskih pesmi, potekalo je tekmovanje harmonikarjev, vrstili so se nastopi folklornih skupin, pa pihalni orkester, narodnozabavni ansambli in tu smo našle svoje mesto tudi Brinke. Na prireditvenem prostoru, v starem mestnem

jedru, se je trlo obiskovalcev. Malo s strahom in zaskrbljeno smo si ogledovale veličasten prostor, namenjen nastopajočim. Imele smo pomisleke, kako bo izzvenelo vse skupaj, ker smo tako majhna skupina. Prešeren nasmeje naše zborovodkinje Tine nas je pomiril. Pa tudi pogled na veliko množico obiskovalcev, ki so bili očitno navdušeni nad predstavitvijo nastopajočih, in seveda tudi naša skupina je navdušila s svojim programom. Nagrajene smo bile z velikim aplavzom in po našem nastopu so nas organizatorji prosili, da zapojemo še v drugem delu programa, kar nam je dvignilo našo samozavest in seveda te priložnosti nismo zavrnila. Avsenikova Resje že cvete se je zlila z okoljem, v katerem smo se nahajali.

Prav je, da se tudi na tem mestu zahvalim naši Brinki Ivici, ki je poskrbela, da smo se počutile kraljevsko v njeni družbi in v družbi gostiteljev. Sprejema, ki nam ga je pripravila, enostavno ni mogoče pozabiti. Ponovno se bomo srečali v mesecu decembru, kjer v Komendi pripravljajo revijo pevskih zborov. Tam bomo tudi Brinke.

ŽVS Brinke

Teden otroka,

4. – 8. oktober in 22. oktober 2010

Ne vem, kako naj začnem, ker se spominjam samo vseh veselih obrazov, petja in lepega vzdušja, ki ga je ustvarilo zanimivo in prodorno izvajanje izbranih lutkovnih, filmskih in gledaliških predstav. Ob

odhodu iz kulturnega doma pa razpoloženje, ki ga je radost zarisala na otroških obrazih. Programsko je bilo veliko glasbe v dogajanju, ki

smo ga izbrali. In to glasbe v vseh oblikah - od ljudske do klasične. Še mladostniki zadnje triade so zapeli. To že nekaj pove. Vseh dogodkov

je bilo 9, ogledalo pa si jih je nekaj več kot 1600 otrok. Zato zahvala vodstvom šol in učiteljem, ki so se odločili za ogled naših dogodkov. Teden otroka je eden najlepših projektov iz programa ZKD Grosuplje. Še naprej ga bomo skrbno pripravljali.

Sreda, 20. 10., ob 19.30, KD Big band Grosuplje, Ameriško veleposlaništvo in ZKD Grosuplje

CHECK SIX (ZDA),

jazz koncert

Check six razvneli Grosuplje. V sredo, 20. oktobra, je dvorano Kulturnega doma Grosuplje napolnila jazz zasedba Check six. Odlični aranžmaji z izvrstnimi solisti in dvema pevcema so navdušili grosupeljsko občinstvo. Koncert je nastal v sodelovanju Zveze kulturnih društev, Big banda Grosuplje in ameriškega veleposlaništva v Ljubljani. V občinstvu so se tako znašli predstavnica ameriškega veleposlaništva Susan Wilson, župan mesta Grosuplje Janez Lesjak, član Državnega sveta Alojz Kovšča, občinski svetniki in ljubitelji jaza. Med njimi so izstopali člani zasedb Big banda Grosuplje in Big banda Dom, z njimi pa je bil tudi ustanovitelj obeh omenjenih zasedb Braco Doblekar. Našem vabilu pa so se na željo glasbenikov odzvali tudi potomci Louisa Adamiča. Dogodek, ki ga mnogi ne bodo kmalu pozabili.

Info ZKD Grosuplje

napovedujemo ...

Četrtek, 4. 11., ob 17.00 in ob 18.30, Otroški abonma 2010/11 – Po živalskih stopinjah, LG Maribor in ZKD Grosuplje
Zlatko Krilič:

▶ JAJCE,

lutkovna predstava

Vsebina predstave: Janez si močno želi petelinčka, ki bi ga vsako jutro zbudil. V gnezdu so jajca najrazličnejših velikosti, oblik in barv. Iz njih se izležejo enkrat kača, drugič krokodil, pa noj in orel ... Samo petelinčka ni in ni. Končno se iz lupinice izleže petelinček, ki bo Janezov najboljši prijatelj.

Ustvarjalna ekipa: režija: Tine Varl, likovna zasnova lutk in scene: Sabina Šinko, glasba: Edi Oraže; igrajo: Lena Kline k. g. in Danilo Trstenjak.

Prva predstava Štirje muzikanti LG Ljubljana je bila tako dobra, da je vzbudila skomine po še. Zato povabljeni na drugo abonmajsko predstavo.

Petek, 5. 11., ob 19.30, Abonma, Zavod KULT in SiTi Teater BTC in ZKD Grosuplje
Marko Bratuš:

KRPAN vs. BRDAVS,

medcivilizacijska tragikomedija

Sodobna, satirična različica Martina Krpana. v kateri se sprva zdi, da vodi v civilizacijski spopad med dvema narodoma, ki ju poosebljata Krpan in Brdavs, kaj hitro pa se izkaže, da protagonista v napetemu gostilniškemu dvoboju porušita vse medkulturne tabuje.

Predstava, ki je navdušila tudi gledalce tekmovalnega programa Dnevo komedije 2010!

Maja Cvetanović je za InDirekt takole napisala: »Premiera je bila v četrtek, 23. aprila, in je že na začetku napolnila dvorano. Tako imenovana medcivilizacijska tragikomedija je nastala v režiji Marka Bratuša, ki je napisal tudi besedilo.

In kaj je povzročilo, da smo se skoraj celo uro smejali odličnim igralcema? Vsekakor zgodba, ki je vključevala dialog med Slovencem in Bosancem.

Slovenec, ki ga v predstavi igra Tomo Tomšič, pride na Dunaj, da bi nastopil v resničnem šovu. V njem naj bi se spopadel z Brdavsom, a se na koncu izkaže, da je to Bosanec, ki ga je spoznal v gostilni, preden se je odpravil na šov. Igra ga Andrej Murenc, ki se v svojo vlogo zelo dobro vživi. Problem nastane, ko ne samo da ugotovita, da tekmujeta skupaj, temveč da mora v šovu eden od njiju resnično umreti. Da bi si olajšala zadevo, začneta nazdravljati in se skupaj napijeta. Da bi bila ironija še večja, oba sprejmeta vero nasprotnika in

tako postaneta prava prijatelja.

Tako smo pričali nam znanim zgodbam, ki ironično predstavljajo poštenega Slovenca in zabavnega Bosanca. Na začetku predstave so nam v roke podtaknili listek, na katerem sta bili zapisani obe imeni. Mi smo se potem lahko odločili, kdo na koncu umre, Krpan ali Brdavs. To pa si boste morali ogledati kar sami v eni od naslednjih predstav.« Vsebino smo povzeli po spletni strani SiTi Teatra BTC, ki je eden od koproducentov predstave.

Ustvarjalna ekipa: besedilo in režija: Marko Bratuš, scenografija in kostumografija: Jasna Vastl; igrata: Andrej Murenc, Tomo Tomšič. Za producenta se podpisuje Kulturni zavod KULT.

Petek, 12. 11., ob 19.30, KD Big band Grosuplje in ZKD Grosuplje

VEČER SLOVENSKE POPEVKE,

zimzeleni koncert

Domači Big band Grosuplje bo gostil pevce, ki so slovensko popevko izpred 20 letih gradili v njenih zlatih časih. To so Elda Viler, Alfi Nipič, Edvin Fliser in pevka mlajše generacije Tanja Srednik. Lahko boste slišali veliko zimzelenih melodij z besedili, ki jih vsi zelo dobro poznamo. Big band Grosuplje bo igral pod vodstvom Igorja Lundra.

Sreda, 17. 11., ob 19.30, Zagrebški komorni orkester in ZKD Grosuplje

KONCERT KLASIČNE GLASBE,

program: W. A. Mozart, G. F. Handel, J. S. Bach, S. Mercadante.

Zgodovina ZKO: Rudolf Matz je leta 1937 zbral dvajset najboljših zagrebških glasbenikov in ustanovil Zagrebški komorni orkester. Orkester je odlikoval edinstven odnos do tehničnih in interpretativnih izzivov v komorni glasbi. Do leta 1941 so sodelovali z dirigenti, kot so Lovro Matačić, Milan Sachs in Rudolf Matz. Sodelovali so tudi z nemškim skladateljem Brunom Walterjem.

Zagrebški komorni orkester sta leta 2004 ponovno obudila Mladen Dervenkar in Marko Madarič. Dve leti je orkester vodila slavna ameriška violinistka Diane Pascal. Leta 2006 sta vodstvo v orkestru prevzela eden najbolj cenjenih hrvaških violinistov Tonko Ninič (od leta 1957 član ansambla Zagrebški solisti – ansambel je nasledil prvotni Zagrebški komorni orkester; med leti 1973 in 1997 koncertni mojster in umetniški vodja ansambla Zagrebški solisti, s katerim so z več kot 2500 nastopi gostovali po celem svetu) in kot zunanji sodelavec ter umetniški vodja violinski virtuoz Maxim Fedotov iz Rusije.

Stalno zasedbo orkestra sestavlja 15 mladih profesionalnih glasbenikov, ki so vsi diplomirali na Glasbeni akademiji v Zagrebu. Njihov repertoar obsega baročno, klasično, romantično in sodobno glasbo hrvaških in tujih skladateljev. Pri posameznih izvedbah sodelujejo tudi z eminentnimi solisti kot so Maxim Fedotov, Monika Leskovar, Vlaste Gyure, Luz Leskowitz, Diane Pascal, Galina Petrova, Tonko Ninič, Ruben Dalibaltayan, Francois Weigel, Elena Denisova, Alexei Kornienko, Dora in Nora Romanoff Schwarzberg, Sandro De Palma in drugi.

S svojo temeljno dejavnostjo ima Zagrebški komorni orkester za svoj cilj promoviranje mladih hrvaških glasbenih umetnikov. Svoje dolgoletno delo so zaokrožili z ustanovitvijo festivala MUSIC MAXIM, ki ga kot umetniški direktor vodi Maxim Fedotov, vodja dirigentov moskovskega simfoničnega orkestra Ruska filharmonija.

Umetniški vodja ZKO: Orest Shourgot je rojen leta 1971 v Ukrajini. Študij je končal na Moskovskem državnem konservatoriju P. I. Čajkovskega, kjer je v letu 1994 magistriral, leta 1996 pa doktoriral s temo Problemi izvedbe avtorskega koncepta v šestih sonatah in partitah J. S. Bacha.

V letih 1995 in 1996 je bil profesor violine na že omenjenem Moskovskem konservatoriju.

Je dobitnik številnih nagrad s tekmovanj mladih umetnikov, med drugim je dobil: prvo nagrado v Kijevu 1982, prvo nagrado na tekmovanju Lysenko v Harkovu 1993, prvo nagrado na D. Oistrahovem tekmovanju v Odessi 1989, prvo nagrado na tekmovanju Kocian na Češkem, drugo nagrado na Prvem mednarodnem tekmovanju, posvečenemu A. Jampolskemu v Rusiji 1996. Izvedel je veliko število prazničnih skladateljskih mojstrov, kot so: A. Schnittke, E. Denisov, A. Mosolov, S. Gubajduline, P. Boulez, K. Hačaturjan, N. Roslavca v Moskvi, Parizu in Amsterdamu. Vodil je številne mojstrske tečaje v Rusiji, v Južni Koreji in na Portugalskem. Kot solist je nastopal z orkestri v Nemčiji, Franciji, na Danskem, Finskem, v Grčiji, Švici, Portugalski, Bolgariji, na Poljskem, Češkem, v Uzbekistanu, Kazahstanu, Južni Koreji, Kanadi in Izraelu.

Trenutno je koncertni mojster Zagrebških simfonikov in nov umetniški vodja Zagrebškega komornega orkestra.

Harfistka Tajana Vukelić Peić je začela svoje glasbeno izobraževanje na glasbeni šoli Vatroslav Lisinski v Zagrebu, diplomirala je leta 2004 na Akademiji za glasbo v Zagrebu v razredu prof. Diane Grubišić Čiković, leta 2008 je vpisala specializacijo pri prof. Patrizii Tassini na Konservatoriju za glasbo J. Tomadini v Vidnu (Udine), Italija. Med šolanjem je bila dobitnica več nagrad na državnih tekmovanjih učencev glasbe. Sodeluje z orkestrom Opere Hrvatskog narodnog kazališta Zagreb, imela je številne solistične in komorne recitale v Zagrebu, Splitu, Zadru, Osijeku, Senju, Novem Sadu in Bitoli ter zelo uspešne nastope leta 2010 v Braziliji na »V. Rio harp« festivalu; snemala je za potrebe hrvaškega radia in televizije. Izpopolnjevala se je na mojstrskih seminarjih pri R. Ravnik Kosi, M. Graf, P. Tassini in A. Clarck. Redno je zaposlena kot profesorica harfe na Glasbeni šoli Pavla Markovca v Zagrebu.

Pianistka Tonja Čuić je študentka 4. letnika klavirja v razredu prof. Ljubomira Gašparovića, svoje glasbeno izobraževanje je začela pri 12 letih na glasbeni šoli Vatroslav Lisinski v Zagrebu pri prof. Branki Fačini Vrhovski, pri kateri je leta 2007 maturirala in se vpisala na Akademijo za Glasbo v Zagrebu v razred prof. K. Krpana. Leta 2008 je bila dobitnica dveh drugih nagrad na mednarodnih tekmovanjih Zlatko Grgošević v Zagrebu in XVI International Music Competition Vittoria Caffa Righetti Prize v Italiji. Leta 2009 je v duetu z Danijelom Gašparovićem prejela prvo nagrado na državnem tekmovanju. Leta 2007 je imela solistični recital v muzeju Mimara, nastopila je s Komornim orkestrom Hrvaške vojske v operi P. Hindemitha Hin und zurück pod taktirko maestra T. Fačinija, nastopala je tudi z Zagrebškim komornim orkestrom na Hrvaškem, v Sloveniji, Avstriji in Italiji. Leta 2009 je dobila štipendijo Univerze za glasbo na Dunaju za sodelovanje na poletni glasbeni akademiji v Semmeringu. Izpopolnjevala se je na seminarjih pri E. Indjić, K. Boginu, P. Eicher, A. Koumlyan, M. Hugues, V. Krpanu, M. Kandelaki, A. Spiri in K. H. Kammerling.

Flavtistka Helena Potočnik je maturirala na Glasbeni šoli Vatroslav Lisinski v Zagrebu v razredu prof. Nives Janković, diplomirala je leta 2003 in magistrirala leta 2006 na Akademiji za glasbo v Zagrebu v razredu prof. Marine Novak. Med šolanjem je bila dvakrat dobitnica prvih nagrad na državnih tekmovanjih, dobitnica nagrade Koncertne dvorane Vatroslav Lisinski v ciklusu mladih glasbenikov Darko Lukić pa leta 2007. Nastopala je v ciklusu Virtuoso, Mladi za mlade, Tisti, ki prihajajo, na Senjskih poletnih večerih, nastopila je z Zagrebško filharmonijo, z Zagrebškimi solisti, snemala je za radio in televizijo, sodelovala je s kvartetom flaut 4Syrinx, s katerim je za njihov CD posnela skladbi slovenskega in hrvaškega skladatelja; nastopala je v Avstriji, Italiji in Sloveniji. Med študijem je dobila štipendijo Univerze za glasbo na Dunaju za sodelovanje na poletni glasbeni akademiji v Raachu. Izpopolnjevala se je na mojstrskih seminarjih pri H. Schmeiserju, M. M. Koflerju, L. Kovacsu, G. Hoyosu, F. Karimi, K. Šantl-Zupan in M. Perryju. Redno je zaposlena kot profesorica flavte na Glasbeni šoli Grosuplje.

Vsi ljubitelji klasične glasbe vabljene na vrhunski koncertni večer!

Petek, 19. 11., ob 19.30, člani skupin in ZKD Grosuplje

KULTIVATOR,

rock in blues koncert: Pozitivne svinje, Rock inženirji, Slovenija truplo

Pozitivne svinje: blues – surf – rock – instrumental – country – soul eksperiment band, ki jih druži pozitivna energija in ljubezen do glasbe. Člani benda: Črt Bejli – bas, Macho Mcbrain – bobni, Risko – kitara, Mirko J. Okorn – kitara in Leksi – »special guest« na vokalno.

Rock inženirji: gušt rock ekstravaganza s poudarkom na žametnem moškem vokalno. Člani benda: Miha Blatnik – vokal, Roman Obolnar – bas, Miha Črtalič – kitara, Janez Lenarčič – kitara, Jure Centa – bobni.

Slovenija truplo: Skupina je predelala svoje uspešnejše izdelke, nekateri so danes še aktualnejši kot ob svojem nastanku. Zanimivo je, da se - kolikor se pač da - izogibajo ljubezenski tematiki. Zgodbe, skrite v besedilih, so včasih tragične in krute (NA NOG SEM ŽILO STISNU), družbeno politično kritične (PLAKATI), nadrealistične (PRED ŠTACUNO, KURE NA GNOJU), problem alkoholizma (SONCE JE POSIJALO). Največji uspeh v slovenskem prostoru so dosegli s pesmijo ROŽE, lahkotna čustvena pesem z močnim rockovskim značajem. Skoraj vse pesmi dobijo na odru nekakšen šaljiv značaj, tudi fantje pravijo, da se ob tem zelo zabavajo. Zaradi resnega pristopa nas lahko zavedejo. Člani benda: Grega Blažon – bobnar, Peter Zajc – kitarist, Jure Gošnik – basist in vokalist.

Tako pa ga bomo priredili: koncert, kot ga še ni bilo v naši dvorani. Testno. Člani bednov so zapisali svoj stil igre, na vas pa je, da

Četrtek, 25.11. ob 19.00 uri, **NajstAbonma 2010/2011 UFUREJ SE!**, KUD France Prešeren, Impro liga in ZKD Grosuplje

IMPRO LIGA, predstava z delavnico

Vsebina predstave: »Vas žena nenehno sili s kravato v opero? So vaši večeri podrejeni moževemu vpitju ob spremljanju evropskega prvenstva v košarki? Ste za kompromis?

Predstava Maestro v izvedbi Impro lige je ravno to: improvizacijsko gledališče za polikane srajce, začinjeno s tekmovalnim duhom za raztrgane hlače. Trije improvizatorji se bodo za vaše poglede in simpatije borili v različnih improvizacijskih disciplinah. Vse, kar bo rečeno in storjeno, bo ustvarjeno instantno pred vašimi očmi, pripravljenih prišepetovalcev. boste lahko svojimi idejami Končni bo le eden. najbolj iznajdljiv. Tisti, ki ga boste s Tisti, ki ga boste s

Zmagovalca bomo okronali s penino ... ali pa ga bomo pojedli. Kakor želite, kratka. Z vami bodo večer ustvarjali improvizatorji Impro lige iz KUD France Prešeren Trnovo,« je zapisala Špela P. o predstavi Maestro na spletni strani KUD France Prešeren, kjer ima Impro liga svoj dom. Prvič bodo gostovali pri nas. Prvič bomo doživeli improvizacijske discipline v naši dvorani. Posebno pozornost bodo člani impro ekipe namenili seveda našim abonmajcem UFUREJ SE!, ki jih toplo vabimo k ogledu in na delavnico. Bo v »šusu« impro lige!

Info ZKD Grosuplje

preverite njihovo prepričljivost in spretnost. Za pravi koncertni oder bo z lučmi poskrbel Miha Krejan, za zvok pa Martin Podlogar. Spektakel, ki ga ne smete zamuditi!

Napoved Skladovih prireditev

MED BESEDO IN PODOBO, REGIJSKA RAZSTAVA IZBRANIH LIKOVNIH DEL

torek, 16. 11. 2010, 19.00,

Galerija Hiša sonca in Steklena galerija, Logatec

Na regijski reviji Med besedo in podobo se bodo s svojimi deli predstavili vizualni ustvarjalci po izboru strokovne selektorice Anamarije Stibilj Šajn. Letošnja hierarhija izborov poteka le do regijskega nivoja, v naslednjem letu pa bo ponovno razpis za razstave vse do državne razstave.

DRŽAVNO SREČANJE PEVCEV LJUDSKIH PESMI IN GODCEV LJUDSKIH VIŽ

20. 11. 2010, Laško

Na srečanju se bodo predstavile pevske in godčevske skupine, ki so bile izbrane na regijskih srečanjih po koordinacijah na področju celotne Slovenije. Srečanje bodo popestrili tudi trije seminarji o ljudskem petju in godčevstvu.

Mavrična kultura za vse

GOSTUJOČA RAZSTAVA V AVLI SREDNJE ŠOLE JOSIPA JURČIČA

Do konca oktobra je v avli Srednje šole Josipa Jurčiča še na ogled gostujoča razstava Kozlovska sodba v Višnji Gori – Je to Evropa? Gostovanje razstave tiskanih panojev z motivi in prevedenimi besedili Jurčičeve Kozlovske sodbe v Višnji Gori. Obiskovalcem bodo poleg originalnega besedila v slovenskem jeziku na voljo tudi prevodi v angleški, španski, francoski in nemški jezik. Razstava je tako preplet različnih jezikov in slikarskih izrazov - ilustracij v pripovedi ene in iste Jurčičeve zgodbe. Razstava je bila prvič predstavljena v Ljubljani v Hiši Evropskega parlamenta in okviru prireditve Svetovna prestolnica knjige. Prevodni projekt Modrost in pravica bo v bližnji prihodnosti prinesel še tri prevode Jurčičeve knjige z izvornimi ilustracijami, in sicer v hrvaški, italijanski in poljski jezik.

OTVORITEV RAZSTAVE MED BESEDO IN PODOBO V PRIJETNEM VZDUŠJU

Likovniki vseh treh občin imajo vsako leto priložnost, da se udeležijo skupinske razstave na razpisano tematico. Na območni razstavi, ki je bila na ogled do oktobra v prostorih DU v Jakličevem domu na Vidmu v Dobropolju, je sodelovalo 18 ustvarjalcev iz vseh treh občin. Otvoritev razstave sta z glasbenimi vložki popestrila Jaka Ahačevič na saksofonu in Gaber Drobnič na klaviaturah. Likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn, ki se je z vsemi sodelujočimi izčrpno pogovorila, je pohvalila njihovo ustvarjanje, v nadaljevanju pa bo pripravila še izbor za regijsko razstavo, ki bo novembra v Logatcu.

REGIJSKO SREČANJE LITERATOV SENIORJEV

Srečanje je potekalo v Galeriji Družina v Ljubljani. Iz ivanške izpostave se ga je udeležil pesnik Janko Rošelj. Literate je strokovno spremljala mag. Ana Porenta, ki je tudi pripravila izbor za državno srečanje seniorskih piscev. Na srečanju so seniorski pisci predstavili svoje literarne prispevke, med njimi je še posebej izstopala Rošljeva pesem o čokoladi.

LITERATI SENIORJI SO SE TOKRAT PREDSTAVILI V DOBROPOLJU

Že tradicionalno, enajsto srečanje odraslih literarnih ustvarjalcev je potekalo v Jakličevem domu na Vidmu v Dobropolju. Tokrat nas je gostilo dobrepoljsko Društvo upokojencev s predsednico Fani Kralj. Osem literatov seniorjev iz treh občin je predstavilo svoje pesmi in kratka prozna besedila, ki jih je pokomentirala pisateljica in ustvarjalka, mag. Ana Porenta. Sodelovali so: Marija Pilko, Tone Drab, Janko Rošelj, Darinka Vidic, Gabrijela Škantelj, Marija Mohorič, Marija Bregar, Majda Senčar. V kulturnem programu so nastopili pevci ljudskih pesmi, ki delujejo v okviru KD Dobropolje.

MLADE PLESALKE IZ GROSUPLJEGA PONOVO NA PIKA MIGA V VELENJU

Na državnem festivalu plesnih skupin je ponovno sodelovala mentorica Špela Repar s skupino TeGIBlo 4, ki je bila na regijskem srečanju izbrana za državni nivo. Mlade plesalke so nastopile v koreografiji Kaj delaš? / Je kdo tu? / Se kaj dogaja?

SEMINAR ZA TABOR SPZ PONOVO V ŠENTVIDU

Številni zborovodje iz vse Slovenije so se ponovno zbrali v OŠ Ferda Vesela v Šentvidu in se pod vodstvom dirigenta Igorja Švare pripravljali za naslednji Tabor Slovenskih pevskih zborov, ki bo potekal v juniju 2011. Skupaj so pripravili analizo nastopa na prejšnjem Taboru in pregledali specifične notnega materiala za naslednjo izvedbo.

GLASBENI MARATON IN NATEČAJ ZA FESTIVAL STIČNA 2010

Že tretje leto zapored je v soorganizaciji s Kulturnim društvom Stična potekal glasbeni maraton, ki so se ga udeležile številne glasbene skupine iz vse Slovenije. Tekmovanje mladih, neveljavljenih glasbenih skupin je ponovno spremljal mag. Brane Škrjanec, ki je v svoji strokovni oceni med drugim zapisal: »Če »Glasbeni maraton« primerjamo z lanskoletnim »Rock maratonom«, lahko ugotovimo, da se je spekter različnih glasbenih žanrov razširil, saj je slogovna pestrost nastopajočih tokrat preseгла rockovske okvire. Letos se je za zmago potegovalo deset talentiranih zasedb iz vseh koncev Slovenije. Ponovno lahko pohvalimo profesionalno organizacijo prireditve. ...Ljubljancani White Stain so s svojim punk rockovskim nastopom, s kančkom pop senzibilnosti, prikazali še največ in so bili na koncu izbrani tudi za zmagovalce prireditve.... Prav tako prijetno so presenetile tudi mlade domačinke, ki svoje glasbeno znanje nadgrajujejo v okviru Glasbene šole Grosuplje. Nadele so si ime GROSS UPI, kar dodobra zaznamuje njihov nesporen glasbeni talent. Napovedujemo jim bogato glasbeno prihodnost. Zaradi izjemno prepričljivega nastopa jih je žirija, kljub njihovi mladosti, izbrala za predskupino, ki bo ob zmagovalcih nastopila na letošnjem Festivalu Stična.«

Gross Upi, foto: Martin Rigler

KAKO SE BOJUJEM PROTI »REVŠČINI«? RAZSTAVA V OKVIRU DNEVNOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE

Razstava Kako se bojujem proti »revščini«? je bila v Grosupljem na ogled do konca meseca oktobra. Konec septembra je bila v dvorani Mestne knjižnice Grosuplje odprta razstava likovnih del, ki so prispela na likovni natečaj Kako

se bojujem proti »revščini«?. Razstavili smo vsa likovna dela, ki so prispela na naš natečaj že v začetku letošnjega leta. Vseh del in sodelujočih avtorjev je 144 iz vse Slovenije. Izbrana dela so bila objavljena na vabilih in letakih naše izpostave in na ta način poenotila celoten letošnji koncept, ki poteka pod sloganom Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti. Na razstavi smo podelili vsem sodelujočim priznanja za sodelovanje in promocijska darila Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter nagradili izbrane ustvarjalce: Meta Jakič, Matej Pollick, OŠ Šmihel - PŠ Birčna vas (mentorici: Majda Kolenc in Mojca Duša), OŠ Stična - PŠ Stična (mentorica: Tanja Šepc), KD Ferda Vesela Šentvid pri Stični. Program sta oblikovali glasbenici iz kvarteta Traverso in letošnji ambasador evropskega leta Franci Rogač.

PRVIČ RAZSTAVljena VRHOVČEVA DELA IZ CIKLA PRIDEN

V Galeriji Mestne knjižnice Grosuplje so do konca oktobra na ogled likovna dela - asemblaži Gabrijela Vrhovca. Avtor s svojimi deli tematizira s v o j e v r s t n a stanja, ki so jim izpostavljeni otroci v bolnišničnih negah. Gabrijel ustvarja v ciklih, vendar se posveča več različnim vsebinam hkrati. Ob razstavi je izšel spremni katalog umetnostne kritičarke dr. Mojce Puncer, ki je med drugim zapisala: »V ciklu asemblažev Priden Gabrijel

Vrhovec niza poetične sestave iz že obstoječih figur, materialov in objektov, ki prinašajo bogato psihološko, eksistencialno in kulturno vsebino ... Človeške in živalske figure ter vsakdanji odsluženi, zavrženi in najdeni predmeti v novih konstelacijah spodbujajo nove pomene, medtem ko se čustveno branje, s katerim jih je obdala umetnikova senzibilnost, asociativno prenaša na gledalce.«

GGNeNi Z MATIČKOM NA FESTIVALU GLEDALIŠKIH SKUPIN SLOVENIJE

V začetku oktobra je v Postojni potekalo državno srečanje odraslih gledaliških skupin, Linhartovo srečanje. Na zaključku festivala, na katerem je nastopila tudi grosupeljska skupina GGNeNi, so bile po izboru strokovne žirije podeljene Linhartova listina,

Linhartove plakete ter matički. Matička za najboljšo moško vlogo je prejel Luka Gluvič za glavno vlogo v gledališki predstavi Jeffery Bernard je bolan. V besedilu obrazložitve nagrade je med drugim zapisano: »Prijetno presenečenje in hkrati potrdilo o estetski formiranosti igralca se je zgodilo v uprizoritvi Jeffrey ... Igralec Luka Gluvič je kompleksen lik ciničnega londonskega medijskega intelektualca podal s tako redko kredibilnostjo, da bi mu jo zavidal marsikateri poklicni igralec slovenskega prostora. Vse dimenzije tega lika, njegovo globoko zavoženost, alkoholično razkrojenost, moralno dvomljivost in nesporen cinizem, je izrazil s simpatičnimi sredstvi, ki zagotovo ne vzbujajo odpora, temveč iskreno pomilovanje, saj gre za psihološki in moralni profil osebe, ki je fascinirala svoj družabni krog in hkrati spodbujala s čustvom, ki ga Angleži radi izrazijo s terminom »poor bastard«. Luka Gluvič je prijetno presenetil s smislom za agogično delovanje znotraj forme lika, ki ga je živel na odru. Gre torej za zrelo igralsko dejanje, ki ga žirija šteje med najvišje dosežke letošnjega festivala.«

FS PONIKVE ŽE DRUGIČ USPEŠNO NA DRŽAVNEM SREČANJU

Drugi del državnega srečanja odraslih folklornih skupin je potekal v mariborski Unionski dvorani. Med devetimi najboljšimi skupinami na državnem nivoju je iz ivanške izpostave nastopila Folklorna skupina Ponikve, ki deluje v okviru Kulturnega društva Dobrepolje. Skupino uspešno vodi Barbara Brodnik. Predstavili so se s plesi z Dolenjske pod naslovom Buh dej enu dobru lejtju.

MLADI LITERATI V POGOVORU Z NEJCOM GAZVODO

V sredini oktobra je v Grosupljem potekalo prvo območno srečanje mladih literatov, ki ga je vodil uspešen pisatelj in filmski režiser Nejc Gazvoda. Mladi literati, ki so se udeležili srečanja, so predstavili svoja dela. Nekatera med njimi so nastala tudi na tematiko literarnega natečaja Evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti. V pogovoru in komentarjih jih je Nejc Gazvoda spodbudil k nadaljnjemu ustvarjanju ter jim

KD sv. Mihael obiskal Beneško Slovenijo

V nedeljo, 19. septembra, zgodaj zjutraj smo se člani Kulturnega društva sv. Mihaela iz Grosupljega odpravili na izlet proti Beneški Sloveniji. Zaradi izjemnega deževja pretekle noči so nekateri ostali doma in čistili poplavljenе kleti, zato smo navdušeno sprejeli tudi SMS prijave v zadnjem trenutku.

Ko smo prečkali mejo, se je namesto proti vzhodu, svitalo iz smeri zahoda. Vodja poti prof. Jakob Müller je kratko povzel zemljepisna in zgodovinska dejstva o Furlaniji in Benečiji. V Vidmu, kjer je bil prvi postanek, nas je pričakal prof. Viljem Černo, katerega poezijo smo občudovali spomladi na literarnem večeru o Beneški Sloveniji. Ogledali smo si Trg svobode in Trg sv. Jakoba, nato pa mimo Tarčenta krenili proti Terski dolini, kjer se je odkril čudovit pogled na obsijan žlebast greben Muzcev.

V kraju Bardo (Lusevera) pod Brinico sta skupaj somaševala naš g. Janez Šket in domači župnik Renzo Calligaro. Božja beseda in prošnje pa so bile prebrane v italijanščini, furlanščini, slovenščini in v terskem narečju. Po maši je zbor KD sv. Mihaela pod vodstvom

Zbor KD Sv. Mihael pred cerkvijo v vasi Bardo (Lusevera), Beneška Slovenija.

Pogled na vas Bardo, v ozadju gorovje Mužci.

Srečka Gruma zapel nekaj slovenskih narodnih pesmi in prejel topel aplavz prisotnih domačinov. Nekateri med njimi še govorijo slovensko, žal pa se je po potresu leta 1976, ko se niso več obnovila gospodarska poslopja in se je opustilo tradicionalno kmetovanje, iz teh lepih krajev izselilo mnogo ljudi.

Po kosilu v Zavarhu (Villanova) smo se odpravili nazaj proti Sloveniji in v kraju Laze (Lasiz) obiskali še grob duhovnika Antona Kufola (1889-1959), ki ga je pisatelj France Bevk upodobil v literarnem delu Kaplan Martin Čedermac. Potem ko smo zapeli »V nebesih sem doma« ter »Večerni zvon«, je pristopila starejša domačinka, ki je urejala grob in ponosno povedala, da je prepevala v zboru, ki ga je vodil g. župnik Kufolo.

Zadnja točka izleta je bil Čedad, kjer smo se sprehodili po centru mesta do hudičevega mostu nad Nadižo, od koder se lepo vidi naš Krn, prof. Jakob Müller pa nam je postregel še z zanimivo anekdoto o njegovi izgradnji.

Ob koncu izleta je predsednik društva mag. Marjan Adamič predstavil nove projekte in vse člane pozval k sodelovanju. Ko smo se v večernih urah vračali domov, smo bili zadovoljni, da smo si v prelepem in toplem vremenu ogledali najbolj zahodne obronke slovenskega narodnega ozemlja.

mag. Tomaž Mohar

razkril nekatere temeljne zakonitosti dobre literature. Srečanja so se udeležili: Andrejka Miše Glavič, Kristina Grandovec, Julija Ilič, Aljaž Levstek, Katarina Petra van Midden, Jan Pirnat, Petra Prebanda, Saša Strnad in Jasmina Strnad. Upamo, da bo srečanje preraslo v tradicionalni literarni večer in predvsem si želimo, da bi se oblikovala skupina mladih literatov, ki bi povezovala tovrstno dejavnost v vseh treh občinah.

PODELITEV GALLUSOVH PRIZNANJ NA POLICI

Jubilejna priznanja in značke so bile podeljene posameznikom z večletnim udejstvovanjem v ljubiteljski glasbeni dejavnosti na jubilejnem koncertu ob 16-letnici delovanja Mešanega okteta Polica in 15-letnici delovanja instrumentalne skupine Intervali KD Polica.

PEVCI LJUDSKIH PESMI IN GODCI LJUDSKIH VIŽ NA BOGENŠPERKU

Regijsko srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž je potekalo v sredini oktobra na Bogenšperku. Iz območnega nivoja sta bili na regijsko raven izbrani dve skupini, in sicer obe iz KD France Prešeren Račna. Tako sta se na Bogenšperku predstavili Mlada zarja pod vodstvom Olge Gruden in Sabine Benedik in Zarja – pevci ljudskih pesmi pod vodstvom Jožice Podržaj.

Občinski odbor Nove Slovenije - Krščansko ljudske stranke Grosuplje (N.Si)

obvešča vse občanke in občane občine Grosuplje, da smo se preselili v nove poslovne prostore stranke. Tako se sedaj nahajamo na Kolodvorski cesti 2 v Grosupljem (nekdanja upravna enota).

Uradne ure ima stranka vsak prvi ponedeljek v mesecu ob 18.00 – 19.00.

Vljudno vabljeni, da nas obiščete v naših poslovnih prostorih in nam posredujete vaše predloge, vprašanja in pobude za stranko in svetniško skupino. Lahko pa nas tudi pokličete, saj smo dosegljivi na telefon številka 041/960-660.

Skupaj bomo tako uresničevali program oziroma zastavljene naloge.

OO N.Si Grosuplje, tajništvo

N.Si
Nova Slovenija
Krščanska ljudska stranka

Fantje po polj' gredo – 13. srečanje ljudskih pevcev in godcev v Račni

Sobota, 9. oktobra 2010, ob 18. uri, v Kulturnem domu v Račni

*Kje so tisti stari časi,
ko smo skupaj srečni b'li,
fantje peli so na vasi,
pod lipo so se zbirali.*

*Rad vrnil bi se to v to dolino,
pokleknil pred domači prag,
Zlil nanj vso svojo bolečino
in ostal za vedno tam.*

Letos praznujemo 20 let plebiscita, naše odločitve za samostojno državo, našo domovino, naš dom. In da bi v njej živeli človeka vredno življenje, moramo zato sami storiti skorajda vse. Danes bomo med temi lepimi slovenskimi sporočili odkrivali tista skrivnostna nevidna zdravila, ki so na voljo naravi in nam, da sebi in drugim polepšamo življenje. Govorili bomo o tistem, kar razveseljuje vse nas, kar povezuje vse nas. S temi besedami je pospremila letošnjo prireditev napovedovalka Maja Kos. In

skozi ves koncert je prepletala misli o domovini, ljudeh in ljudski pesmi ter vsako nastopajočo skupino obdarila s prijetno napovedjo.

Najprej so nastopili gostitelji – ZARJA – LJUDSKI PEVCI IZ RAČNE. Zapeli so dve pesmi: Gori na hribčku cerkva stoji in Hribčki ponižajte se. Sledili so jim ČUŠPERŠKI GODCI s Šamarjanko, Hopsasa – rajsasa in Veverico. Zaigrali so na ljudske instrumente harmoniko, orglice, piščal in lončeni bajs.

Ljudski pevci Zarja Kud France Prešeren Račna.

Povezovalka programa Maja Kos.

Ljudske pevke Solzice iz Šentjanža.

Čušperski godci

Ljudski pevci KUD Kebej iz Pohorja.

LJUDSKE PEVKE SOLZICE iz Šentjanža so povedale, da njihovo ime ne pomeni žalosti, ampak vonjave in valovanje poletnih trav. Zapele so Pomlad se meni lušno zdi in šaljivko o Šentjanževcu: Pijmo šentjanževca, da bi rajša srečna b'la, življenje vsakega, zdaj in na večnost. Nekdaj so bile hiše zgrajene iz kamna in lesa, je pripovedovala napovedovalka. Kamen pomeni trdnost, les toploto. Bile so zdrave za življenje. Od tam, kjer raste veliko lesa, imajo veliko kamna in veliko vode, izpod Pohorja prihajajo iz Oplotnice LJUDSKI PEVCI KUD KEBELJ. Kar nekaj mladih fantov sestavlja njihov zbor. Zapeli so O pohorskem kmetu in Na hlebovem gruntu. Ta slednja pesem je različica tiste o cerkvi na kopanjskem griču, ki jo pejejo Zarja – ljudski pevci iz Račne, torej se je besedilo širilo po slovenskih krajih in se spreminjalo glede

na narečje in na krajevne značilnosti. MLADA ZARJA prihaja iz Račne in so otroci ljudskih pevcev in folkloristov. Zato jih ni bilo težko postaviti na oder in jim dati v roke inštrumente, jih naučiti ljudskih pesmi in plesov. Zapeli in zaigrali so Moja mati kuha kafe, zaigrali pa so instrumentalno skladbo Češka polka. Prav lušno je na svet živet, ker Mlada zarja hoče pet, jih je napovedala napovedovalka.

Združenje šoferjev in avtomehanikov Novo mesto ima svoj pevski zbor. Imenujejo se PEVSKA SKUPINA PODGORJANSKI PRIJATELJI. Zapeli so šaljivko Bogataš, tako prikladno za današnji čas, in Nocoj pa pojdem skozi vas.

Pevke ljudskih pesmi ČEBELICE iz Mirne Peči so članice društva kmečkih žena. Marljivo vadijo in nastopajo na mnogih prireditvah. Nam so zapele Ko pridem jaz k tebi ponoč in Rožce so cvele (ne cvetejo več).

Pevska skupina KERLCI iz Ljubljane je sestavljena iz nekdanjih plesalcev plesnih skupin France Marolt in Tine Rožanc, prihajajo pa z vseh slovenskih pokrajin, le eden je iz Ljubljane. Zapeli so dve fantovski pesmi Snoč kaj mi je lunca prav lepo svetila in Ojstra kosa.

Glasbena skupina DEDINA iz Tolmina je prinesla v dvorano okus vode Soče in Nadiže. Tako ime so si nadeli, ker ohranjajo pevsko in glasbeno dediščino svojih krajev Tolminskega Posočja in Beneške Slovenije. Zaigrali so na ljudske instrumente Cimlco, Muho in zapeli Pa pride dol z graščince, potem pa še Šušarsko, Grapcov ples, Cvajšrit in Kapucinarjevo polko.

Po končani prireditvi ob dobri kapljici in okusnih jedeh je vesela pesem še odmevala v dvorani, še dlje pa v srcih nas obiskovalcev, ki smo preživeli čudovit večer slovenskih ljudskih pesmi in navdušujočega ljudskega petja in godčevstva. Hvaležni smo vsem za vse lepo, kar smo doživeli ta dan v Račni. Naslednje leto se zopet srečamo!

Marija Samec

Mlada zarja iz Račne.

Pevska skupina podgorjanski prijatelji.

Pevska skupina Kerlci iz Ljubljane.

Pevke ljudskih pesmi Čebelice iz Mirne Peči.

Glasbena skupina Dedina iz Tolmina.

Spravna slovesnost za slovenskimi žrtvami komunizma v Veliki Britaniji

V petek, 29. oktobra 2010, bo v cerkvi Marijinega Brezmadežnega srca v Great Missendenu v Veliki Britaniji potekala spravna slovesnost z mašo v spomin na slovenske žrtve, ki jih je britanska vojaška oblast po koncu vojne 1945 iz Avstrije izročila v roke jugoslovanskih komunističnih oblasti, te pa so jih kasneje pomorile. Spominsko mašo bodo opravili škof iz Northamptona, ljubljanski nadškof in metropolit ter škof anglikanske skupnosti iz Buckinghamama. Na povabilo gospoda Keitha Milesa, predsednika Društva britansko slovenskega prijateljstva, se bo spravne slovesnosti udeležila tudi direktorica Študijskega centra za narodno spravo mag. Andreja Valič.

Markos Fink

Prva samostojna razstava slik Roberta Leška v galeriji Mestne knjižnice Grosuplje

V galeriji Mestne knjižnice Grosuplje smo v torek, 31. septembra 2010, odprli prvo samostojno razstavo slik gospoda Roberta Leška. Otvoritev so obogatili zvoki klasične kitare Žige Jevnikarja. Umetnika sem predstavila Darija Kovačič, razstavo pa je uradno odprla direktorica Mestne knjižnice Grosuplje gospa Roža Kek. S svežim pristopom in zanimivo tehniko pomenijo slike gospoda Leška dobrodošlo poživitev našega razstavnega programa.

Gospod Leško je po rodu iz Vipave, že od

leta 1994 pa živi in ustvarja v Grosupljem. Po diplomu na Fakulteti za elektrotehniko je bil zaposlen v podjetju Iskra, od leta 2005 pa je upokojen. Tako ima čas, da prede rdečo nit svojega življenja, ljubezen do umetnosti. Riše in slika že od mladih dni. V osemdesetih letih je odkril tehniko slikanja na pločevino in se v njej izmojstril. Obdelovanje kovine ga je vedno privlačilo. Prvi poskusi so bili lotanje motivov s cinom, pri čemer se je zgledoval pri kiparju Janezu Boljki.

Podlaga njegovim slikam je aluminijasta

tiskarska plošča, na katero slika s posebnimi akrilnimi lak barvami, ki jih nanaša s čopičem v finih, tankih slojih. Barve so čiste in se med seboj ne mešajo. Pločevina omogoča zelo različne formate. Večje slike nastajajo skoraj dva meseca. Vsak nanos barve posebej „žge“ na soncu ali v peči. Tako postanejo zelo obstojne in površina dobi gladek sijaj. Slik ne skicira vnaprej, ustvarja jih spontano, kakor se ideje porajajo v njegovi domišljiji.

Motivika slik gospoda Leška je raznolika in sega od figuralike do popolnoma abstraktnih vzorcev. Njegovi priljubljeni motivi so ribe, šopki rož, maske, preizkusil pa se je tudi v upodabljanju človeške figure in akta. Oblike z lotanimi ali naslikanimi bordurami razreže na posamezna barvna polja, tako tudi figure razpadejo na abstraktne geometrične vzorce. Kompozicije postanejo igrišča osnovnih likovnih elementov, kot so pike, črte in liki, ki skupaj z barvami zaplešejo, kot jim narekuje notranji ritem umetnika. Slike žarijo v živahnem koloritu. Množica različnih barvnih tonov se spaja v pisan mozaik z močnimi kontrasti hladnih in toplih tonov ter komplementarnih barv.

Oblike se ne ponavljajo in niti dva vzorca nista enaka, pa vendar slike delujejo kot ubrane celote, likovno in oblikovno enotne in zelo dekorativne. So barvit kalejdoskop, v katerem se barvni delci prepletajo v vedno nove podobe in z močjo domišljije lahko v njih uzremo lastne fantazije.

Darija Kovačič

Projekt »zgodovinski pralni stroj« na kmetijsko živilskem sejmu AGRA 2010

Kot vsako leto je tudi letos v okviru kmetijsko živilskega sejma v Gornji Radgoni Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju MKGP) pripravilo pester spremljevalni program (okrogle mize, predavanja, predstavitve), s katerim je želelo pokazati uspešnost izvajanja njihovih ukrepov. V okviru njihovega programa so vsakodnevno potekale predstavitve primerov dobrih praks iz slovenskega podeželja.

MKGP je kot primer dobre prakse izvajanja programa LEADER, ki ga v Sloveniji izvaja 33 lokalnih akcijskih skupin s skupno več kot 500 projekti, izbralo projekt Zgodovinski pralni stroj, katerega nosilec

je Krajevna skupnost Škocjan v občini Grosuplje. Ponosni smo lahko, da je med vsemi projekti bil izbran ravno naš, ki je s svojo vsebino pritegnil in prepričal strokovne službe ministrstva.

Z izvedbo projekta so bili doseženi pomembni rezultati za lokalno okolje kot tudi širše LAS.

Z obnovo perišča so krajani Velikih Lipljen pridobili obnovljen objekt kulturne dediščine s širšim namenom, saj so s tem pridobili tudi prireditveni prostor. Hkrati so prispevali k večji turistični prepoznavnosti in dodatni ponudbi, ki je predvsem zelo privlačna za osnovno in srednješolsko mladino.

Projekt sta predstavljala srce in duša projekta, Jože Krašovec in Josip Pintar, upravljalca LAS »Sožitje med mestom in podeželjem«. Ob slikovni projekciji projekta sta na zanimiv in hudomušen način izvedla animacijo z obiskovalci.

Ta projekt je eden izmed 20 projektov LAS »Sožitje med mestom in podeželjem«, ki je pridobil EU sredstva iz programa LEADER. To pa je program, ki je usmerjen v podporo lokalnim prebivalcem pri njihovem razvoju s ciljem izboljšati kvaliteto življenja na podeželju.

Josip Pintar

Rišeljeji na razstavi v dvorani knjižnice

V dvorani Mestne knjižnice Grosuplje so v torek, 31. avgusta 2010, ob 18. uri, odprli razstavo vezenin v tehniki rišeljeja, ki jih zadnja leta ustvarja Mojca Hieng z Brezovice pri Ljubljani.

Uvodoma je obiskovalke in obiskovalce, ki so se zbrali v dvorani knjižnice, pozdravila direktorica Roža Kek, ki je dejala, da se začenja nova, jesenska sezona razstav in drugih dogodkov v Mestni knjižnici Grosuplje. Kekova se je ustvarjalcem zahvalila, ker lahko svoja ustvarjalna dela delijo z drugimi. Namreč, prav v tem večeru so po odprtju razstave vezenin odprli še razstavo slikarskih del Roberta Leška.

Vezenje v tehniki rišeljeja naj bi k nam prišlo iz Italije. Take vezenine so si lahko privoščili le bogati ljudje, saj je bilo to vezenje zelo drago. Seveda pa so ženske vezle tudi za domače potrebe, saj so želele imeti lepo

posteljnino, kjer se tudi uporablja rišelje, ali pa namizne praznične prte, rute pri narodni noši in podobno. Gre za star in zanimiv način vezenja, ki je bil na naših tleh znan že konec 19. stoletja. V začetku 20. stoletja se je vse več žensk ukvarjalo s tem, prav tako pa se je vezenje v tehniki rišeljeja začelo pojavljati v raznih ženskih časopisih in revijah.

Mojca Hieng se z vezenjem v tehniki rišeljeja, ki pri nas ponovno postaja vse bolj priljubljeno, ukvarja že več let. Za svoja dela je prejela več certifikatov Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ki jih je med drugim podpisal priznani etnolog prof. dr. Janez Bogataj. Kot rokodelka, ki ohranja to slovensko kulturno in etnološko dediščino, se Hiengova ukvarja tudi s poučevanjem vezenja v tehniki rišeljeja. Izvedla je nekaj uspešnih tečajev in tako svoje znanje prenaša tudi na druge. V drugi polovici lanskega leta je pripravila dve samostojni razstavi svojih del: novembra 2009 na Domačiji Rus v Šentvidu pri Lukovici in decembra 2009 v Budnarjevi muzejski hiši v Zgornjih Palovčah nad Kamnikom.

Po Sloveniji nastaja vse več krožkov, delavnic in drugih oblik tovrstnega izobraževanja in druženja. »Prav zato bi želela to obliko izobraževanja spodbuditi tudi v vaši sredini,« pove Mojca Hieng. »Prepričana sem, da so se mnoge ženske že srečale s tem, da bi se rade naučile tovrstnega načina vezenja, priložnosti pa doslej ni bilo. Tudi cena tečaja je več kot sprejemljiva, odvisna pa je od števila prijavljenih kandidat. Vsaka tečajnica dobi osnovne pisne informacije ter slike in skice o vezenju v tehniki rišeljeja, prav tako pa tudi t.i. vajenico, na kateri so narisani določeni vzorci, vbodi in načini dela, tako da tečajnica potrebuje le dobro voljo in željo po vezenju.« Takoj po končanem odprtju razstave vezenin v tehniki rišeljeja Mojce Hieng se je veliko žensk zanimalo za to vezenje, predvsem pa za možnosti, da bi tečaj organizirali tudi v Grosupljem. Mojca Hieng je tak tečaj ali dva

pripravljena izpeljati, zato je najbolje, da jo pokličete na GSM 031/739-740.

Kulturni program na odprtju razstave vezenin v tehniki rišeljeja smo izvedli Ljudski pevci s Police, pod vodstvom prof. Edvarda Adamiča. Ustvarjalko Mojco Hieng je predstavil njen soprog Primož Hieng, ki poskrbel tudi za povezovanje programa.

Ivo Puhar

Zadnji dan v službi

V petek, 8. oktobra 2010, smo se poslovili od naše dolgoletne kuhinjske pomočnice in čistilke, gospe Joži Mehle, saj je odšla v zasluženi pokoj. Robi Koščak ji je napisal in prebral lepo zahvalo, Toni Okorn pa je poskrbel, da so se solze hitreje posušile.

»Spoštovana gospa Joži!

Bili so dnevi in bili so meseci, ki so se spremenili v leta. Dolgo ste bili zaposleni v naši šoli. Veliko let ste bili v stari šoli in skrbeli za čistočo in kuhinjo. Dve leti pa ste skrbeli tudi za našo novo šolo, šolske prostore in okolico. Včasih ste priskočili na pomoč tudi v šolsko kuhinjo. Zelo lepo se vam zahvaljujem v imenu razreda in vseh učencev naše šole za vaše vestno delo. Učenci smo vsako jutro radi prišli v čisto in urejeno šolo. Še enkrat se vam lepo zahvaljujemo in vam želimo, da bodo vaši dnevi še naprej lepi.« (Robi Koščak, 5. razred)

DRAGA ga. JOŽI!
ISKRENA HVALA ZA VAŠ TRUD!
POGREŠALI VAS BOMO!
Učenci in kolektiv POŠ Žalna

Dan jezikov 2010 na SŠ Josipa Jurčiča Ivančna Gorica

Leta 2001 je Svet Evrope 26. september razglasil za dan jezikov in s tem jezikovni pestrosti v združeni Evropi enainvajsetega stoletja vtisnil nov pečat; znanje jezikov je marsikomu vstopnica v svet, drugim olajša pot do poklica, tretjim prinaša literarno, kulturno in sociološko širino, vsem pa obogati zavest o lepoti lastnega, maternega jezika.

Profesorici Mojca Saje Kušar in Maja Zajc Kalar z gostjo.

Ravnatelj SŠ Josipa Jurčiča Milan Jevnikar, Luka Culiberg in prva sekretarka japonskega veleposlaništva v Ljubljani, gospa Yoko Tsuge.

Vsako leto tudi na naši šoli posvetimo temu dnevu posebno pozornost in letos smo se profesorji tujih jezikov še prav posebej potrudili. Paleta jezikov, ki se jih dijaki lahko učijo na Srednji šoli Josipa Jurčiča, je obsežna: od angleščine, nemščine, francoščine do španščine, zato je bilo pestro tudi praznovanje.

Dijaki tretjih gimnazijskih letnikov so se ob tej priložnosti udeležili tradicionalne Jezikovne tržnice. V centru Ljubljane se je ob Evropskem dnevu jezikov predstavilo kar 16 jezikov. Na stojnicah veleposlaništev in jezikovnih inštitutov so si dijaki nabirali informacije o možnostih neformalnega učenja tujih jezikov in pridobivanja jezikovnih certifikatov. Na drugih stojnicah pa so se seznanili z evropskimi izobraževalnimi programi in programi mobilnosti ali z računalniškim programom za komunikacijo v slovenščini. Na osrednjem odru so nastopili znani Slovenci in spregovorili o svojih izkušnjah z jeziki. Dijaki pa so tudi poklepetali z govorniki različnih jezikov in se udeležili zanimivih jezikovnih iger.

Prav posebno doživetje pa smo pripravili četrtsoščem in dijakom drugih letnikov na šoli sami, kamor smo povabili zanimive goste. V svet globalizacije in tujk vseh vrst je s svojim prijetnim glasom in širokim znanjem o slovenski kulturni, etnološki in jezikovni dediščini vstopila priznana predavateljica, profesorica Dušica Kunaver. Z njej lastnim žarom in navdušenjem je mlade popeljala v lepote slovenske preteklosti, opevane in opisane v bajkah in pripovedkah in skupaj z mladimi zapela. Tudi profesorji smo navdušeni

pritegnili, predvsem pa se globoko strinjali z njenim naročilom mladim današnjega časa: znati in poznati tuje jezike je lepo, a zavedati se lepote lastnega jezika, tistega, ki nas je oblikoval in ohranil v tisočletnih dogodkih – to pa je tisto, kar je vredno mnogo več!

Gostja japonskega veleposlaništva, njegova prva sekretarka gospa Yoko Tsuge, pa je šestnajstletnike pozdravila v japonskem jeziku in s slovenskim prevodom dokazala, kako lepo in zahtevno je učenje našega jezika. Cenjeni predavatelj s Filozofske fakultete v Ljubljani, gospod Luka Culiberg, je v enournem predavanju orisal zgodovinsko in kulturno podobo nekdanje in današnje Japonske – tradicionalne dežele z bogatim izročilom – in tehnološko napredne velesile, ki ji uspeva povezati nekoč in danes. Prav vse, kar smo slišali, nas je zanimalo, saj je priložnost prisluhniti tako visokim gostom redka.

Tako – vse izkušnje praznovanja dneva jezikov so se združila v isto misel; lepo je znati in spoznavati nove in nove jezike. Bogatijo nas in nas povezujejo. A prav nič ne pomenijo, če ne rastejo na ponosu in ljubezni do lastnega jezika. To dvoje nam daje samozavest, nacionalni ponos in znanje, s katerim v Evropi današnjega časa ne bomo majhen, nepomemben kamenček med jezikovnimi velesilami, ampak pravi, čisti biser, ki mu je uspelo oblikovati narodovo identiteto v stoletjih zgodovine!

Mojca Saje Kušar, prof. in Maja Zajc Kalar, prof., za aktiv profesorjev tujih jezikov SŠ Josipa Jurčiča Ivančna Gorica

Zdravstveno letovanje otrok na Debelem Rtiču

V sredo, 28. 7. 2010, se nas je 173 otrok skupaj z 17 vzgojiteljicami odpravilo na 10-dnevno letovanje v zdravilišče na Debelem Rtiču. Kljub velikemu številu smo se hitro razdelili v skupine, razpakirali naše kovčke in odšli na zaslužno kosilo. Vsi smo komaj čakali, da zaplavamo v morju, kjer smo se močno zabavali in stkali nova prijateljstva. Prvo noč smo vsi spali bolj slabo, saj smo še vedno pogrešali naše domače, ampak domotožje je kmalu minilo, saj smo imeli veliko zaposlitev skozi cel dan. Vsak dan smo razgibali svoje telo, se udeležili delavnic, ki so jih

vodile naše vzgojiteljice in zvečer na plesu naplesali. Na delavnicah smo izdelovali vse mogoče, od mavčnih ulitkov, ki smo jih pobarvali, do zapestnic, ki smo jih spletli sami. Ta delavnica je bila najbolj obiskana in je trajala kar celih 10 dni, saj smo ves čas videvali, kako si kdo plete svojo zapestnico. Imeli smo tudi plesno delavnico, kjer smo se naučili koreografije najbolj znanih pesmi in smo zvečer na plesu blesteli.

Med našim bivanjem sta nas obiskala tudi g. Janez Pavlin, župan občine Dobrepolje in pa predsednik OZRK Grosuplje, g. Franc Horvat. Ogledala sta si, kje spimo, kaj

počnemo med počitkom in z nami delila svoje izkušnje s kolonij in potovanj. Z veseljem smo ju poslušali.

Nekaj dni našega letovanja nas je presenetil dež, ampak se nismo vdali in si skupaj z vzgojiteljicami organizirali lepo popoldne oziroma večer. Še dobro, da so bili z nami tudi »taveliki« fantje, ki so imeli vso tehnično opremo za izvedbo plesa. Hvala vam, fantje! Naše letovanje se je zaključilo v soboto, ko smo se odpravili proti domu in se veseli poslovili in zaželi, da se vidimo prihodnje leto. Se vidimo poleti 2011 na Debelem Rtiču.

Pedagoški vodji, Maja in Mateja

Igriva sobota

Čprav je bila 9. oktobra sončna sobota, se je skupina nasmejanih in ukaželjnih petošolcev iz OŠ Louisa Adamiča zbrala v avli POŠ Šmarje - Sap. Tja jih je privedla želja po druženju, znanju in zabavi. Vse to so združevale delavnice, ki smo jih za učence, ki zmorejo več, pripravile učiteljice Alenka Gazi, Brigita Bobnar, Anica Kastelec, Brigita Zakrajšek in Sabina Zaletelj. Svoje vtise so strnili v kratke zapise.

Na sobotnih delavnicah za nadarjene otroke smo se imeli zelo lepo. Prvo in zadnjo uro smo bili vsi učenci skupaj. Vmes smo si izbrali različne delavnice. Šentjurski otroci smo se udeležili treh delavnic. Na naravoslovni smo izvajali različne poskuse in se pri tem veliko naučili in zabavali preko različnih dejavnosti. Na športni delavnici smo se najprej ogreli, nato smo imeli štafeto, se igrali zanimivo igro v dvojicah in na koncu smo lahko igrali nogomet. Na plesnih smo se naučili ples na skladbo Pusti soncu v srce. Nato smo ga zaplesali v avli na odru pred učenci in učiteljicami Alenko, Anico, Brigito in Sabino.

Igrivo soboto si bomo zapomnili po:

- poskusu Podvodni vodomet,
- zanimivem plesu,
- plesu pred vsemi,
- prijaznih učiteljicah,
- imeli smo se zelo dobro,
- različnih igrach.

Vsak od nas bi to rad ponovil, saj smo se zelo zabavali in imeli odlično.

**Anamarija, Manca, Jaka in Neža
Podružnična šola Št. Jurij**

Imeli smo naravoslovne, glasbeno-plesne, športne, miselne in kreativne delavnice. Vsak udeleženec se je lahko udeležil dveh delavnic. Najprej smo se spoznali, nato pa pričeli s prvo uro delavnic. Po prvi uri delavnic smo si privoščili malico, potem pa začeli z drugo uro delavnic. Na koncu smo se ponovno zbrali in s sestavljanjem besed poiskali geslo tega dne: **VSAK JE ZVEZDA SVOJEGA ŽIVLJENJA.**

**Mariša Ratajec
Dislocirana enota Adamičeva**

Prispevki otrok dovolj zgovorno povedo, da so v sončno popoldne odhajali zadovoljni in bogatejši za marsikatero spoznanje.

Anica Kastelec, mentorica

Vrtec Rožle je predstavljal dela dveh znanih grosupeljskih umetnikov

V našem vrtcu že več let sodelujemo v slovenskem projektu: »Z igro do prvih turističnih korakov«.

V mesecu septembru smo se predstavili s celoletnim projektom: GROSUPLJE - MESTO KIPOV in KIPI NA NAŠEM IGRIŠČU v Mercator centru Ljubljana - Šiška ter na Pikinem festivalu v Velenju.

Z otroki smo spoznali kipe v našem kraju, na igrišču našega vrtca smo imeli kiparske delavnice pod vodstvom umetnice ge. Ljudmile Šuklje.

V trajno razstavo nam je podarila več svojih stvaritev iz kamenčkov.

Tudi umetnik g. Jože Trontelj se je prijazno odzval našemu vabilu. Iz velikega hloda lesa je pred nami nastajala prava umetnina, ki še danes krasi našo zelenico.

Gospe Ljudmili Šuklje in gospodu Jožetu Trontlju se še enkrat zahvaljujemo.

Strokovne delavke vrtca Rožle

Predstavitev dejavnosti OŠ Brinje

V letošnjem letu bo potekala interesna dejavnost medkulturni krožek v obliki projektnega učnega dela. Vključevali se bomo v projekte na mednarodni ravni (Talking Kites, Global Teenager Project), si dopisovali z učenci drugih držav, raziskovali, reševali naloge posameznih učnih krogov, predstavljali sami sebe, svojo šolo, domač kraj in državo ostalim udeležencem učnega kroga. Delo se bo izvajalo večinoma v računalniški učilnici v sodelovanju z učenci, vključenimi v novinarski krožek.

Global Teenager project

Global Teenager Project je mednarodni projekt, ki združuje več kot 16.000 učencev, dijakov in učiteljev iz 40 držav članic. Ponuja več tematskih sklopov, ki so primerni za osnovne šole, poklicne šole, gimnazije in šole s prilagojenim programom. Projekt poteka v angleščini, nemščini, francoščini, špansščini, nizozemščini in arabščini.

Projektno delo temelji na sodelovanju preko interneta, raziskovanju in komunikaciji v večji skupini. Projekt poteka v sodelovanju z mednarodno mrežo iEARN.

V letošnjem šolskem letu se bomo projektu pridružili četrtošolci in petošolci OŠ Brinje Grosuplje pod vodstvom mentoric Majde Križman Žužek in Marlene Javornik. V mesecu septembru bomo začeli »učni krog«, ki traja 10 do 11 tednov. V vsakem tednu imamo udeleženci posebne naloge, ki jih moramo izpolniti. V našem učnem krogu imamo 10 partnerjev iz Kanade, Egipta, Velike Britanije, Madžarske in Romunije. Vsi partnerji najprej predstavimo svoje udeležence, šolo, kraj in državo. Glede na izbrano tematiko, ki je lahko naravoslovna ali družboslovna, postavimo raziskovalno vprašanje. Vse skupine nato nekaj tednov izvajamo raziskavo in vsem partnerjem pošljemo svoje odgovore. Vsaka skupina oblikuje končno poročilo na podlagi vseh odgovorov. Učni krog se zaključi s poslovnim pismom.

Novinarski krožek

Novinarstvo je dejavnost, ki učence pritegne, saj predstavlja zelo dinamično delo. Naš krožek bo potekal na šoli, na terenu, pa tudi doma, saj bodo morali učenci svoja opažanja, intervjuje in ostale zanimivosti zapisati doma in potem vse to poslati po elektronski pošti mentorju. V uvodni uri sva s kolegico učence seznanili s pošiljanjem elektronske pošte, saj pri tej starosti, 9 in 10 let, nekateri tega še ne znajo. Namen dejavnosti je tudi razvijanje ustvarjalnosti, bogatenje pisnega izražanja in nenazadnje ljubezen do materinega jezika – slovenskega jezika ter poznavanja in raziskovanja domače pokrajine in ljudi, ki v njej bivajo in ustvarjajo.

Prispevke bomo objavljali na šolski spletni strani ter pošiljali v uredništva Grosupeljskih odmevov, PIL-a in v ostala uredništva mladinskega tiska.

Mentorici: Majda Križman Žužek in Marlena Javornik, OŠ Brinje Gros.

Domoznanski večer ob izidu knjige Tri četrt tisočletja pražupnije Škocjan pri Turjaku

Mestna knjižnica Grosuplje, četrtek, 14. oktobra 2010, ob 18. uri

Mestna knjižnica Grosuplje je pripravila domoznanski večer z gosti iz Škocjana pri Turjaku. »Kraji so skozi zgodovino doživljali vzpone in padce, ljudje niso bili deležni večjih dobrin napredka in razvoja družbe, zato pa so v teh trdih in neprijaznih razmerah vznikali svobodomiselnosti, narodno zavedni in pokončni ljudje,« je v knjigi Kraji in ljudje v Trubarjevi fari zapisal župan Janez Lesjak. V Škocjanskih hribih se je prav zato ohranila bogata etnološka dediščina, materialna in besedna, ki jo je zvesto popisal dr. Boris Kuhar v svoji doktorski disertaciji Odmirajoči stari svet vasi. Kraj se je po drugi svetovni vojni imenoval Staro Apno po bližnjem zaselku, od 1992. leta pa je zopet prevzel ime Škocjan po farnem zavetniku. In prav ob visoki obletnici krščanstva v teh krajih je pri založbi Družina izšla knjiga z naslovom Tri četrt tisočletja pražupnije Škocjan pri Turjaku.

Sogovornika na odru knjižnične dvorane sta bila avtor knjige in škocjanski župnik dr. Edo Škulj in fotograf Marjan Smerke.

S Trubarjevo besedo nas je pozdravil Štefan Zrnc. Nasmejali smo se njegovim duhovitostim in Trubarjevim zdravim mislim, uporabnim tudi za današnji čas. Z virtuozno violinsko skladbo pa je razpoloženje dvignil mladi virtuoz na violini Matic Bavdek, učencem Glasbene šole Grosuplje.

Dr. Škulj, upokojeni izr. prof. in znanstveni svetnik, že nekaj let vodi župnijo Škocjan pri Turjaku. Rodil se je 23. maja 1941 v Podsmreki pri Velikih Laščah in je pranečak Josipa Stritarja. Po vojni se je družina odselila v Argentino. Kot šestleten otrok je bil ravno prav star, da je začel hoditi v osnovno šolo,

končal gimnazijo in nato je študiral teologijo v Buenos Airesu, kjer je leta 1965 diplomiral in bil posvečen, glasbo pa je preučeval na Papeškem inštitutu za cerkveno glasbo v Rimu, kjer je leta 1972 promoviral z disertacijo o Stanku Premrlu. Po triletnem delovanju med slovenskimi izseljenci v Nemčiji je jeseni 1975 prišel v Ljubljano, kjer je postal pomožni stolni organist. Takoj je obnovil revijo Cerkevni glasbenik, ki jo je 26 let urejal. Leta 1985 je postal zunanji sodelavec Muzikološkega inštituta ZRC SAZU in za izdajo pripravil celotni Gallusov opus v 20 zvezkih, ki so izšli v zbirki Monumenta artis musicae Sloveniae. V letih 1989–98 je bil tajnik oz. koordinator znanstvenoraziskovalne dejavnosti Teološke fakultete Univerze v Ljubljani. Leta 1993 se je habilitiral za docenta, leta 1998 pa je postal znanstveni svetnik Univerze v Ljubljani. Od leta 1975 je predaval zgodovino glasbe in organografijo na Orglarski šoli, od leta 1993 paleografijo in orglarstvo na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani, od leta 1997 pa do upokojitve je bil predstojnik katedre za zgodovino glasbe na Oddelku za glasbo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru (od leta 1998 izredni profesor). Po upokojitvi je sprejel mesto župnika v Škocjanu pri Turjaku. Poleg Iacobusa Gallusa so središče njegova zanimanja slovenske orgle in cerkvena glasba. S plenarnimi predavanji je sodeloval 16-krat na simpozijih z domačo in 44-krat na simpozijih z mednarodno udeležbo. Leta 1991 je prejel Gallusovo plaketo, leta 2002 pa Mantuanijevo priznanje »za redakcijo zbranih del Iacobusa Gallusa«. Njegova knjižna bera je izredno bogata. Popisal je orgle v ljubljanski stolnici, orgle v Ljubljani, vse znane orglarske delavnice v Sloveniji, objavil je cerkvene

ljudske napeve, protestantske napeve, starejše in novejše katoliške napeve, Musica sacra slovenica, Jerebovo kroniko ...

V Škocjanu je začel raziskovati delo župnika Janeza Jereba, ki je bil izredno delaven, vsestransko nadarjen in zanimiv človek. V sodelovanju s krajevno skupnostjo in kulturnim društvom so izdali kar nekaj knjig o njem in njegovem delu: Odmevi prve svetovne vojne v župniji Škocjan pri Turjaku, Kako sem zidal škocjansko cerkev in Kako sem vodil škocjansko godbo.

Pomemben je prispevek dr. Škulja k praznovanju Trubarjevega leta, predvsem na glasbenem področju, v spomin pa se je vsem, ki so bili prisotni, vtisnilo ekumensko bogoslužje, na katerem sta somaševala nadškof Alojzij Uran in evangeličanski škof Geza Erniša, kar se je v Sloveniji prvič zgodilo. In bilo je nepozabno.

Odkar je kot župnik v Škocjanu, je v cerkvi, v gotski kapeli, odprt reprint Dalmatinove Biblije. Dr. Škulj je pojasnil, da občuduje Dalmatina in njegovo veliko delo, zato je njegovo Biblijo postavil na tako posebno mesto. Umrl je nekaj čez 40 let star, pa je v tem času uspel prevesti celotno sveto pismo od stvarjenja v Stari zavezi do apokalipse v zaključku Nove zaveze. To je delo, ki si ga danes niti predstavljati ne moremo. Jurij Dalmatin je bil nekaj let (1585–1589) tudi župnik v Škocjanu, vendar je delo na župniji prepustil predikantu Andreju Savincu, ki je pomagal pri prepisovanju protestantskih knjig, sam pa je na turjaškem gradu prevajal Biblijo.

Vse knjižne izdaje o fari so vodile k letošnji knjigi Tri četrt tisočletja pražupnije Škocjan. Dr. Škulj je povedal, da so se po izdaji Jerebove kronike odločili za fotomonografijo o vseh cerkvah, ki so nekdaj spadale v škocjansko pražupnijo. Največ podatkov so dobili iz Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske. Župnijo je ustanovil oglejski patriarh Gregor de Montelongo leta 1260, patronat pa je podelil turjaškemu gospodom, ki so predlagali župnike. Po mnenju dr. Škulja je Valvasor verjetno imel v rokah originalne listine, ki po so se skozi zgodovino izgubile. Da je bila fara pomembna, dokazuje listina iz 1363. leta, ko je papež Urban iz Avignona podelil cerkvi sv. Kancijana bogate odpustke. To listino je Valvasor objavil in dr. Škulj jo je prevedel. Cerkev je spadala najprej pod Oglejski patriarhat, nato pod pražupnijo Cerknica, na pragu novega veka se je izoblikoval Ribniški arhidiakon, nato so ti kraji spadali pod Goriško nadškofijo in nazadnje pod Ljubljansko škofijo, danes pa

Župnik in avtor knjige dr. Edo Škulj, Marija Samec v vlogi voditeljice pogovora in fotograf Marjan Smerke.

pod Ljubljansko nadškofijo.

Danes je cerkev barokizirana, gotska je samo kapela, v kateri je bil krščen Primož Trubar. Dr. Škulj je razložil, da so bili krstni kamni samo v farni cerkvi, Raščica pa je tedaj spadala pod škocjansko prafaro in le tu je bil lahko krščen naš veliki reformator.

Današnja oblika je dal cerkvi mojster Janez Ronko v času Jerebovega prihoda v Škocjan, leta 1906, ko je zgradil glavno ladjo. Najstarejše klopi so iz leta 1834, veliki oltar je delo Avguština Goetzla, Maškov križev pot je iz leta 1908. Trije železni zvonovi so iz leta 1821, saj so bronaste morali oddati v prvi svetovni vojni, ostal pa je veliki Samassov bronasti zvon iz 1867. Jenkove orgle so iz leta 1966. Cerkev v Škocjanu je danes kulturni spomenik lokalnega pomena, kar pomeni, da občina in država sofinancirata obnovo, če se pokaže potreba. V Trubarjevem letu je bila tako obnovljena gotska kapela.

Pred cerkvijo je spominski park, ki ga urejajo skupaj s kulturnim društvom in krajevno skupnostjo

Fotograf Marjan Smerke se nam je pridružil malo pozneje, saj se je vračal s fotografiranjem cerkvenih orgel za novo knjigo o orgelskih delavnicah, ki jo bosta izdala skupaj z dr. Škuljem. Rad fotografira cerkve, pa ne le iz religioznega nagnjenja, ampak tudi zato, ker so kot stavbe čudovite, skrivajo pa tudi veliko kulturo bogastvo. Cerkve, ki jih je poslikal za ta knjigo, je že dolgo opazoval s ceste, ko se je vozil mimo, zdaj pa je imel priložnost, da jih поблиže spozna. Marsikatero cerkev je slikal večkrat, v različnih letnih časih in različnih vremenskih pogojih. Če oblak ni bil na pravem mestu, je slikanje ponovil. Mnogo zanimivih dogodivščin je doživel ob fotografiranju v naših krajih. Iz njegovih besed je bilo čutiti, da rad opravlja to delo, saj je navdušenje za raziskovanje cerkva po skritih koticah naše domovine prenesel tudi na poslušalce v dvorani.

Za konec pa sta še v duetu Štefan Zrnc kot pevec in Drago Elikan na harmoniki navdušila dvorano z dvema duhovitima pesmima.

»Pričujoča knjiga bolj kot zgodovina pražupnije želi biti fotomonografija vseh cerkva, ki so ali so bile znotraj meja pražupnije Škocjan. V teh cerkvah je neverjetno veliko umetniškega bogastva, predvsem v srednjeveških freskah. Kar pet od 12-ih cerkva natančno opiše Janez Höfler v monografiji Srednjeveške freske v Sloveniji«, je knjigo na pot med bralce pospremil njen avtor dr. Edo Škulj.

Na večeru v Mestni knjižnici Grosuplje smo poskušali predstaviti porajanje monografije od ideje do njenega udejanjenja. Predstavljen je bil ves razpon vezi, ki delujejo pri takšnem projektu. Sedaj je na nas, da knjigo vzamemo v roke in se s skrivnostmi naših krajev seznanimo ter uživamo ob lepotah v knjigi in v naravi.

Knjiga Tri četrt tisočletja pražupnije Škocjan pri Turjaku je po ceni 33 evrov naprodaj v Mestni knjižnici Grosuplje.

Marija Samec

Polhanje

Pripovedi iz Grosupljega in okolice - 56

Jesen je čas, ko se zbirajo polharji in gredo loviti polhe. O lovu, nočevanju in dogodkih, ki so jim bili polharji priča, govorijo mnoge pripovedi. Že Valvasor je nekatere zapisal, mnoge pa so se širile naprej po ustnem izročilu. Tudi ta, ki jo danes objavljamo, je poznana iz Valvasorja, etnolog dr. Milko Matičetov pa jo je zapisal po pripovedi z Rožempaha (Rožnika) blizu Škocjana pri Turjaku, objavljena pa je bila v reviji Novi svet leta 1950.

Polhanje. O človeku, ki je prezimil s polhi

Oče in sin sta šla staviti polhom. Pa je bilo tam eno brezno. Oče se je ozrl nazaj in rekel: »Sin, pazi, da ne boš v brezno pal!« Pa pogleda nazaj – sinkota že ni bilo, zdrsnil je noter v brezno tisti čas. Kaj je hotel oče napraviti? Povrnili se je s polharskim košem nazaj domov; ker mu je bilo hudo za sinom, ni šel staviti potem. Za sinetom so odpravili vse (kakor je navada za umrlimi).

On, ko je noter v brezno pal, je pa tam videl nekje eno lučko, pa se je po vseh štirih splazil do tiste lučke. Tam pa je zagledal kačo, ki je imela krono. Kraljica je bila od kač in je imela demant v glavi. Tisti se je svetil povsod, po vsej jami, da je videla. Pri tej strani, kjer je ona ležala, so bile kače, pri drugi skali pa so bili polhi. Vprašala je sinkota, kako je noter prišel, kako bo z njim, s čim bo živel; pravi: »To skalo me ližemo, ono pa polhi. Katera ti bolj dopade, si lahko izvoliš: ali ono, kjer so polhi, ali to, kjer smo me.« Fantu se je bolj dopadla ona, kjer so bili polhi, ta se mu je bolj nakazna zdela. On je ostal tam pri polhih, pa je tisto lizal. Ona mu je rekla, da ne bo žejen ne lačen nobenkrat.

Ob letu dni pa so polhi spet skakali sem pa tje okrog njega – se ga je žival privadila, kajne. On je imel en lajbeč, tak rdeč, pa rdeče knofe. On je pa tiste pankeljčke trgal stran, pa polhom

zavezoval mašence za vrat. Polhi so šli spet ven takole jeseni, se past. So polharji lovili spet polhe, ti pa so imeli mašence za vratom. Ko so jih domov prinesli, so pa začeli gruntati, da je sinko nekje še živ, ko se je oče spomnil, da je imel rdeč lajbeč. En večer, ko so večerjali, se je sinko pojavil na lastnem domu.

Kača ga je izpeljala iz tistega brezna. Vprašala ga je, če bi rad še videl kdaj svitlo. Da ji zapriseže, da ne bo nikomur izdal, kaj je videl, pa kje je bil.

Ko je domov prišel, so se vsi začudili. Ustrašili so se ga, so mislili, da je prišel z onega sveta nazaj. Tistim je povedal samo, da ga je kača izpeljala ven, ne da bi povedal, kaj je videl in kako je bilo pod zemljo. Pa je prišlo to do oblasti, so poklicali, njega, k sebi in ga spraševali, da naj pove, kaj je videl. On se ni vdal. Zažugali so mu. On je rekel, da je prisegel, da ne sme povedati. Pa so mu povedali, da se mu tako ali tako ne bo nič zgodilo; če ne, bo pa ob glavo. Se je pa fant ustrašil, je pa povedal. Vzeli so knjige – to so bili študirani ljudje, so imeli knjige, da so znali kačo priklicati ven iz zemlje. On je šel z njimi do brezna. Njega so spravili gor na eno smreko, je gor splezal, da je bil visoko. Oni so pa odprli tisto knjigo, pa so poklicali kačo venkaj. Pa je prilezla ven, pa se je prvič obrnila gor na smreko. Rekla mu je tako: »Gorje tebi, strla bi te v sončni prah – pa višje si nad mano!« Položila je glavo tam sama na eno skalo. Oni so ji pa odrezali glavo stran pa deli v košarico, tam, kjer so nabirali demante.

Tisti čas so kače tam okrog vse pokrepale, jih je bilo dosti, da so jih bili celi kupi. Vse so prilezle ven za kraljico materjo izpod zemlje, zato so pokrepale od žalosti, da je bil smrad tam, je bila bolezen, kuga se je napravila. In od tistih časov ni prišla nobena žival venkaj, ker so bili ljudje tako študirani, da se jim niso dale pokazati. So pa še kače pod zemljo, z demanti in kronami, a dandanašnji ne pomnimo tega, ker nobeden ni videl.

Pripravila Marija Samec

Dogodki na mladinskem oddelku Mestne knjižnice Grosuplje

Da bi otroku lažje približali bralno kulturo, je zelo pomembno z branjem pričeti čim bolj zgodaj. Le tako lahko postane del našega življenja. Tudi na oddelku za otroke in mladino naše knjižnice pripravljamo različne dejavnosti, s katerimi želimo spodbuditi otroke, da bi knjigo in branje vzljubili. Naj jih na kratko predstavimo.

PRAVLJIČNE URE

Vsak torek se ob 18. uri dobimo v pravljčni sobi in se odpravimo v svet pravljic in domišljije. Letos spoznavamo pozabljene slovenske pravljice. Veliko se pogovarjamo, igramo, pojemo, ustvarjamo. Nikoli nam ni dolgčas. Pravljične ure so namenjene otrokom, starim od 4 do 9 let.

PRAVLJIČNO-IGRALNE URE ZA NAJMLAJŠE

Za otroke, stare od 2. do 4. leta, enkrat mesečno pripravljamo dogodek, ki jih bo popeljal v pravljčni svet. Pripovedovanje popestrimo z lutkami, ki povabijo otroke k sodelovanju. Tudi tu ne manjka igre, zabave in smeha. Srečujemo se vsak zadnji četrtek v mesecu, ob 17. uri.

BIBA SE S KNJIGO ZIBA

Letos pričenjamo z nizom srečanj za najmlajše otročičke in njihove starše. Urice namenjamo

predvsem staršem, ki želijo svoje otroke, s pomočjo knjig, čim prej popeljati v pisani svet zgodb in sličic. Predstavimo jim zbirko knjigic, primernih za njihove malčke. Veliko se pogovarjamo o pomembnosti branja in o vzgoji nasploh ter izmenjavamo izkušnje. Dobivamo se enkrat mesečno, v dopoldanskem času. Koledar je objavljen na naši spletni strani.

PALČEK BRALČEK ZA OTROKE, KI NE OBISKUJEJO VRTCA

Otrokom, ki niso vključeni v vrtec, ponujamo možnost, da pridobijo izkušnjo bralne značke. Tako spodbujamo starše, da otroku redno berejo, otrokom pa omogočamo, da skupaj z nami podoživijo pravljčno dogodivščino, na koncu pa osvojijo priznanje. Več o projektu lahko preberete na spletni strani.

VODENI OBISKI ZA VRTČEVSKO IN ŠOLSKE SKUPINE

Z vrtci in šolami v našem okolišu zelo aktivno in uspešno sodelujemo. Obiski potekajo redno in sistematično. Otroci pogosto prihajajo k nam, knjižničarke pa jim na prijeten in zabaven način posredujemo vsebine knjižne in knjižnične vzgoje.

PRILOŽNOSTNE RAZSTAVE IN DOGODKI

V naši knjižnici si prizadevamo sproti obveščati

in opozarjati na pomembne dogodke na področju literature, književnosti in umetnosti nasploh. Zato pripravljamo priložnostne razstave ob spominskih dnevih, o dobitnikih nagrad in priznanj s področja književnosti, o obletnicah književnikov itd. Ob posebnih dnevih, povezanih s knjigami, pripravljamo ustvarjalne delavnice.

IZOBRAŽEVANJA ZA UPORABO COIBSS/OPACA

IN DRUGIH ELEKTRONSKIH BAZ

Sodobna informacijska tehnologija nam omogoča dostop do ogromnih količin podatkov. Da bi iz te množice dobili tisto, kar v resnici potrebujemo, moramo biti zelo iznajdljivi ali pa poznati uporabo različnih baz podatkov. Pri tem vam lahko pomagamo. Pokazali vam bomo, kako uporabljati bazo Cobiss/Opac, ki vam omogoča brskanje po katalogu slovenskih knjižnic. Prav tako vas bomo seznanili z drugimi uporabnimi bazami npr.: Kamra, dLib, Enciklopedija Britannica, IUS INFO, GVIN, Ebsco host in še mnoge druge. Za več informacij preberite spletno strani ali povprašajte v knjižnici.

Sicer pa vas o vseh dogodkih redno obveščamo na naši spletni strani www.gro.sik.si, zato vas vabimo, da jo redno spremljate.

**Za Mestno knjižnico Grosuplje,
Tanja Zavašnik**

SAMOPLAČNIŠKA ZOBNA ORDINACIJA

v Centru Dolfke Boštjančič na Igu

PRENADENT D.O.O.

vas vabi in vam ponuja

estetsko sanacijo zobovja s plombami, prevlekami iz najkvalitetnejšega porcelana, implantanti ter protezami, beljenja in vse preventivne posege pri odraslih in otrocih.

Novo! BREZBOLEČINSKO DELO z uporabo najnovejšega LASERSKEGA SISTEMA.

Naročanje po telefonu 040 / 934 000

vsak delavnik med 8. in 18. uro

Parketarstvo Rajko Novak s.p.

Polaganje vseh vrst parketov in laminatov, tekstilnih in plastičnih podov ter obnova parketov.

Nabava in dostava vseh podov.

Tel 041 / 658 - 955

e-pošta:

novak.rajko@siol.net

Potokarjeva v popolnoma prenovljeni zasedbi

Odbojkarški klub Nova KBM Branik, kjer nastopa tudi Grosupeljčanka Monika Potokar, vstopa v novo sezono popolnoma prenovljen. Od starih igralcev je pravzaprav ostala le 22-letna Potokarjeva.

Po nekaj mesecev dolgem premoru so igralke ob koncu poletja ponovno zbrale na parketu domače dvorane Lukna v Ljudskem vrtu. Kot pravijo v klubu, bo poskušal trenerski dvojec Bruno Najdič in Sebastijan Zorenč z močno pomlajeno ekipo mešati štrene na vrhu državnega prvenstva in seveda braniti naslov prvakov v Interligi.

Številni odhodi, a nova ekipa že zmaguje
Iz kluba so odšle: Karmen Kočar, Catherine McNatt, Vesna Vardič in Anita Petho, nadomestile pa so jih izkušena Aleksandra

Milosavljević na mestu organizatorke in obetavne mlade igralke iz njihove šole (Lija Pozvek, Ana Pehnc, Lina Pajnik in Marina Kaučič). Kot najmlajša se je ekipi pridružila še Metka Jerala, ki bo igrala na mestu proste igralke. Ekipo je v zadnjih dneh okrepila še Američanka Sarah Ammerman, vrnila se je tudi perspektivna Sara Hutinski. V začetku oktobra so se pomerile z ekipo iz Linza. Za zmago s 3:0 so potrebovale le uro in dvanajst minut. Najdič je po tekmi izrazil zadovoljstvo z zmago in s pristopom predvsem mladih igralcev do igre. Kot je še dodal, se zdaj tudi dobro vidi, kaj jim v igri manjka in kje bo potrebno še dodatno delo.

Tamara Barič

S pomlajeno ekipo v novo sezono

Člani Rokometnega kluba Grosuplje so začeli tekmovalja v novi sezoni. Na prvi tekmi, ki je potekala v domači dvorani, so se pomerili z Rokometnim društvom Istrabenz Plini Izola in remizirali (24:24). Precej pomlajena zasedba, ki so jo po koncu prejšnje sezone zapustili nekateri vidnejši igralci, se je Izolčanom dobro upirala, a za zmago to ni zadostovalo. Poleg spremenjene igralske zasedbe (članski ekipi so se pridružili številni mladi igralci) je do menjav prišlo tudi na trenerski klopi. Janko Ilc je namreč klub zapustil, na njegovo mesto pa je sedel Uroš Bregar, ki ima za sabo veliko trenerskih izkušenj z vodenja slovenske mladinske ženske reprezentance; poleg tega je bil do letos tudi pomočnik Marte Bon pri vodenju ženske ekipe RK Krim Mercator.

V drugem kolu so Grosupeljčani gostovali v Ajdovščini in zmagali z rezultatom 30:25. Tretja tekma, v domači dvorani, pa je prinesla prvi poraz. Grosupeljčanom se je poznala odsotnost Dejana Strojana, ki je blestel na prvi tekmi. Izkazala sta se Janez Knep in Blaž Fink, ki pa skupaj z ekipo nista našla prave rešitve za razpoložene rokometaše iz Rokometnega kluba Sevnica. Tam je z devetimi goli izstopal predvsem Alen Dražetič, sicer trenutno tudi najboljši strelec 1. B rokometne lige (v statistiki ima po le treh tekmah že 30 zadetkov). Do 40. minute so domači še dokaj uspešno lovili goste in zaostajali le za tri gole, po tem pa so z nekaj dobrimi akcijami Sevničani pobegnili na varno razdaljo. Na koncu so slavili z rezultatom 32:43. Naslednji tekmi v dvorani Brinje, kjer si lahko ogledate člane RK Grosuplje, bosta 23. oktobra proti RK Velika Nedelja in 13. novembra proti RD Alpes Železniki.

Tamara Barič

Srečanje ljubiteljev tenisa

Srečanje med ljubitelji tenisa in teniški prijatelji iz Ljubljane in Grosupljega, zdaj po treh letih to že lahko rečemo, postaja tradicionalno. Zadnji petek v avgustu sta se pomerili ekipi, ki sta jih izbrala ljubljanski kapetan Igor Makovec – Maki in grosupeljski selektor Stane Kadunc. Čeprav je srečanje namenjeno predvsem druženju, pa igralci vedno znova zelo resno jemljejo tudi tekmovalni del. Gledalci so lahko uživali v dobrih in borbenih dvobojih. Grosupeljčani so po dveh zaporednih porazih letos uspeli znižati seštevek medsebojnih zmag in porazov, tako da je skupni izid zdaj 2:1 za Ljubljančane.

Grosuplje : Ljubljana – 4 : 2

Lipič, Lovišček : Šmicberger, Makovec - 5 : 7, 4 : 6

Škrjanc, Marinčič : Trpin, Jurak - 6 : 1, 3 : 6, v podaljšanji igri 4 : 16

Cevc, Meglič : Starc, Zibler - 6 : 3, 6 : 2

Kutnar, Zupančič : Colarič, Judež - 6 : 0, 6 : 1

Košuta, Jerman : Bjedov, Vozel - 6 : 1, 6 : 2

Hafner, Cerar : Rožac, Gajič - 6 : 0, 6 : 2

Kot se za srečanje starih prijateljev spodobi, so se vsa medsebojna kresanja mnenj, ki so se pojavljala med igro, prenehala tisti hip, ko so sedli za dobro obloženo mizo. Kaj hočemo, vsi skupaj smo že v letih, ko je potrebno izgubljene kalorije čim preje povrniti.

Ivo Gajič

Kolesarska akcija zaključena

V nedeljo, 2. oktobra, se je končala 8. kolesarska akcija »K Mrtinet na klobaso«, ki je ena največjih rekreativnih prireditev v občini Grosuplje. Letos smo z akcijo pričeli 27. marca, ko je žalski župnik g. Andrej Šink pri Mrtinetovi kapelici blagoslovil kolesa in kolesarje za srečno vožnjo brez nezgod pri premagovanju kilometrov na njihovih poteh po bližnji in daljni okolici.

Letošnje akcije se je udeležilo 556 kolesarjev iz naše in tudi iz sosednjih občin, ki so pridno zbirali naše žige. Obiskali so nas preko 11 000 krat. Za vsak 15. obisk smo jih nagradili s klobaso, za vsak 50. obisk z majico. Letos si je majico prislužilo 72 kolesarjev.

Posebno omembo pa si prisluži g. Marjan Adamič, ki si je letos prislužil kar 185 žigov, kar je vredno posebne pohvale.

Zaključno prireditev smo pripravili pod našim podom, kjer so bili udeleženci letošnje akcije nagradjeni z golažem in obiskom Krjavlja (igral ga je g. Adamič), ki je v našem imenu povabil vse navdušene kolesarje in kolesarke na 9. kolesarsko akcijo »K Mrtinet na klobaso« naslednje leto. Vabljeni tudi tisti, ki vas pot s kolesom še ni pripeljala do nas.

Bar pr`Mrtinet

NLB Grosuplje open tennis turnir 2010

V soboto in nedeljo, 11. in 12. septembra, je v organizaciji Burin yachting cluba, podjetja HI-PO, d.o.o., in Teniškega kluba Grosuplje potekal NLB GROSUPLJE OPEN tennis turnir.

Tennis turnir je tokrat pospremljeno izjemno lepo in sončno vreme. Prvi dan tekmovanja so že uro pred uradno otvoritvijo najmlajši prijavitelji tekmovalci nestrpnost čakali, kdaj bodo lahko začeli udarjati teniško žogico. Pričetek prvih dvobojev se je začel po uradni otvoritvi turnirja, ko sta na igrišču prve udarce prikazala lanskoletna zmagovalca Mark Kulić in Luka Žlajpah.

Otroški turnir je potekal vse do 15. ure, ko so organizatorji že lahko izvedli podelitev nagrad in medalj ter pokalov vsem otrokom v skupini 6-8 let in skupini 9-11 let in ko so bili znani finalisti za nedeljske finalne dvoboje v skupini 12-14 let.

- 6-8 let
  1. mesto – Rok Berglez
  2. mesto – Aljaž Žlajpah
  3. mesto – Saša Psaltirov
- 9-11 let
  1. mesto – Vasja Miklavčič
  2. mesto – Benjamin Triler
  3. mesto – Lea Debeljak

Ob 15. uri se je začel turnir za odrasle, ki so bili razdeljeni v 5 skupin: 15-17 let, 18-35 let, 36-49 let, 50-59 let in v veteransko kategorijo nad 60 let. Turnir je potekal vse do 22. ure zvečer.

Nedelja se je začela s finalnimi dvoboji v otroški kategoriji in s svečano podelitvijo pokalov in nagrad za skupini 12-14 let in 15-17 let v toplem in sončnem vremenu. Čeprav so bili zmagovalci vsi nastopajoči otroci, saj so se organizatorji odločili za organizacijo turnirja prav zaradi obdarovanja otrok, ki tenisu posvečajo svoj prosti čas, velja omeniti tudi zmagovalce teh skupin:

- 12-14 let
  1. mesto – Mark Kulić
  2. mesto – Rok Škrjanec
  3. mesto – Luka Žlajpah
- 15-17 let
  1. mesto – Adam Zupančič
  2. mesto – Tilen Kurinšek
  3. mesto – Gašper Prijon

Med vse nastopajoče otroke so bile predane lepe in prestižne nagrade, za kar velja zahvala podjetju Conrad za rolke, organizatorji pa so izžrebali tudi profesionalni teniški lopar Wilson.

Po podelitvi nagrad omenjenim skupinam so se začeli sklepni dvoboji v vseh kategorijah za odrasle. Kljub temu, da se vsi tekmovalci med seboj niso poznali, velja omeniti borbenost in veliko lepih atraktivnih potez.

Po končanih finalnih tekmovanjih so organizatorji (Burin yachting club, HI-PO Grosuplje in Teniški klub Grosuplje) pripravili t.i. »show parado«, na kateri so na igrišču finalisti veteranske skupine prikazali lepo igro dvojic, ki pa je bila v nadaljevanju zasenčena zaradi vrhunškega dvoboja med domačinom Markom Škrjancem in Matjažem Jurmanom, ki sta prikazala močan teniški dvoboj, poln atraktivnih udarcev. Matjaž Jurman je dvoboj dobil, a rezultat ni ključnega pomena, saj je šlo za vrhunsko predstavo teniške igre, ki bo v spominu ostala tako otrokom kot odraslim.

Po končanem dvoboju so svečano razglasili rezultate in podelili nagrade. Zmagovalcem teniškega turnirja NLB Grosuplje Open je pokale in medalje ter nagrade za zaslužene uspehe podelil g. Marko Podvršnik, predstavnik Občine Grosuplje.

Zmagovalci po kategorijah:

v zagotovo najmočnejši kategoriji od 15-35 let je zmagal Matjaž Marinčič, v kategoriji 36-49 let je zmagovalac postal Slavko Kralj, ki je tako v drugo obrnil lanskoletno lovoriko v tej skupine, v kategoriji 50-59 let je zmagal Marjan Šircelj, v veteranski kategoriji nad 60 let pa je Miro Škrjanc pokazal največ spretnosti s teniško žogico. Največ sreče med vsemi nastopajočimi igralci in igralci sta pri žrebanju glavnih nagrad pokroviteljev imela Anja Dolšina, ki je domov odnesla smuči Elan – Speedwave z vezmi za bližajočo smučarsko sezono, ter Gašper Prijon, ki je po žrebu bogatejši za posteljo po meri podjetja HI – PO iz Brezja pri Grosupljem. S podelitvijo omenjenih izžrebanih nagrad in z napovedjo Davida Hawline, predstavnika soorganizatorjev iz Burin yachting cluba, da lahko organizacijo teniškega turnirja krajani občine Grosuplje pričakujejo tudi v letu 2011, se je ob 23. uri dogodek zaključil.

David Hawlina

Ob najboljšem rezultatu na SP ostal grenak priokus

Tjaša Šeme je na svetovnem prvenstvu v ritmični gimnastiki osvojila 43. mesto med 148 telovadkami. Vse štiri sestave je opravila brez večjih napak. S svojimi nastopi je bila zadovoljna, nekoliko manj pa z dosežkom. 30. svetovno prvenstvo sicer v samem vrhu ni prineslo sprememb. Rusinje na čelu z Jevgenijo Kanajevjo namreč ostajajo skorajda nepremagljive.

Slovenke so ekipno osvojile 30. mesto, ciljale pa so nekoliko višje. Na ekipnem tekmovanju so sicer barve Slovenije zastopale Grosupeljčanka Tjaša Šeme, 15-letna

slovenska podprvakinja Evita Pšeničny, tretjevrščena z državnega prvenstva Pia Arhar in Gruša Kočica.

»Po dolgih letih se mi je končno uresničila želja, da sem se velikega tekmovanja udeležila s super ekipo, ki me je lepo spodbujala do konca in še po tekmi, kar mi je ogromno pomenilo,« je iz tekmovanja v Moskvi sporočila Šemetova, ki si je posamično želela uvrstitve do 32. mesta. To bi ji namreč prineslo mednarodni razred. Izboljšala je sicer uvrstitev z zadnjega svetovnega prvenstva, a nekoliko grenak priokus je ostal. Kot je dejala, je vaje naredila tako, kot si je pred odhodom želela. »Poleg tega sem v nastopih uživala in nisem naredila večjih napak. Seveda pa moram na koncu po pravici povedati, da z rezultatom nisem zadovoljna; ne z ocenami ne z uvrstitvijo. Tokrat se ni razpletlo po željah.« Po nekaj dneh počitka se je že začela pripravljati na nov izziv - v začetku novembra jo čaka nastop na pokalu Slovenije.

Tamara Barič

Zakaj športno-gibalna vadba za dojenčke in malčke

Kdo so naši najdražji, naši najmlajši, naš zaklad in naši sončki, katerim želimo vse najboljše in najlepše? Se starši zavedamo, koliko dobrega lahko naredimo za našega najmlajšega sončka, če se z njim aktivno ukvarjamo in spodbujamo njegov gibalni razvoj že od rojstva?

Vsaka gibalna dejavnost spodbuja razvoj uma in telesa. Pogosto beremo o tem, kako pomembno je gibalno udejstvovanje za zdrav in celovit otrokov razvoj (intelektualni razvoj, dvig telesne odpornosti, večanje mišične in kostne mase, razvoj srčno-žilnega in dihalnega sistema, socialni in čustveni razvoj, razvoj motoričnih sposobnosti...). Predšolski otrok potrebuje za razvoj veliko gibalnih izkušenj, da si ustvari temelj, na katerih bo gradil svojo osebnost, razum in predvsem prosti čas. Z računalnikom in televizijo teh izkušenj ne more dobiti. Lahko pa mu jih pomagamo pridobiti starši, ki smo otrokov najboljši motivator. V nadaljevanju najdete nekaj začetnih gibalnih aktivnosti za najmlajše gibalčke od 8. mesecev naprej:

1. **Kdo je moj, moj?** Za nekaj metrov se oddaljimo od otroka, nato se sunkovito obrnemo, razpremo roke in zakličemo: »Kdo je moj, moj?« Otrok se navdušeno odzove, priteče in vrže v naročje. Za nagrado otroka malo požgečkamo ali zavrtimo in igro ponovimo.
2. **Samokolnica.** Otroka primemo za boke, ga dvignemo in mu pomagamo, da se po rokah premika počasi naprej.
3. **Poligon v kuhinji.** Po kuhinji postavimo stole, plastenke, lonce, med katere se naj otrok plazil, lazi, pleza in spretno raziskuje.

V Športnem klubu Tial smo za aktivno vadbo otrok s starši pripravili letošnje programe:

- športno-gibalne vadbe za dojenčke od 3 do 12 mesecev starosti (s pričetkom v novembru 2010),
  - športno-gibalne vadbe za malčke od 1. do 3. leta naprej (vadba že poteka v Športni dvorani PIL inženiring vsak torek ob 17.30 uri),
  - v pripravi pa so tudi programi športne vadbe za predšolske otroke od 3-6 let.
- Ulovite prosti čas in uživajte tudi vi, ko pred seboj gledate vašega nasmejanega sončka. Več informacij na www.ples-tina.com ali plesni.studio.tina@gmail.com.

Tina Bedenik Schmutz,
predsednica Športnega kluba Tial

Spominska na Pihavec

Lepa vremenska napoved je bila pika na i odločitvi, da se s partnerko podava na Pihavec.

Za veliko najinih poti po brezpotjih so opisi Tineta Miheliča tisti, ki nama pomagajo priti do cilja. To pot sva si za cilj izbrala vrh, pod katerim se je končala zadnja pot tega velikega prijatelja gora.

Jutranji hlad naju je hitro pripeljal do Luknje in naprej na gorske pašnike kozorogov.

Pogled na pobočja pod mestom, ki je bil zadnji počitek najinega vzornika, nama je dal idejo, da prideva do spominske plošče malo drugače, kot piše v opisih.

Pri melišču, kjer naj bi zavila proti Pihavcu, sva se odločila, da nadaljujemo po markirani poti in se povzpneva višje in se nato preko kozorogovih pašnikov usmeriva levo po pobočjih proti vstopnemu žlebu, kjer je spominska ploščica Tinetu.

Ni nama bilo žal. Na sončnem pobočju se je mirno pasel trop kozorogov, ki se ni pustil motiti. Vodniku se ni zljubilo niti zažvižgati znaka nevarnosti, saj je očitno ocenil, da imava kozjo dušo. Pustili so se fotografirati, midva pa sva se jim ogibala, da jim ni bilo potrebno vstajati po jutranjem zajtrku.

Najini pogledi so se morali kmalu usmeriti proti skalni zapori, v kateri je vstopni žleb. Izkušnje so pomagale, da sva kmalu zagledala napisno tablico, pri kateri sva si vzela čas za razmišljanje o človeku, ki ga zelo ceniva.

Pogled na vstopni žleb nama je kazal, da se bo potrebno tisti nekaj metrov kar potruditi. Morda je bil tudi za Tineta ta žleb usoden? Ocenil sem, da bi se morda dalo po skalni polički na levi steni, a sva kmalu ugotovila, da je za prestop čez gladki del v žleb prenevaren. Previden povratek, in nato direktno v žleb, kjer je šlo lažje. Zaradi varnosti sem svoji ljubi spustil vrv in jo varoval čez izpostavljeni del. Po izstopu na levo travnato pobočje sva hitro napredovala proti škrbini Čez Kamen. Tudi tu so naju spremljali zvedavi pogledi kozorogov. Jasno nama je postajalo, zakaj je Tine tako rad zahajal v ta svet.

Na robu škrbine sva se priključila markirani poti, ki pripelje s Kriških podov in bila hitro na vrhu, ki nama je postregel s čudovitimi razgledi. Kar težko se je bilo odločiti za

povratek in zapustiti ta nepozaben kotiček gorske samote.

Vračala sva se po markirani poti proti Dovškim vratom in se čez Sovatno vrnila na izhodišče.

Preživela sva planinski dan, ki sva ga poklonila Tinetu.

Franc Štibernik

Oratorij 2010

Št. Jurij pri Grosupljem - »Naj ne bo ti škoda časa za prijatelje in ples, naj življenje razigrano, pot ostvarja do nebes...« Otroci in animatorji skupaj s sestro Marto in župnikom Tonetom Hostnikom smo tako s himno začeli že deveti oratorij v župniji Št. Jurij pri Grosupljem. Časa nam ni zmanjkalo, časa je bilo dovolj za vse: za jutranjo molitev, ogled igrice, katere glavna junakinja je bila deklica Momo, ki je s pomočjo želve reševala svoje prijatelje izpod kremljev sivih mož, za kateheze, delavnice, malico, veliko igro, kresovanje in spanje na seniku, izlet, mašo in pa seveda, ne smemo pozabiti na tiste dele, ki so na oratoriju nepogrešljivi in ki si zanje nikoli ni težko vzeti časa, to je vsekakor petje, smeh, veselje, mladost, razigranost, druženje, sladkanje s sladoledom in lubenico... To je čas, ki nam je podarjen, ne samo na oratoriju, ampak pomembno je, da te stvari ponesemo tudi v vsakdanje življenje, domov, v šolo, k babici in dedku, prijatelju, ki je morda osamljen. Hvala vsem dobrim ljudem, ki so nam kakor koli pomagali

Petra Kadunc

Cepljenje proti klopnemu meningitisu

Nekako smo si skoraj oddahnili, da je sezona kloпов mimo.

Je pa zdaj ravno sedaj čas za razmislek o cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu (KME).

Cepljenje proti KME v Sloveniji ima zakonsko osnovo. Opredeljujeta ga:

1. Zakon o nalezljivih boleznih;
2. Pravilnik o cepljenju, zaščiti z zdravili in varstvu pred vnosom in razširjenjem nalezljivih bolezni.

Vsako leto se določi letni Program imunoprofilakse in kemoprofilakse.

V točki 2. je določeno, da je cepljenje proti KME obvezno za dijake in študente, ki so pri praktičnih vajah izpostavljeni nevarnosti okužbe, ter v točki 3., da je cepljenje proti KME obvezno za osebe, ki so pri svojem delu izpostavljeni nevarnosti okužbe.

Potem pa so navedena še priporočila, za predšolske otroke in druge skupine, katerim se priporoča cepljenje proti KME.

V Republiki Sloveniji se je obvezno cepljenje za te začelo leta 1985.

Najbolj so ogrožene poklicne skupine, katerih delo je vezano na teren. Na terenu je tudi največja verjetnost okužbe.

Do okužbe pride z vbodom klopa *Ixodes ricinus* (vse oblike), pitjem okuženega

mleka, uživanjem okuženih mlečnih proizvodov in z laboratorijsko okužbo.

Inkubacijska doba je pri vbodu 7-14 dni, pri okužbi z mlekom 3-4 dni.

V začetku okužbe se lahko pojavi vročina, bolečine, glavobol, bolečine v trebuhu, driska in bruhanje; lahko tudi občutljivost na svetlobo, tresenje in omotičnost. Večje število zbolelih je med moškimi. Pri 1/3 okuženih se klinična slika poslabša. Pojavi se še zaspanost, zmedenost, motnje zavesti, tremor rok, jezika, zastoj urina. Razvije se meningitis, po nekaj dneh celo meningoencefalitis (meningoencefalomielitis). Pri starejši populaciji je potek hujši in manj tipičen.

Dolgotrajne posledice ima 35-58 % bolnikov, pri katerih se je razvil meningoencefalitis. Smrtnost je pri najhujših oblikah 9%. Zelo visoki so stroški zdravljenja in rehabilitacije. Davek te bolezni je velika odsotnost z dela, trajna invalidnost. Svoji in bolniki pa se znajdejo v socialni stiski, ker 30 % teh bolnikov potrebuje stalno umetno ventilacijo. Zatorej je čas, da ob vseh teh podatkih pomislim, ali se ne bi cepili proti tej bolezni. Cepljenje se izvaja z mrtvim cepivom. Na tržišču sta v RS dva cepiva: FSME – Immun in Encepur.

Bazično cepljenje opravimo s tremi odmerki cepiva v deltoidno mišico.

Shema:

1. Odmerek,
2. odmerek 1-3 mesece po prvem odmerku,
3. odmerek 9-12 mesecev po drugem odmerku.

Naslednja revakcinacija (1 odmerek) tri leta po 3. odmerku.

Naslednja revakcinacije na 5 let.

Po 60. letu revakcinacija na tri leta.

Kontraindikacije za cepljenje so hude alergije na sestavine cepiva ali jajčne beljakovine, resni nezaželeni učinki po prvem cepljenju ter akutna vročinska stanja. Pozorni pa smo pri nosečnicah in osebah z avtoimuno boleznijo. Učinkovitost cepljenja je 99 %.

Cepljenje proti klopnemu meningitisu (prva dva odmerka) se priporoča v zimskem času. Cepite se lahko sočasno z drugimi cepivi (živimi, neživimi).

Vsi tisti, ki po Zakonu in Pravilniku niste obvezni za cepljenje, pa ste za cepljenje zainteresirani, ste sicer samoplačnik, vendar če pomislite, da je verjetnost, da zbolite, relativno visoka, da je bolezen huda in pogosto pušča dolgotrajne posledice ter da je Slovenija endemično področje za klopni meningoencefalitis, je znesek 102 evra za celotno cepljenje zanemarljiv.

Darja Podržaj

Pomoč Šmarčanov poplavljenim v Dobropolju

Vodstvo Društva upokojencev Šmarje - Sap se iskreno zahvaljuje svojim članom in vsem drugim krajanom naše krajevne skupnosti, da so tako srčno darovali denarne prispevke za pomoč poplavljenim v Dobropolju. Zbrali smo 3300 evrov.

Dobropoljsko upokojensko društvo nam je pripravilo seznam prizadetih in tudi samo prispevalo 750 evrov. Skupaj smo denar osebno raznesli 13 izbranim iz Kompelj, Strug in Predstrug. To so starejši krajanj,

tudi drugače ubogi. Prejeli so po 300 evrov. Tudi oni se vam lepo zahvaljujejo za pomoč.

In kako smo celotno akcijo izvedli?

Vsi smo lahko proti koncu septembra po televiziji gledali, kako so katastrofalne poplave prizadele Slovenijo. Kar tretjina je bila pod vodo. Mnoge hiše kot otoki sredi naraslih voda. Zaliti kletni prostori, napolni ali v celoti zalita pritličja. Nisi mogel ostati ravnodušen, čeprav te osebno ni prizadelo. Prišla je pobuda za zbiranje denarnih prispevkov, odločitev vodstva društva, da gremo v akcijo in da se odpovemo načrtovanemu izletu. Zbirali bi denar za najbližje prizadete in to so Dobropoljci. Sledilo je obvestilo poverjenikom in potem od hiše do hiše. Šestnajst zbiralcev in 261 darovalcev. S komer si se zapletel v pogovor, je želel, da pride denar prizadetim osebno v roke. In tako smo tudi napravili. Še enkrat hvala vsem zbiralcem in darovalcem. Zelo smo ponosni na vas.

Vodstvo DU Šmarje - Sap

Obisk ekološke kmetije

V petek, 1. 10. 2010, smo imeli naravoslovni dan. Obiskali smo ekološko kmetijo v Žalni. Gospa Ivica Pucihar nas je prijazno sprejela in nam predstavila ekološki način kmetovanja. Seznanila nas je tudi z razlikami med konvencionalno in eko rejo ter nam pokazala njihove živali, ki smo jih lahko hranili s kruhom. Z gospodom Puciharjem smo stiskali jabolčni sok. Bil je zelo dober, ampak še boljši pa je bil čisto pravi eko zajtrk, ki nam ga je pripravila gospa Ivica. Mmmm! Tretješolci se ge. in g. Pucihar najlepše zahvaljujemo za gostoljuben sprejem in dobrote z njihove kmetije.

Učenci in učiteljica 3. raz. POŠ Žalna

Zdrav človek ima sto želja, bolan le eno.

(A. P. Čehov)

V enajsti številki glasila Mladika, družinskega lista s podobami iz leta 1925, beremo:

»Ni je skoraj bolezn, ki je ne bi podtikali prehladu, in vendar si še nismo prav na jasnem, zakaj se prehladimo. Veda dosti razpravlja o tem vprašanju in pravi, da se prehladimo na ta način, če se preneglo shladijo oni deli trupla, ki so sicer vajeni gorkote, npr. noge. Vendar natančnega ne vemo ničesar in si razlagamo prehlad še najbolje tako, če vzamemo za primer postanek nahoda. Če si npr. shladimo noge in ondotne živčne sklončnice, tedaj se vznemiri vse ono živčevje, ki sicer ureja krvna telesa, da se pravilno širijo in krčijo. V nogah se krvna telesa uskočijo, zato se pa raztegnejo v sluzah nosu. Sluznica se napne v nosu, zato je nos zamašen in »teče«. Na sluznici so vedno bakterije, ki sicer niso škodljive. A če se sluznica izpremeni in nič več ne straži bakterij, so bakterije proste in hite na delo. Da so pa bakterije zares v nosu, vemo od tega, ker se nahod naleze in ga utegnemo prenesti s kihanjem, z robci in s podobnim. Tudi zato postanejo bakterije škodljive, ker se radi prehlada ohladijo bela krvna telesa za polovico svoje toplote in zato niso več toliko pri moči, da bi se upirala bakterijam. Prav tako oslabijo nekatere druge snovi v krvi – in vse to povzročča, da so bakterije brez stražnikov in nemoteno opravljajo svoj posel. Tako nekako si dandanašnji razlagamo prehlad. A kaj storiti, da se ne prehladiš? Utruj se – to je vse! Mrazu se moramo privaditi, mrzle vode se ne boj, prsi si večkrat oteriz z mrzlo vodo, navadi one dele telesa, ki so najbolj vajeni gorkote – na mraz in boš tako utrjen, da se ne boš prehladil, čeprav boš v mokri obleki celo zaspal.

Dasi imamo nahod, ki je na jesen in na pomlad kar prava splošna bolezen, za prav nedolžno bolezen, pa vendarle ni taka, da bi jo smeli zanemarjati. Vnetje more prodreti v oči, v ušesa, celo do možgan in povzročča zelo nevarni bolezni. Zato ni treba biti strahopeten ob nahodu, pa tudi ga ne smemo zanemarjati. Kneipp pravi, nahod tri dni prihaja, tri dni stoji, tri dni odhaja. majhen nahod ozdravi sprehod v svežem zraku. Prav dobro in preizkušeno sredstvo pa je to: Čim začutiš, da prihaja nahod, pojdi zgodaj zvečer v posteljo, napij se lipovega čaja, krog vratu si pa nadeni mrzel ovitek, ki ga z volneno ruto dobro pokrij; če se ponoči zbudiš in čutiš, da se ti ovitek prilaga, napravi ga še enkrat. Ko ga pa odložiš, umij si gorek vrat (ta bo tudi gorek, če si se pravilno zavil,

S prvim jesenskim dežjem je napočil tudi čas prehlada in gripe

Praskanje v grlu, smrkanje, pokašljevanje so znaki, da se vas loteva prehlad.

sicer se še bolj prehladiš) s postano vodo, obriši ga in lezi spet dobro odet krog vratu v posteljo. Zjutraj boš zdrav.«

Danes seveda uporabljamo za zdravljenje prehlada in gripe moderna in učinkovita zdravila, veliko pozornosti pa polagamo tudi na preventivo. Tudi prehlad se najpogosteje pojavlja v jesenskih in zimskih mesecih. Ravno zaradi tega in zaradi podobnih simptomov ga pogosto zamenjamo z gripo. Prehlad povzročajo različne vrste virusov. Zaradi njihove številčnosti in raznovrstnosti ter nenehnega spreminjanja nikoli ne postanemo popolnoma odporni proti njim. Zato se lahko vedno znova okužimo in zbolimo. Prehlad običajno poteka v milejši obliki kot gripa.

Simptomi

Prehlad razlikujemo od znakov gripe, ki je akutno nalezljivo virusno obolenje dihal. Bolezen traja približno teden dni za razliko od prehlada, ki ga prebolevamo pet do deset dni. Pri gripiji je nastop simptomov (mrazenje, bolečine v mišicah in sklepah, utrujenost, glavobol...) nenaden, medtem ko se nas prehlad loteva postopno. Pri slednjem je povišana temperatura redka, prav tako ni opaziti bolečin v mišicah niti izčrpanosti. Prehlad se pogosto začne s kihanjem, zamašenim nosom in/ali praskajočimi bolečinami v žrelu.

Preventiva

V času prehladnih obolenj bolj popazimo na higienske ukrepe: pri kašljanju in kihanju si usta pokrijemo s papirnatim robčkom, ki ga po uporabi takoj zavržemo, roke pa umijemo. Pri srečevanju z drugimi osebami ohranimo varnostno razdaljo približno enega metra. Virus gripe se namreč prenaša z okuženimi kapljicami, ki jih izkašljamo, izkijamo, dovolj je že glasno govorjenje. Predmete, ki jih uporablja več oseb (npr. različne pripomočke, telefonske aparate, kljuke ...) med uporabo večkrat obrišemo z razkužilom. Za brisanje nosu dosledno uporabljamo papirnate robčke. Pomembna je tudi prehrana, bogata z vitaminom C.

Zdravljenje

Zdravila, ki bi ozdravilo prehlad in gripo, ni, lahko pa sežemo po zdravilih za lajšanje simptomov.

Uporabljajo se:

- **nazalni dekongestivi** (operil in benil): Ta zdravila povzročijo skrčenje žilic v nosni sluznici, s tem zmanjšajo njeno oteklino in izločanje sluzi. Uporaba naj ne traja dlje kot 3-4 dni.

- **antiseptiki**, tudi kombinacije z lokalnimi anestetiki: Lahko so v obliki pastil, ki jih raztopimo v ustih, ali v obliki pršila. Pri vnetem žrelu se lahko uporabljajo septotele, žajbelke galex, neo-angin in septogal. Če pa je žrelo boleče, se odločimo za kombinacije z lokalnimi anestetiki, na primer angal, angal S in septotele plus.

- **antitusike** lahko uporabite pri suhem dražčem kašlju. Uporabijo se lahko sirupi z rastlinskimi sluzmi, ki obložijo sluznico žrela in jo tako zavarujejo pred dražljaji za kašelj. Tako delujeta slezov in trpotčev sirup. Uporabljajo se lahko tudi sintetična zdravila, ki zavirajo center za kašelj (sinecod, panatus).

- **analgetiki in antipiretiki** se lahko uporabijo pri bolečinah ali povišani telesni temperaturi. Uporabljata se predvsem paracetamol (lekadol, panadol, daleron, lekadol C, daleron C, daleron C junior) in acetilsalicilna kislina (aspirin, aspirin C, praški proti prehladu).

Bolnik naj čim več počiva in pije dosti tekočine. Zrak v prostorih naj bo dovolj vlažen. Nosno sluznico lahko vlažite tudi s kapljicami ali pršili s fiziološko raztopino. V ljudskem zdravilstvu se priporoča med. Ugodne učinke pripisujejo tudi vitaminu C.

Kdaj k zdravniku?

Če se prehlad ne pozdravi v sedmih do desetih dneh ali se simptomi poslabšajo (teško dihanje, temperatura nad 38 °C, bolečine v ušesih, kri ali gnoj v smrklu, zvišana temperatura skupaj s kašljem), je potrebno obiskati zdravnika. Samozdravljenje prav tako ni primerno za starejše od 65 let, nosečnice, dojenčke, majhne otroke in bolnike s kroničnimi obolenji.

Mojca Sajovic

Vir: <http://www.pomurske-lekarne.si>; Kako proti gripu in prehladu, Krka, d.o.o., Koper, 2009

Najboljši človekov štirinožni prijatelj ni stol – ampak pes!

Uvodoma naj poudarim, da je večino sporazumevanja s psom potrebno obvladati za vsakdanjo rabo, ne le za pouk v pasji šoli. Res pa je, da večina kakovostnih pasjih šol nameni odnosu človek – pes kar precej pozornosti že na začetku, ko psička vpišemo v malo šolo. V teoretičnem delu nam bo inštruktor povedal nekaj temeljnih značilnosti pasjega razmišljanja in s tem bistveno olajšal potek šolanja. Tokrat je uvodno predavanje pripadlo mag. Metodi Mikuž, odlični predavateljici, dolgoletni inštruktorici in priznani strokovnjakinji za vedenje družnih psov. Za vse, ki ste ta dragoceni dogodek zamudili, objavljamo nekaj poudarkov.

Mag. Mikuževa pravi, da je poznavanje odnosa med človekom in psom pomembno za lastnike psov, torej za tiste, ki so za psa odgovorni, pa tudi za vse ljubitelje psov.

Zelo pomembno je, da lastnik ve, kaj ima na drugi strani povodca. Gre za drugo živalsko vrsto, ki se zelo socialno vede. Najnovejše ugotovitve kažejo, da so predniki psa volkovi iz Kitajske, ki izvirajo južno od reke Jangce, in ki so jih udomačili pred 16.300 leti. Gre za en sam geografski vir, ki je pokazal zelo veliko število udomačenih živali. Te so se začele spreminjati v drugo živalsko vrsto. Razlog za udomačitev je bila predvsem potreba ljudi po hrani. Udomačitev psa sovpaša z začetkom kulture riža, kar pomeni, da so se takratni prebivalci začeli bolj stalno naseljevati. Do razvoja volka v psa je prišlo razmeroma pozno. Razlika med obema je morfološka, pri psu gre za povsem drugo živalsko vrsto, za katero je značilna izolacija, udomačitev. Genomska sekvenca med volkom in psom je približno

Mag. Metoda Mikuž

Človek in pes - pravilno šolanje je ključ do dobrega sožitja

Šolska vrata so se odprla tudi za pasje šolarje in zgornja trditev je naslov uvodnega predavanja, ki ga je Kinološko društvo Grosuplje organiziralo za svoje slušatelje.

enaka tisti med šimpanzom in človekom. Psi se socialno vedejo, drugače pa vonjajo, slišijo in vidijo kot ljudje. Že Darwin je trdil, da s selekcijo človek prevzema etično odgovornost za psa. Temu je človekova bližina življenjska niša, saj nikjer ne uspeva tako dobro kot v človeški družbi. Vloga človeka kot skrbnika je za psa zelo važna, hkrati pa je psu zelo naporno igrati vlogo domačega ljubljence. Svet namreč postaja vedno bolj zapleten, pes pa ostaja pes, poudarja mag. Mikuževa. Psi zaznajo najmanjše spremembe v drži, vedenju in odzivanju človeka, ki si jih vedno ne znajo razložiti. Prav zato je šolanje v različnih življenjskih okoljih in situacijah zelo pomembno.

Dober vzreditelj je prvi pogoj za zdravega psa, s tem pa mislimo na telesno in duševno zdravje. Obdobje pri vzreditelju, tako pred kot po rojstvu mladička, je namreč najvažnejše v življenju in pomembno zaznamuje psa. Stresni hormoni preko krvnega obtoka psice matere prodrejo v krvni obtok mladička še pred rojstvom in zato je zelo pomembno tudi, kako vzreditelj skrbi za psico mater. Božanje in pestovanje še nerojenih mladičkov v materinem trebuhu zato ni nikakršno pretiravanje, ampak znanstveno dokazana potreba. Masiranje mladička, njegovih dlesni, šapic in nežno obračanje na hrbet za nekaj trenutkov med 3. in 21. dnevom življenja pomagajo, da je mladiček manj občutljiv na stresne dogodke, hitreje se prilagaja novi družini in nepoznanemu okolju. To so izsledki raziskave, ki je bila komaj dobro končana in prinaša lastnikom psov veliko novih spoznanj.

Psa moramo socializirati, t.j. pripraviti na življenje v človekovi družbi. Po skotitvi se začnejo v pasjih možganih razraščati nevronske povezave in mladič intenzivno vpija informacije iz okolja. To obdobje zaznamuje psa za celo življenje. Pri 4. mesecu starosti so pasji možgani veliki kot možgani odraslega psa, telesna in socialna zrelost pa se pri starosti seveda bistveno razlikujeta.

Vzreditelj je ključna oseba, ki mora poznati odgovore na vprašanja novih lastnikov. Natančno mora poznati pasmo, ki jo vzreja, preveriti pa mora tudi novega lastnika, če je izbrana pasma v skladu z življenjskim slogom nove družine. Odlika in obveznost vzreditelja

je tudi, da mladičku priloži »navodila za uporabo«, t.j. pisno informacijo o vsem, kar mora novi lastnik vedeti. Poleg dogajanja v materinem trebuhu na zdravje mladička odločilno vplivajo tudi lastnosti staršev, vzgoja in nega v občutljivih obdobjih ter igra. Ta je za mladičev razvoj zelo pomembna, mora pa biti vodena in lastnik mora poznati njene faze ter namen.

Posledica učenja je sprememba v vedenju psa, kar s šolanjem pravzaprav želimo doseči. Sprememba pa potrebuje svoj čas, saj gre znanstveno gledano za proces, ki se dogaja na fiziološki ravni v možganih.

Brez motivacije ni učenja, poudarja mag. Mikuževa. Pes ima za določeno vedenje prirojeno motivacijo glede na pasmo ali pasemsko skupino, kar je osnova za učenje. Vendar po koncu šolanja pes vedenja ne bo izvajal, če ne bo zanj motiviran. Učenje poteka v štirih stopnjah: pridobivanje, izurjenost, posploševanje in ohranitev znanja; vse štiri faze so pomembne za uspeh.

Nazadnje je poudarila predavateljica še pomembnost izbora dobre šole. Samozvanim inštruktorjem, ki nimajo nikakršnega dokazila o usposobljenosti (licence) se je treba na daleč izogniti, saj lahko psu, njegovemu lastniku in predvsem odnosu med njima bolj škodijo kot koristijo. Znak za alarm je pasja šola, kjer ne znajo strokovno utemeljiti svojih postopkov in metod, ki jih uporabljajo pri šolanju. Današnja kinologija ponuja lastnikom psov pester izbor dejavnosti, kjer vsak za svojega štirinožca najde tako, ki je psu prijazna in v kateri bosta uživala oba.

Mojca Sajovic

Vprašanja o štirinožnih prijateljih lahko posredujete na elektronski naslov: astra10@siol.net.

Vreme v Grosupljem: september 2010

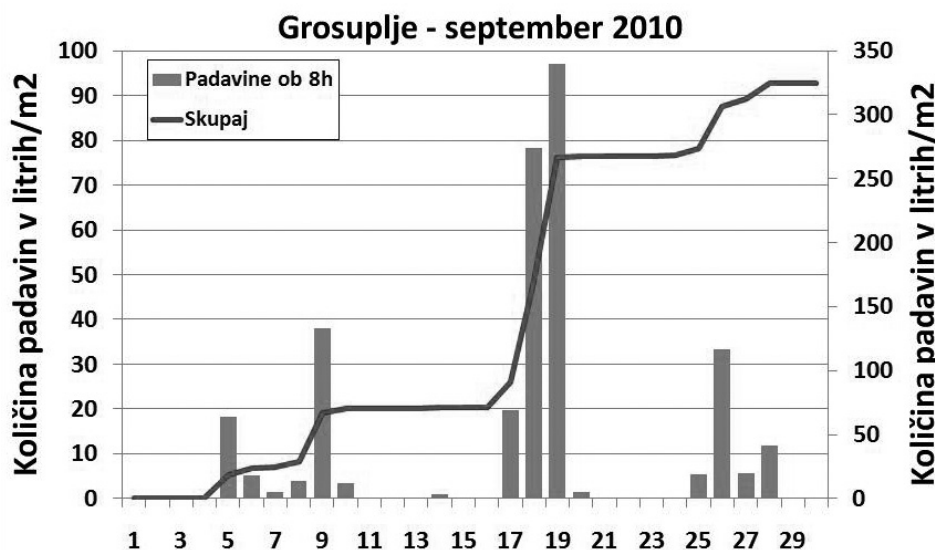
Že prvih nekaj septembrskih dni je prineslo pridih jeseni. Po svežih jutrih je bilo podnevi zmerno do pretežno oblačno in razmeroma sveže. 4. septembra je popoldanska nevihta z nalivom in sunkovitim severozahodnim vetrom prinesla občutno ohladitev. Med nevihto je bil zabeležen sunek severnega vetra, ki je dosegel 40 km/h. Naslednjih nekaj dni najvišje dnevne temperature zraka zaradi povečini oblačnega vremena s pogostim dežjem niso dosegle +20 °C. Prvi obilnejši dež smo septembra dočakali 8. dne. Po meglenem jutru je sredi tega dne od jugozahoda sledilo poslabšanje z nevihtami. Na kvadratni meter tal je padlo 38 mm dežja. Za tem poslabšanjem se je postopno ogrelo, dnevno pa se je stopnja oblačnosti precej spreminjala. Najvišje dnevne temperature zraka so se gibale okoli +22 °C. Najtoplejši dan ta mesec smo imeli 15. septembra, ko se je živo srebro povzpelo do +26 °C. Vsa druga polovica meseca je bila v znamenju bolj ali manj deževnega vremena, ki je povzročilo obsežnejše poplave zlasti na južnem in jugovzhodnem delu Grosupeljske kotline. V drugi polovici noči na 17. september je od jugozahoda začelo močno deževati. Do 8. ure, ko je dež prehodno ponehal, je padlo 19,8 mm dežja. Jutro je bilo toplo; temperatura se je gibala okoli +16 °C. Dopoldne je prevladovalo oblačno in suho vreme. Sredi dneva je sicer dve uri rahlo deževalo, a padlo le dobra 2 mm in pol dežja. Vse do 17. ure je bilo toplo z rahlim vzhodnim vetrom, nato pa se je veter nekoliko okrepil in temperatura zraka je s +18 °C padla na +14,5 °C. Nizka oblačnost z bazo na okoli 400 m nad morjem je kmalu povsem prekrila nebo. Vse do 21. ure je ostalo suho, nato pa se je začelo deževati. Deževalo je vso noč na

ki se je razlila širše po jugovzhodnem delu Grosupljega. Poplavila je več vrtov in hiš v odseku med cesto Ob Grosupeljščici do Rožne doline. Večje travniške in njivske površine je zalil tudi potok Bičje. V nedeljskem jutru, 19. septembra, je dež slabel in zgodaj dopoldne ponehal. Do 8^h sta bili znova preseženi 24-urna in 48-urna kritična količina padavin! Do 8. ure je padlo 97,1 mm dežja, kasneje pa še 1,3 mm. Zjutraj je Grosupeljščica že začela upadati, potok Bičje pa je čez dan poleg travnikov še poplavljal most in del ceste pri Brezju. Obsežna poplavljena območja so nastala po njivah in travnikih proti Velikemu Mlačevemu in naprej na Radenskem polju. Dopoldne cesta Veliko Mlačevo - Račna ni bila več prevozna (prevozna je bila zopet 24. 9.). Do 15^h je prevladovalo oblačno vreme, nato pa se je kmalu razjasnilo. Po sončnem popoldnevu je sledil znova bolj oblačen večer. Do večera so se razmere v Grosupljem že normalizirale. Čez teden so si sledili zelo podobni dnevi. Jutranja megla se je zadrževala do 11. ure, popoldnevi pa so bili večinoma jasni in prijetno topli (+20 °C). Ob koncu tedna, 25. septembra, se je vreme znova poslabšalo. Brez dežja je minil le zadnji dan meseca.

Povprečna mesečna temperatura je bila +13,7 °C, kar je glede na povprečje obdobja 1995-2009 približno 0,7 °C hladneje. Glede na povprečje obdobja 1961-1990 z nekdanje uradne meteorološke postaje v Šmarju - Sapu pa je bil letošnji september hladnejši za 0,6 °C. Glede na obdobje 1995-2009 so bila jutra s povprečno temperaturo +10,2 °C toplejša za 0,2 °C, popoldnevi s povprečno temperaturo +19,0 °C pa so bili hladnejši za 1,7 °C. Najnižja

mesečna temperatura je bila +5,6 °C (2. 9.), pri tleh +3,5 °C, najvišja pa +26,0 °C (15. 9.). Megla je bila zabeležena v štirinajstih dneh. V trinajstih dneh se je pojavljala prav v mestu, še dan več pa se je zadrževala v bližnji okolici. Zabeleženih je bilo pet dni z grmenjem ali bliskanjem. Imeli smo en topel dan (dan z najvišjo temperaturo zraka +25 °C in več). V sedemnajstih padavinskih dneh je na kvadratni meter tal padlo 325 mm padavin, kar glede na obdobje po letu 1995 predstavlja 236 % običajne količine. Tako mokrega septembra po podatkih iz meteorološkega arhiva Agencije RS za okolje za nekdanjo uradno meteorološko postajo v Šmarju - Sapu, v Grosupljem nismo imeli že vsaj 50 let. Najbolj suh september po letu 1960 je bil leta 1970, ko je padlo 25 mm padavin.

Iztok Sinjur

18. september, proti jutru je tudi grmelo. Do 8. ure je padlo 78,4 mm dežja. Preseženi sta bili tako 24-urna, kot 48-urna kritična količina padavin! Ohladilo se je. Zaradi obilnega deževja so vodotoki prestopili bregove že proti jutru. Zjutraj, ko je dež prehodno oslabel, je bila najvišja Grosupeljščica, ki je v manjšem obsegu poplavljala predele od ceste Ob Grosupeljščici dolvodno skozi Rožno dolino. Kmalu po 11. uri pa se je od jugozahoda dež znova okrepil. Čez dan je bilo deževno, intenziteta se je spreminjala, a prav močno ni deževalo. Popoldne je začel poplavljeni potok Bičje. Gladina se je dvigala in okoli 17. ure pri mostu v Brezju (Sončni dvori) že preseгла rob struge. Gorvodno proti vasi Sela so bili travniki že obsežno poplavljeni. Obsežna poplavljena območja so bila še v okolici Ponove vasi, Šentjurja, Velikega in Malega Mlačevega ter naprej proti Radenskem polju. Zvečer se je deževje še okrepilo. Občasno je grmelo, vrstili so se nalivi. V prvih urah po polnoči je poplavni val Grosupeljščice opazno dvignil gladino vode,

POGREBNE STORITVE

Perpar Janez s.p.
Zaboršt 16, 1296 Šentvid pri Stični
Tel., faks: 01 7885 113
GSM: 041 785 113, 041 647 380

NUDIMO VAM VSE STORITVE
OB IZGUBI VAŠIH NAJDRAŽJIH
24 UR NA DAN

Spominska slovesnost v Teharjah

V spominskem parku Teharje je v nedeljo 3. Oktobra 2010 potekala tradicionalna obletna spominska slovesnost v spomin na žrtve povojnih pobojev, ki jo je pripravila Nova Slovenska zaveza. Na Teharjah je bilo sprva nemško vojaško taborišče Na Teharjah so med drugo svetovno vojno Nemci zgradili vojaško taborišče, ob koncu vojne pa so tam zaprti ujetnike, ki so sodelovali pri obrambi Celja. Po koncu vojne je bilo taborišče krajši čas opuščeno. Ponovno je začelo delovati konec maja 1945, ko so vanj namestili domobrance in nekatere civiliste, ki so se zatekli v zavezniška taborišča na avstrijskem Koroškem. Konec maja 1945 so komunistične oblasti v taborišče na Teharjah pripeljale Rupnikov bataljon, v prvih dneh junija 1945 pa še približno 3000 domobrancev. Po ocenah je šlo skupaj za okoli 5000 ljudi, ki jih je povojna oblast brez sojenja usmrtila mesec ali dva po koncu druge svetovne vojne v Evropi.

Celjski škof Stanislav Lipovšek, ki je daroval sveto mašo, je v svoji pridigi dejal, da ko si prizadevamo za spravo, moramo najprej poudariti, da sprava nikoli ne zanika resnice. Kot je dejal, da se za spravo ob zanikanju resnice navdušujejo tisti, ki so povzročili nasilje ali krivice. Prepričan je, da prav ti ljudje poskušajo prikriti trpljenje žrtev, ga ignorirati ali prekriti z betonskimi ploščami, pregradami ali z industrijskimi odpadki. Dodal je, da je potrebna nova drža, ki ustvarja nekaj novega in preseka začarani krog sovražnosti. In ta novost, to presekane začaranega kroga sovraštva, je po njegovem mnenju navzoča prav v odpuščanju.

V nadaljevanju slovesnosti, ki jo je sestavljal kulturni program je udeležence nagovoril Predsednik Nova Slovenske zaveze Anton Drobnič. Ta je v svojem nagovoru povedal, da letos mineva 20 let, ko se je slovenska vlada odločila postaviti primeren spomenik teharskim žrtvam, ki pa danes že razpada in je potreben popravi. Po Drobničevih besedah po dolgih letih in velikanskih stroških na kraju nekdanjega taborišča na Teharjah danes stoji betonski kolos, eden največjih spomenikov v državi, ki pa nima vidnega napisa, da je bilo tukaj leta 1945 prisilno taborišče. Po njegovi oceni so Teharje tudi po 20 letih slovenske samostojnosti ostale sramotno anonimne, kot je uradno popolnoma anonimni tudi Kočevski Rog in 600 drugih morišč po vsej Sloveniji.

Po Drobničevih besedah resnica nikoli ne umre. Zato se moramo še naprej spominjati pomorjenih bataljonov Slovenske narodne vojske, meni. »Samo z resnico o preteklosti bomo razumeli sedanje stanje in bomo znali odločati o prihodnosti,« je še dejal.

Besedilo in foto Matjaž Trontelj

*Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
a v naših srcih
za vedno boš ostal.*

ZAHVALA
Ob nenadni in boleči izgubi očeta in dedka

Franca Jeršina
**(28. 1. 1951 - 29. 9. 2010),
po domače Dolinarjevega Francija,**

se iskreno zahvaljujema vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom ter znancem, ki ste nama stali ob strani v teh žalostnih in težkih trenutkih. Posebna zahvala Andrejevi družini, gospem Mariji Biščak, Patriciji Žgajnar in Petri Nosan za vsestransko pomoč ter družini Sterle z Rogatca za zvonjenje. Hvala vsem za darovano cvetje, sveče, svete maše, darove za cerkev ter vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrekli sožalje.

Iskrena hvala osebju dežurne zdravstvene ekipe Ivančna Gorica ter reševalni ekipi Ljubljana za nudenje zdravstvene pomoči, g. župniku Antonu Hostniku za lep pogrebni obred in sveto mašo.

Hvala gasilcem PGD Št. Jurij za organizacijo in pomoč pri pogrebu, poslovilne besede ter PGD Polica, PGD Ponova vas in PGD Škocjan za sodelovanje pri pogrebu.

Hvala šentjurskim pevcem za lepo zapete pesmi ter gospodu Emilu Kovačcu za zaigrano Tišino.

Posebna zahvala najini mami Marti, ki nama je vseskozi stala ob strani in za njeno vsestransko pomoč.

Najlepša hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu, in vsem, ki ste najinega očeta pospremili v njegov prerani grob.

Žalujoči hčerki Nataša in Tanja z družino

Teharje - SLIKA SPODAJ: Somaševanje je vodil škof Turnšek. SLIKA LEVO: Del udeležencev spominske slovesnosti.

Počastili smo spomin na žrtve bitke na Ilovi Gori

Pevci, voditeljica programa Tadeja Anžlovar, praporščaki in častna straža Slovenske vojske med nagovorom župana Janeza Lesjaka.

Združenje borcev za ohranjanje vrednot NOB vsako leto pripravi spominsko srečanje na Veliki Ilovi Gori. Na isti dan Planinsko društvo Grosuplje organizira tudi Pohod spominov po Radenskem polju in Ilovi Gori. Letos je bilo to v soboto, 16. 10. 2010.

Pohodniki so na pot krenili iz Zagradca pri Grosupljem ob 7.30. uri. Radensko polje je

bilo po letošnjih poplavah v zgornjem delu še vedno pod vodo, tako da si ni bilo moč ogledati požiralnikov Veliko Retje, Srednic in ponora Beznice. Lahko pa so opazovali veliko število rac, čapelj in drugih ptic, le labodi, ki so že prileteli na zimsko letovanje na Radensko polje, so se skrivali.

Pohodniki so lahko stopili na Radensko polje šele v drugi polovici nasproti Kopenja. Na svoji

poti proti Zatočnim jamam so lahko opazovali, kako visoko so segale vode. Kopenj je ob poplavah postal praktično otoček, saj ga je z Veliko Račno povezoval le ozek pas kopnega. Šica je že postala ponižna in tudi v Viršnici je bilo presenetljivo malo vode v strugi. Vseeno pa je bil sprehod ob reki v podzemlju za vse lepo doživetje.

V drugem delu so pohodniki hodili po

Pohodniki ob spominskem obeležju v Reticah pod Zagradcem, kjer so bili pobiti v jeseni leta 1943 trije partizanski kurirji.

Nevenka Zaviršek, Franc Štibernik in Biserka Jakopin pri polaganju venca.

V Zatočnih jamah.

Pohoda so se udeležili tudi konjeniki.

Del udeležencev pred spomenikom.

področju, kjer so v prvih novembrskih dneh potekali srditi boji partizanov z Nemci. Nemci so zaradi porazov, ki so jih tu doživljali, požgali vasico Gabrje, v kateri se še vedno lahko vidijo ruševine hiš, čeprav se sedaj v vasi veliko gradi.

Na Ilovi Gori so se pohodniki pridružili velikemu številu zbranih na spominski prireditvi pri grobnici 70 padlim neznanim partizanom.

Slavnostni govornik, akademik, pisatelj Ciril Zlobec, ki je bil tudi sam udeleženeц narodno osvobodilnega boja, je v svojem govoru potrkal na našo vest. V času narodnoosvobodilnega boja so se partizani znali odpovedati marsičemu. V borbi proti fašizmu, ki si je zadal za cilj dobiti vojno, izbrisati Slovence s slovenskega ozemlja, si ga razdeliti po svoje, odpraviti slovenski jezik in nas potujčiti, so se partizanski borci temu odločno uprli. Borba na slovenskem ozemlju je bila hujša tudi zato, ker je dejansko šlo za naš obstoj. Zato ni možna sprava s tistimi, ki so se odločili pomagati fašizmu v njihovih namerah. Nobeno izgovarjanje na borbo proti komunizmu ne more opravičiti pomoči fašizmu.

Slavnostni govornik se je dotaknil tudi današnje situacije in opozoril na to, da smo pozabili, da se je potrebno v času krize čemu tudi odpovedati. Ni sprejemljivo, da nekdo, ki ima zagotovljeno zaposlitev v javni upravi, stavka za ohranitev privilegijev in pri tem prizadene in oteži življenje tisočim delavcem v gospodarstvu, ki zaradi krize ostajajo brez plač.

Spominsko prireditev so s svojim kvalitetnim programom obogatili tudi glasbeniki glasbene šole Grosuplje, pevci in recitatorji, ki delujejo pod okriljem Zveze kulturnih društev Grosuplje ter odhajajoči župan s svojim uvodnim govorom.

Po prireditvi se je bilo lepo pogovarjati s preživeli borci, udeleženci bojev na Ilovi gori, ki so se ganjeni spominjali dogodkov iz tistih težkih novembrskih dni leta 1943.

Slavnostni govornik je bil Ciril Zlobec.

Večina udeležencev se je zadržala na tovariškem srečanju pred gasilskim domom, pohodniki pa so nadaljevali pohod po gozdovih Ilove Gore. Pot jih je vodila mimo spominskega znamenja »pri Križu«, kjer so padli prvi borci, mimo spomenika v počastitev ustanovitve Grosupeljske čete, do izhodišča v Zagradcu.

Združenje borcev za vrednote NOB Grosuplje je na pohod in prireditev povabilo tudi šolsko mladino, tabornike, skavte, predstavnike dekanije Grosuplje in predstavnike medijev. Žal tistih, ki bi lahko poročali o prireditvi in prikazali dogajanje, na prireditvi ni bilo. Bilo pa ni tudi predstavnikov medijev in TV ekip, saj društvo, ki s prostovoljnim delom pripravlja takšne prireditve, nima finančnih sredstev za plačilo le-teh.

Izgleda, da tudi novinarji niso več tisto, kar bi človek, ki prostovoljno deluje v društvih, pričakoval od njih.

Vsi, ki ste letos zamudili to priložnost, pa ste lepo vabljeni na prireditev naslednje leto.

**Predsednik ZB NOB Grosuplje
Franc Štibernik**

Pohodniki so se ob povratku ustavili tudi pri spominskem obeležju, ki stoji nedaleč stran od Treh križev oziroma lovske koč, kjer se je bitka na Ilovi Gori leta 1943 začela.

Vrednote ljubezni

Za sožitje!

»Filozofi tako imenovanega komunitarizma zagovarjajo stališče, da je treba gojiti vrednote, na katerih bo temeljilo sožitje ljudi. Na začetku omenjena raziskava to le potrjuje. Ljudje smo potrebni drug drugega in se ne počutimo dobro, če ni med nami soglasja. Vsi raje živimo v miru kot v vojni, vendar nismo pripravljeni zmanjševati napetosti. Sproti jih je lažje blažiti, ko nas prerastejo, vzplamti vihar, se začnejo prepiri in vojne.

»Prav tistih stvari, ki jih človek v življenju najbolj potrebuje – znanja o tem, kako je treba živeti – mu šola ne daje, in ker ga v tem pogledu pogosto tudi domača vzgoja pušča popolnoma praznih rok ali mu daje celo napačne odgovore in napotke ali napačne življenjske vzorce, je kar precejšnje število ljudi vrženih v življenje brez prave priprave, kakor voznik na prometno cesto, ne da bi znal ravnati z vozilom ali poznal prometna pravila in vse nevarnosti, ki prežijo na cesti... Zato ni čudno, da je v osebnem ali duševnem življenju ljudi pa tudi v medčloveških odnosih toliko karambolov in brodolomov oziroma razočaranj in katastrof.«

dr. Janez Juhant

Sposobnost vživljanja

Izročitev samega sebe Bogu in sočloveku pomeni »pobeg iz suženjstva sebičnosti« k svobodi in sprejetosti pri Bogu. Zapoved ljubezni se vedno drži Božjega gospostva. Kot vseobsegajoče svetovne usmeritve. Jezus živo pooseblja Božjo ljubezen in omogoča nov odnos do Boga in človeka pa tudi na novo vrsto medsebojnih odnosov med ljudmi.

Moderni človek pa se je zazrl vase. Njegov svet opredeljuje neprestano bojevanje za uveljavljanje in predstavljanje samega sebe. Tehnična sredstva, zavarovanja in medicinska oskrba z vsemi dosežki znanosti in tehnike so le poskus, s katerim se človek skuša utemeljiti in predstaviti, čeprav je to ponaredek človeka. Tako pa človek vse manj vlaga v nastajanje sebstva. Starši imajo vse manj časa, da bi se lahko posvetili otrokom. Nadaljnje pedagoško izobraževanje zlasti v deželah s komunistično preteklostjo še vedno poteka »tehnično« in formalno. Tudi preostali postmoderni svet ponuja človeku vse manj priložnosti, da bi izrazil samega sebe.

**dr. Janez Juhant, Občutek
pripadnosti - 2009, str. 121**

Kako je Kovačeva Reza »moškost« dokazala Kdo pravi, da ne vem!

Piše, ureja,
brska, stika,
Polde Sever,
ker ga mika.

Pri Kovačevih so bili več generacij furmanska družina. Potem pa je prišla moška suša in pri hiši so se rojevale same punce. Kovačev ata so končno obnemogli pri čakanju na sina, pa so se ob rojstvu šeste hčere vdali v usodo in veleli Rezi, najstarejši v seriji njegovega potomstva: »Reza, dolgoletna hišna tradicija se mora nadaljevati; ko boš izbirala zeta, poišči takega, ki bo primeren za prevozniško obrt, dotlej boš pa ti vzela vaji v roke. Reza je bila primerno močna ženska, toliko pa spet ne, da bi nakladala hlode in druge težke tovore kot njeni predhodniki; njen tovor so bila metrska drva in gospodinjski pridelki. Nadaljevanje prevoznništva je šlo hudo v nos konkurentu Kozmovemu Dolfu. Da bi dekletu vzel pogum, ji je ob srečanju na cesti večkrat posmehljivo vrgel: »Lejga, lejga, fruman

brez jajc!« in drugič spet: »Kako se kaj fura brez jajc?« in podobno. Reza je to nekaj časa vdano prenašala, nazadnje pa ji je prekipelo; ko ji je Dolf spet izustil posmehljivko, se je na vozu naglo obrnila, vzela iz košare dve jajci in jih z vso močjo zalučala jezikaču v obraz, rekoč: »No, zdaj pa veš, da imam tudi jaz jajca!« Dolf je najprej zazijal od presenečenja, nato pa tako naglo potegnil z vozom, da ga tretje vrženo jajce ni več doseglo. Preden je izzivalec peljal naprej, je zavil pod Jakopinovo hruško in si z odtrganim listjem za silo očedil obraz. Odsihmal je Dolf puščal »furmana brez jajc« pri miru in Reza je po najboljših močeh vozarila robo v mesto in nazaj. Tudi želja Kovačevega ata se je izpolnila; k hiši je prišel zet, ki je uspešno nadaljeval družinsko tradicijo.

Nekaj špasov iz današnjih časov

Zoprni izraz

»Beseda »tašča« mi je tako zoprna, da se je sto odstotno izogibam,« pravi Vinko svojemu prijatelju.

»Dober si, da ti to uspeva,« meni prijatelj. »Kaj si pa ukrenil?«

Nič posebnega, že leto pred poroko sem poskrbel, da tašči lahko rečem babica.

Prijatelj je le prijatelj

»Kako je, še ljubimkaš s tisto

svetlolasko?« vpraša Tone prijatelja Mirka.

»Čedalje manj,« odgovori Mirko in nadaljuje, »po pravici ti povem, če ne bi bila žena mojega najboljšega prijatelja, bi jo že zdavnaj pustil!«

Rešitev v recesiji

Polde: »Končno sem prišel na dobro idejo, ki bo rešila moje finance!«

Henrik: »Čestitam! Česa si se pa domislil, če ni skrivnost?«

Polde: »Ti bom zaupal. Žena je stalno tarnala, da nima kaj obleči, pa sem jo poslal v nudistični kamp!«

1. Kakšne »kape« so večinoma nosili Turki, ko so hodili ropat po naših krajih?

- a) zelene
- b) modre
- c) rdeče

2. Kam po sodobni sistematiki spada netopir?

- a) med ptice
- b) med dvoživke
- c) med sesalce

3. Zapiši število oseb, ki v pesmi nastopajo skupaj z židano marelo! .....

4. Poišči vodo, ki ima lasten izvir!

- a) bəč
- b) kal
- c) luža

5. Katero naselje je imensko in v naravi povezano s skalami?

- a) Udje
- b) Pece
- c) Bičje

6. Koliko let traja en županski mandat? .....

7. Katera snov je v kemijskem pogledu kislina?

- a) NH₃
- b) HCl
- c) Ca(OH)₂

8. Kje ima grosupeljski župan svoj sedež?

- a) na županstvu
- b) v Županovi jami
- c) v župnišču

9. Katero ime je poslovenjena oblika imena Viktor?

- a) Hrabroslav
- b) Boleslav
- c) Zmagoslav

10. Katera goba je na sliki? .....

Vaše odgovore lahko primerjate z rešitvami, ki so nekje v okolici!

Popoln rastlinojdec

Žena: »Tone, ne boš verjel, moj sodelavec Peter je popoln vegetarijanec.«

Mož: »Beži no beži. Kako pa to veš?«

Žena: »Zadnjič mi je pravil, da že tri leta živi na koruzi.

Križanka peresno lahke kategorije

Geslo za večjo korajžo: »Je ni težave za bistre glave!«

Sveče so pogoste spremljevalke našega življenja, še posebej okoli vseh svetnikov in kadar nam zmanjka elektrike. Poleg »pravih« sveč poznamo še celo vrsto drugih sveč, ki jih imamo radi ali pa tudi ne. Z vse sorte svečami se boste seznanili v pesmi prigodnici. Ena izmed njih pa je skrita v pričujoči križanki. Zagledali jo boste v 4. navpičnem stolpcu, ki je tudi osenčen.

Vodoravno: 1 razbarvano, 2 neubogljiv, nagajiv, 3 menjava blaga za denar, 4 prazno besedičenje, 5 venec, 6 zamrznitev tal.

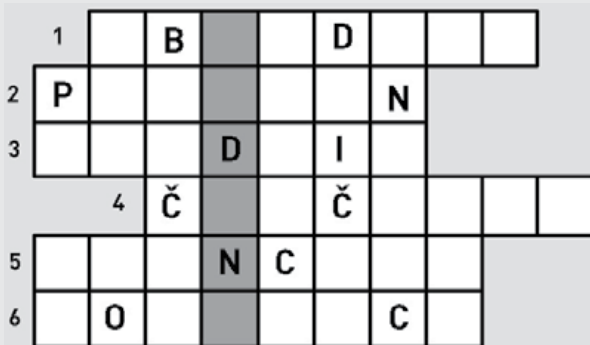
Pesem pomočnica, ko išče se resnica

Sveče so pogost pojav, čeprav nam vedno niso prav. Pa naštejmo jih po vrsti, kot stoje na roki prsti:

V temi dajejo svetlobo, da najdemo potrebno robo. In ko nam življenje tone, jih pokurijo milijone.

Dosti manj je v nas ponosa, ko pririnejo iz nosa. Tedaj nam robec pride prav, predpasnik ali pa rokav.

Tudi v tehniki so sveče, sicer nam avto ne povleče. Če so zanič, nam stroj ugasne in mi jo mahnejo v tri krasne.

A največja je krasota
na strehi zmrznjena mokrota.
Viseči čar dá čuda isker,
če nam prileti na pisker.

Kdor se spomni jih od lani,
Ima odgovor kot na dlani.
Če vam teklo bo odlično,
bo odgovor stal navpično.

LS

Rešitve: 1 c, 2 c, 3 dve, 4 a, 5 b, 6 štiri, 7, 8 a, 9 c, 10 turek.

Uganka šaljivka Komu mladoporočenci najbolj zavidajo?

Odgovor: Čebelarjem, ki imajo več medenih tednov.
He, he, he, kajne, da je dobra? Kaj ne bo, saj pomeni »nazaj k naravi«!

Ljudska primerljivka

Drži se, kot bi se s kočijo vozil!

He, he, he, kajne, da je dobra?

Seveda, saj je dandanes ekološka.

Horuk v stare čase

Humor pred 100 leti

Previdnost ni odveč

»Gospa, koliko otrok imate?« vpraša uradnik na prijavnem uradu.
»Tri,« odgovori gospa. »Več jih tudi ne bo!«

»Zakaj pa ne,« je radoveden uradnik?
»Hja, kaj nič ne berete; pravijo, da je vsak četrti novorojenec Kitajec!«

Vljudnost namesto previdnosti

Katehet pri verouku: »Tinca, kaj bi moral reči Adam, ko mu je Eva ponudila jabolko s prepovedanega drevesa?«

Tinca: »Hvala lepa, gospodična Eva!«

Nepremišljena primerjava

»Lojzek, strašno umazane roke imaš, da te le ni sram. Si kdaj mene videl v tvojih letih s takimi rokami?«

Ko bi oče moral prati

No, boš posej še trdil, da gospodinjstvo ni težaško?

Stara »novica«: Zadeva prizrenske džamije

»V Prizrenu je bila pred 335 leti zgrajena velika mošeja imenovana džamija Sinan paše. Zdaj pa je sodišče to muslimansko zgradbo prisodilo srbski pravoslavni občini. Ob tej priliki prinaša muslimansko glasilo »Narodna pravda« o džamiji daljši članek, ki pripoveduje o njeni zgodovini. Džamija stoji na najlepšem kraju v Prizrenu. Vakuf jo je leta 1912 dal v najem vojaški oblasti za vojaško skladišče. To je vakuf storil, da je mošejo ohranil, ker so jo znotraj že močno poškodovali. List pravi, da je hotel pravoslavni svet džamijo razdreti, ker je bila zgrajena iz gradiva bivšega pravoslavnega samostana svetega arhangelja Mihaela, ki so ga Turki podrli. Zgrajena je bila leta 1606. Zdaj vakufski organi pri sodišču zahtevajo tapijo za to džamijo, kar pomeni, da bi se vakuf vknjižil kot lastnik. Pravoslavni krogi pa so muslimane prehiteli ter zahtevali džamijo zase. Sodišče je džamijo prisodilo pravoslavni cerkveni občini in to utemeljilo, da je zgrajena na prostoru in iz materiala pravoslavnega samostana, ki ga je dal Sinan paša nasilno razdejati pred 335 leti.«

Slovenec, 31. januarja 1941.

Grem na geodetsko upravo. Ti ljudje so čisto zmešani – hišo so mi ocenili kot nadstropno vilo.

še pomnite, tovariši?

Kaj so rekli pred 20-imi leti?

O možnosti vojaškega udara
19.10.1990

VEIJKO KADIJEVIĆ
(zvezni sekretar za ljudsko obrambo)

»Govorice o vojaškem udaru, ki so se širile po državi, so nesmisel. Gre za vulgarne provokacije.«
(Izjava za agencijo AP)

JANEZ DRNOVŠEK
(član Predsedstva SFRJ)

»Možnost vojaškega puča je izven razumnih možnosti.« (Čeprav je prepričan, da je zvezno predsedstvo še vedno vrhovni poveljnik vojske in da obvlada svoj položaj, ni mogel odgovoriti, ali bo do puča prišlo ali ne.)
(Na tiskovni konferenci v Ljubljani)

Kolo zgodovine?

Nedavno tega so v Severni Koreji praznovali 65 let prihoda Komunistične partije SK na oblast. Pri tem so prvič pokazali mladega voditelja in pred njim postrojili mlade SKojevke.

P.S. Ostalih ni bilo na proslavi, ker so delali cel dan za pečico riža.

mi se volimo

Silicijeva ali solzna dolina?

Borut Pahor je obljubljal, da bomo postali »silicijeva dolina« (sinonim za napredne računalniške tehnologije), vedno več ljudi pa joka »v dolini solza«.

Zemonski gradbeni kartel bo še naprej funkcioniral.

Komisija za nadzor »zemonskega gradbenega kartela« že drugič po zaslugi SD, Desus, SNS in SLS ni bila sklepčna.

Komentar: Zdaj se lepo vidi, po čigavi zaslugi smo preplačali naše (avto)ceste in da z veleupeljsko obvoznico in še katero drugo še dolgo ne bo nič tudi v prihodnje.

Jok, brate! Odpade.

V tej državi so zadnji dve leti bankirji in vladajoči igrali monopoli, a so ven izbili tajkuni. Zdaj bi pa radi zafurani denar dobili nazaj od delavcev in zaposlenih v javni upravi.

Jok! Poberite ga pri tajkunih, njih pa zaprite skupaj z »monopolisti«!

Navaden šmorn

= popis nepremičnin, izračun vrednosti in davki

Kdor ni verjel JØežku Zagraškemu, da bo iz tistega popisa, katerega so delali v glavnem študentje in penzionisti, nastalo tako s... (cenzura)...e, se je h...(cenzura)...o motil, saj je bilo delo celo za njega kot zemljemerca, ki je taval po nekdanjem socialistično olastninjenem CTB-ju in raznih drugih stavbah, še kako zahtevno. Zato iz tega in njegovih lastnih primerov naštejmo nekaj cvetk (*):

* Ko so tik pred začetkom popisa ugotovili, da pa bo najbrž nekoliko težje popisati kompleksnejše nepremičnine, so pobrali vse žive (in na pol žive) tudi po raznih geodetskih NAPRAVAH in uradih. Tako je tudi JØežek pod mus odšel na šnel kurs koncem listopada 2006. Ko je inštruktorki postavil samo dve vprašanji, je dejala: »Taki vprašanji pa nam do zdaj ni še nihče postavljaj,« a si je JØežek sam pri sebi mislil: »Seveda ne! Kaj si pa naj o takem delu predstavlja nekdo, ki za kataster in vse njegove registre še slišaj ni,« rekel pa ni nič, saj bi bil takoj ogenj v strehi (ki je del nepremičnine).

* Ko je nato začel popisovati, se je najprej spravil h kruhu. V Pekarni Ljubljana za okoli 800 stavb niti njihova pravna služba ni vedela, kje vse stojijo in že med tem časom, ko so zbirali podatke o nepremičninah, so že podrli eno celo tovarno čokolade in jo odpeljali na Kokosovo. Nato so se združili še z dvema velikima podjetjema in njihova pravna služba je takoj po novem letu zmrznila na -273 °C.

* Mesnine dežele Lublanske so najprej sodelovale s popisovalcem, nato so se odločile za samopopis, a popisnih listov niso nikoli vrnili za vso lastnino, ki jo imajo po celi Kranjski deželi in še kje.

* Creinska investicijska kompanija je imela ob popisu vse objekte na svojih zemljiščih podrt. JØežek je izjavo vzel za resnično, izjavo pa je odgovorni podpisal, čeprav je za nekatere vedel, da ni res.

* V prostorih razvpitega podjetja Orion je dežural nek študent, ki najbrž ni niti vedel, da je tam dežurni krivec za vse. Popisa ni bilo mogoče izvesti.

* V zgradbi trgovskega ŠUT centra je poslovodja izjavil, da ima vse obrnjeno na glavo in da se nima časa ukvarjati še s tem.

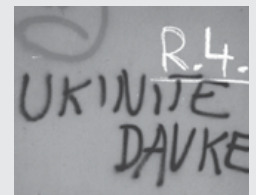
* V zgradbah, kjer je tudi po 100 in več lastnikov lokalov, so popisovalci hodili tudi po 10 krat, a so njihova obvestila (tako so izjavljali) snažilke vztrajno metale v koše.

* Za zemljišča, ki so jih arondirali v letu 1964, in ležijo na območju Račenskega polja neposredno ob strugah Sredn'c, zaradi zapackanih trav iz veleupeljske čistilne naprave potencialni dediči nismo vložili vloge za denacionalizacijo. Zdaj sta po tem obveščanju in izračunu dobila parcele nazaj pokojna (od leta 1976) stara mama in pokojni oče (od leta 1978). Javni sklad kmetijskih zemljišč (pa veleupeljska zadruga, pa AGROkombinat, pa Ljubljanske mlekarne) – PA NIČ! Najemnino so pa vseeno pobirali.

* Ravno v letu, ko so delali letalske posnetke čez JØežkove in sosedove parcele, so na vrtu bili zloženi sveži smrekovi plohi in deske. Zdaj je v izračun popisovalka menda zavedla, da tam stojijo zgradbe. Ali lahko JØežek pričakuje, da bo zaradi tega dobil na teh mestih gradbeno dovoljenje za nadomestno gradnjo? Iz vsega tega zelo lahko izluščimo, da je vse skupaj v zvezi s tem spet en navaden »cesarjev prismojen praženec«. Zato bo treba spet na kakšen zid javne hiše napisati:→

Zaključek: Že v Svetem pismu piše: »Daj cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega!« A v tem primeru so se naši novodobni cesarji spet globoko zagledali v še tisti preostanek že ITAK okradene slovenske raje in bi jo iz brezplačne menda radi naredili totalno sužnjelastniško.

P.S. Veliki lastniki pa so že pred popisom poskrili svojo lastnino. ITAK!

med fajerbergerji

Fajerbergerji v Hollywoodu

Mujezin iz mondene Ilide pri letališču CAPAJEBO (Sarajevo) je z minareta razglasil pri jutranjih OZNaNilih, da so VELEUPELJSKI ZVEZNI FAJERBERGERJI noč

preživali v Hollywoodu. Nekaterim so se proti jutru v sanjah prikazovale kar 4 zvezdice, nekaterim pa dolgonoga in dokaj bogato obložena PJEVALKA.

Naplavilo fajerbergerja

Po VELEUPLJAH se govori, da so zadnjič po poplavi našli enega fajerbergerja naplavljenega sredi na pol posušenega travnika. Zdaj ugibajo, ali je bil predolgo na OKTOBERFESTU, ali pa ga je voda prinesla.

P.S. Bajje je tudi v MINKENU preveč poslušal tisto staro: »Da Bog dal, da te voda odnjela!«

Zapozneli alarm

gasilec, ognjegascem, pažarnim brambovcem in fajerbergerjem

iz SONČNE UPRAVE so že septembra sporočili, da letos POŽARNEGA MESECA NE BO. POPLAVNI MESEC se bo samo podaljšal tja do Miklavža. Potem bo bolje - bo sneg.

Jøžekova kriva pota

Ko se Ježek večkrat odpravlja na pot, se vedno sprašuje: →

...in potem že pri prvem vprašanju po sobi ROTIRA, se ustavi, zamisli - in največkrat ostane doma.

Ali je res?

Je pošteno?

Bo vzpodbujalo prijateljstvo in dobro voljo?

Bo v dobrobit vseh udeležencev?

Proti Jugu!

Menda je zadnjič en pregret smučar, ki se je že julija peljal na smučanje v Kranjsko Goro videl Jøžka Zagraškega in še tri druge zemljemerce, da v MojPOstrani nekaj naravnost merijo.

Sicer jim je župnik Aljaž kazal, naj se odpravijo GOR proti Triglavu, a ga niso ubogali in so šli raje DOL proti Jesenicama.

poredniška palitka

Preklopili bodo

Na TV Slovenija bodo v kratkem preklopili iz ANAL-ogne v črno-bel CIK CAK. Beli zajec že ima RDEČE OČI, črnemu pa bodo na vsak ušes narisali po eno lepo RDEČO ZVEZDICO.

Jøžkov komentar: Tudi v VELEUPLJAH bodo preklopili na hostarski ŽIGA-ŽAGA KANAL s poudarjenim RDEČIM TONOM.

Popravljen pregovor:

Osel gre le enkrat na led, Jøžek pa je šel kar trikrat.

Ko je Jøžek Zagraški kandidiral za 3. mandat NE-odgovornega POREDNIKA EHO CAJTNGOV, je dobil 13 glasov in bil z njimi imenovan. Zdaj glede na možno koalicijo meni, da bi jih dobil vsaj toliko PROTI. »Kakšna srečna številka,« pravi.

P.S. Če pa bi veljalo kaj tisto o neodvisnosti, bi Jøžku prepustili še četrti mandat, a se to zagotovo ne bo zgodilo.

Že 3 katastrofe od 10 možnih

Po eni vasi se v zadnjem času govori, da so VELEUPLJE v zadnjem letu prizadele tri katastrofe: TOČA, POPLAVE IN VOLITVE. To je še vedno dobro. V Egiptu jih je bilo 10.

Se bodo vremena razjasnila?

Jøžek Zagraški je v izogib kršitvam predvolilnega molka emigriral za dve noči in dva dneva iz svoje VELEUPELJSKE komune in se iz gole radovednosti odpravil med drugim pogledat tudi na vremenarski radar na LISCI pri Sevnici. Kamorkoli se je tiste sobote popoldne ozrl, so se večinoma vremena Kranjcem razjasnila, le v VELEUPLJAH sta bila še vedno zelo gosta megla in nizka oblačnost.

Sporočilo virtualnim kritizerjem:

Internetni in gostilniški kritizerji ter žurnalisti po naročilu Velikega brata in male sestre, ki zvesto čakate kot bulmastifi, da pograbit vsako kost Jøžka Zagraškega in POREDNIKA EHO CAJTNGOV ter jo nato brezobzirno in brezobrazno (kot ste to počeli skoraj ves pretekli mandat) oglodate z varne razdalje z nedomiselnimi psevdonomi pod šiframi: kapucino, pika, bikson, lila, vasco, kalbo ... (vsa imena so že zdavnaj bolj razfacljana kot zavozljana) z administratorji vred, pa še razni Aleksandri Mičići (z dvema mehkim) in Deje Crnovičeve (samo z enim mehkim) /iz OMLadine/ in še kdo, ki vse to počne še z nekoliko večje hinavske razdalje, pred javnostjo pa hoče kazati lep in nedolžen obraz: **Vaši resnici so podlaga LAŽ, manipulacija in strahopetnost ter borba za lastne interese.** S tako RESNICO potem delate javni linč proti vsem, ki jim ne sežeze niti do kolen v javnem delovanju. In čeprav nekateri hodite skoraj vsako nedeljo k maši, da bi izbrisali svoje grehe pred javnostjo, pred Bogom jih ne boste nikoli.

**RAT MAFIJI!
ILI MI ILI ONI!**

Parola («sa onog svijeta»), uvožena iz Hercegovine

Osebno vprašanje Jøžku Zagraškemu (namesto) L.R.

Porednik Eho cajtnog zadnje dva meseca vsak dan vsaj 12 krat na dan podnevi vpraša Jøžka Zagraškega, zakaj se na primer

- * Krajevna skupnost Grosuplje leta 1994,
- * Občina Grosuplje leta 1997,
- * Kulturno izobraževalno društvo Turenček - Šmarje-Sap leta 2004,
- * Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje leta 2006,
- * Kulturno društvo Škocjan pri Turjaku leta 2008,
- * predsednik PGD Grosuplje leta 2009,
- * pa še kdo

niso obrnili na take visokozveneče strokovnjake, ki so se zbrali na **veleuplje.(dez)info**, da bi jim naredili boljše in cenejše zbornike ter druga domobranska DOMOZNANSKA gradiva.

P.S. Ker odgovora še ni prejel, mu bo vprašanja začel postavljati tudi ponoči.

povolilno poPOPTrano

Skorajšnjim zmagovalcem

SKORAJ smo »izšli kot zmagovalci, zahvaljujoč visoki zavesti in moralni čvrstosti naših borcev, odločnosti in sposobnosti vodstva naši enot, od najnižjega do najvišjega, lki so svinjali po internetu - o.p.a.), in neomajnem prepričanju vseh nas, ki smo sodelovali v tej bitki, da je naša borba pravična in da se ona mora zaključiti z našo zmago.«

Po dragem »drugem« Titu drugem krogu volitev zahvalo povzel VELEUPLJSKI vililni štab.

Kolofon

Grosupeljski odmevi - Glasilo prebivalcev občine Grosuplje
Ustanovitelj časopisa: Občinski svet Občine Grosuplje
Odgovorni urednik: Jože Miklič,
 tel. popoldne 786-07-22, 786-07-21 GSM 041-98-22-33
 e-pošta: joze.miklic@t-2.net

Uredniški odbor: mag. Tatjana Jamnik Skubic,
 mag. Barbara Pance, Janez Pintar, Marija Samec,
 Vera Šparovec, Matjaž Trontelj.

Naslov uredništva:

1290 Grosuplje, Taborska 2
 (Občina Grosuplje, hišna centrala 788 87 50)

Lektoriranje: Marija Samec

Oblikovanje matrice: Miha Črtalič

Fotografije in razporeditev strani: Jože Miklič

Ostale fotografije: avtorji prispevkov, če ni posebej navedeno

Tisk: PARTNER GRAF d.o.o., Grosuplje, Kolodvorska 2
COBISS-ID: 61148160 / **ISSN:** 1580-0911

V skladu z določili Zakona o medijih (Ur. list 35/2001) je z odločbo št. 006-611/2002 z dne 13. septembra 2002 lokalni časopis "Grosupeljski odmevi" vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije. Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS št. 89/98) spada časopis med izdelke, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 20 %. Glasilo izhaja enkrat mesečno (od novembra 2009 dalje) v nakladi 6.265 izvodov in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Navodila za dopisovalce

PRISPEVKE ZA GROSUPELJSKE ODMEVE V NOVEMBRU JE TREBA ODDATI DO PETKA, 5. 11. 2010.

Nenaročeni prispevki morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter po možnosti s telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost avtorja. Sporočila, ki se nanašajo na kritiko katere koli pravne ali fizične osebe in posegajo v področje, kjer bi lahko prišlo do sporov po Zakonu o medijih, je treba oddati na papirju z lastnoročnim podpisom in polnim naslovom - pravne osebe morajo prispevek avtorizirati in dodati še žig. Avtorji besedil so po zakonu odgovorni za navedbe. Nepodpisanih prispevkov in prispevkov, oddanih po datumu za oddajo, ne objavljamo.

V uredništvu NISMO ZAVEZANI, da se z vsemi pisici prispevkov tudi strinjamo.

Uredništvo si v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi v časopisu pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Javne ustanove imajo pravico do brezplačnih objav nekomercialnih prispevkov. **Nenaročeni prispevki bralcev in pravnih oseb ter PR prispevki se ne honorirajo, objavijo pa se, če so napisani v skladu z NAVODILI.**

Če želite, da vam posamezno gradivo vrnemo, priložite kuverto z ustreznno znamko in na njej napisan vaš polni naslov.

Vse ostale pravice in obveznosti uredništva in sodelujočih ureja ODLOK O USTANOVITVI IN IZDAJANJU LOKALNEGA ČASOPISA GROSUPELJSKI ODMEVI (št. 006-1/95-1), ki je bil sprejet na seji Občinskega sveta Občine Grosuplje, dne 30. 10. 2002.

NAVODILA ZA PRIPRAVO BESEDIL

Zaradi velikega števila prispevkov in zaradi želje uredništva, da čim večjemu številu ljudi omogoči povedati svoje mnenje, pripombe in pobude, bomo objavljali prispevke, dolge do največ 30 tipkanih vrstic (cca. 1800 znakov). Daljše prispevke bomo skrajšali ali jih ne bomo objavili. **PRISPEVKE V DIGITALNIH OBLIKAH JE TREBA ODDATI V RTF ALI DOC ZAPISIH.** Prispevki, natisnjeni na papirju, morajo biti zaradi optičnega prepoznavanja besedil printani v ARIAL ali TIMES NEW ROMAN pokončnih fontih velikosti 12 (do max 16) pt in dovolj močnem temnejšem natisu brez kakršnih koli barvnih in drugih okrasnih podlag. Naslovi datotek naj bodo sestavljeni iz prvih dveh (treh) besed nastova prispevka - npr. **RES NAJLEPŠI** je mesec maj.

Digitalne fotografije naj ne bodo vstavljene med besedila, temveč naj bodo priložene posebej, v/pri samem besedilu pa naj bo označeno, kaj posamezna fotografija predstavlja. Krajšji, na roko napisani prispevki, naj bodo čitljivi.

TEHNIČNA NAVODILA ZA PRIPRAVO FOTOGRAFIJ IN SLIKOVNEGA GRADIVA

Fotografije, risbe in ostalo slikovno-grafično gradivo naj bo posredovano na mediju, ki ga je mogoče skenirati na ploskovnih skenerjih, le izjemoma so lahko tudi dia-pozitivi ali negativi. Digitalne fotografije naj bodo zapisane v JPG (brez stiskanja), TIF ali PDF zapisu, 300 dpi, barvne v CMYK razložitvi. Najmanjša ločljivost glede na želeno velikost objave in motiv mora biti 180 dpi.

Oglasno trženje v Grosupeljskih odmevih

CENIK IN POGOJI OGLAŠEVANJA

V zvezi z možnostmi za oglaševanje v Grosupeljskih odmevih objavljamo cenik oglaševanja, ki je narejen na podlagi cenika št. 006-1/95, sprejetem na občinskem svetu 29. 9. 1999.

Iz 1. člena

TABELA ZA OKVIRNI IZRAČUN (CENE SO PRERAČUNANE V EVRO)

Dimenzije oglasa v cm	Površina oglasa v cm ²	Korekcijski tržni faktor	Skupno število točk	Cena v €	Končni znesek z DDV v €
A 6,0 x 6,0	36,0	1,650	59	30,37	36,44
B 6,0 x 8,3	49,8	1,549	77	39,44	47,33
C 6,0 x 12,5	75,0	1,347	101	51,65	61,98
D 9,2 x 8,3	76,4	1,339	102	52,28	62,73
E 12,3 x 8,3	102,1	1,143	117	59,66	71,59
F 12,3 x 12,5	153,8	1,060	163	83,56	100,28
G 18,6 x 8,3	154,4	1,062	164	83,83	100,59
H 18,6 x 12,5	232,5	0,994	231	117,92	141,51
I 18,6 x 27,3	507,8	0,918	466	238,33	286,00
J (39,6 x 27,3)	1081,1	0,866	936	478,68	574,42

Vrednost oglasa J dimenzij (39,6 cm x 27,3 cm) je izračunana za oglas na dveh straneh v sredini. Točka znaša 0,51129188 €. Izračun je za vse oglase pripravljen za črno-beli natis. **Za oglase na notranjih barvnih straneh je treba znesek pomnožiti z 1,25, na zadnji strani z 1,5, na naslovnici pa s faktorjem 2,00.** K neto vrednosti oglasa je treba dodati še 20 % DDV.

Račun se izstavi po izidu časopisa. **V ceno ni vračunano oblikovanje oglasa.**

2. člen

Za vmesne velikosti se število točk izračuna z interpolacijo.

Za prvo objavo enakega oglasa ni popusta. Vsaka naslednja serijska objava je cenejša za 5 % do največ 30 %. Če se stranka odloči za celoletno redno oglaševanje, se ji lahko obračuna razlika popustov do 30 % pri sedmem nespremenjenem oglasu.

Rok za oddajo podatkov za oglas (besedila, logotipi, fotografije, ceniki in podobno) je enak kot za oddajo ostalih prispevkov. Predhodno rezervirajte časopisni prostor za vaš oglas!

Če boste oddali **digitalno oblikovan oglas**, mora biti zapisan v JPG (brez stiskanja), TIF ali PDF zapisu (300 pik/palec - za barvne oglase v CMYK barvni razložitvi), naslov datoteke pa naj bo **npr. lon_oktober_2009.pdf**.

Digitalno izdelan oglas pošljite na elektronski naslov joze.miklic@t-2.net najpozneje en teden po roku za oddajo nenapovedanih prispevkov, vendar morate o nameri predhodno obvestiti odgovornega urednika po telefonu (**GSM 041/98 22 33**) ter mu po pošti na njegov domači naslov poslati potrjeno naročilnico pravtako najpozneje en teden po roku, ki je določen za oddajo ostalih prispevkov.

ZA OGLASE, PREDSTAVITVENE PR (piar) ČLANKE IN ZAHVALE OB SMRTI SVOJCEV JE TREBA NAVESTI POLN NASLOV NAROČNIKA OZIROMA PLAČNIKA RAČUNA.

Za vse dodatne informacije sem vam na voljo popoldne na naslovu:

Jože Miklič, Zagradec 53, 1290 Grosuplje,
 ali na tel. št. **01/786-07-22** (popoldne)
 ali **GSM 041/98-22-33,**

lahko pa tudi po elektronski pošti na naslovu: joze.miklic@t-2.net.

»Za prijazno Grosuplje«
 odgovorni urednik **Jože Miklič**

Univerza za tretje življenjsko obdobje Grosuplje Vpis v sedmo študijsko leto

Dvorana Družbenega doma v Grosupljem se je 4. oktobra napolnila z ukaženimi študenti U3, ki so se prišli vpisat v novo študijsko leto 2010/2011. Večina je bila že starih znancev, nekaj pa tudi brucev.

Za uvodno kulturno ogrevanje so poskrbeli Ljudski pevci s Police, nakar nas je zdravnica dr. Katarina Vukelič potisnila v zagon s predavanjem »Gibajmo, gibajmo, gibajmo«. Slabi holesterol se bo spravil v normalne meje, dobri se bo zvišal, sladkorna bolezen bo le še spomin, vsi vitki in gibčni bomo kljubovali aterosklerozi. Celo spomin se bo popravil, da se bomo popoldne zopet spomnili, kaj smo delali dopoldne. Ne, to niso prazne reklame, to so realne obljube, samo gibajmo vsak dan, vsaj dve uri. Možnosti, da uresničimo ta priporočila, so v U3 velike. Člani se lahko razgibamo pri nordijski hoji, aerobiki za starejše, pohodništvu, planinarjenju, plesu in še kje.

Kaj nam je med drugim položila na srce naša dekanja Andreja? »Če hočemo, da bo naša univerza ostala trdna in se še bogatila, moramo držati skupaj in kaj narediti tudi zastoj. Delati prostovoljno pomeni darovati nekaj svojega časa, dela, znanja drugemu. Verjemite, to nas bogati.«

Podatek, da je bil v Ljubljansko U3 letos vpis v 27. študijsko leto, pove marsikaj. Če želimo, da bomo tudi mi študentje s tako dolgim stažem, je potrebno učenje in gibanje. Tako bomo ostali gibčni in pametni. Revolucionarne novosti na področju estetske kirurgije pa nam obljublajo, da bomo tudi lepi. Kdo le bo potem »TA STAR«?

Rozi Fortuna

ZZ

Goran Petrovič dr. dent. med.
zasebna zobozdravstvena ordinacija

15 let

- preventivni pregledi in posveti
- konzervativa
- protetika
- certifikat za vgraditev bredent SKY implantantov
- nevidni ortodontski aparati INVISALIGN
- rtg digitalno slikanje zob

invisalign® bredent
medical

Goran Petrovič dr. dent. med., tel.: +386 1 787 34 13, gsm: +386 41 723 731

GEODETSKE MERITVE Skubic s.p.

Grosuplje, Adamičeva cesta 2

Tel.: 01 786 37 60

Fax: 01 786 31 09

E-pošta: info@geodetskemeritve-skubic.si

www.geodetskemeritve-skubic.si

**Hitro in ugodno Vam opravimo vse geodetske storitve,
kot so parcelacije, ureditve mej, vris objektov v kataster,
izdelava etažnih načrtov, geodetski posnetki, zakoličbe, itd.**

PRODAJAMO TV
APARATE ZNAMKE

IN
DIGITALNE VMESNIKE
CONAX TER MPEG

GABER

servis

PETER KASTELIC S.P.
PARTIZANSKA 8, 1290 GROSUPLJE

TELEFON: 059 190 524

GSM: 041 774 274

E-MAIL:
SERVIS.GABER@ASICOM.NET

DELOVNI ČAS:
PON., SRE., PET.
9-12^h IN 14-16^h

SERVISIRAMO VSO
AVDIO-VIDEO IN FOTO TEHNIKO

Kulturno društvo sv. Mihael - Folklorna sekcija

pod vodstvom Zlatka Jagodiča
združuje skupino starejših
plesalcev.

V bodoče folklorna sekcija želi
vključiti tudi otroke in mlade,
ki jih bo skozi ljudsko izročilo
popeljala ga. Ivica Poderžaj.

Zato VABIMO osnovnošolce
(od 3. razreda dalje) in
mladostnike, da se nam
pridružijo.

**Vpis bo v sredo, 10. 11. 2010
ob 16. uri v dvorani
Družbenega doma v
Grosupljem.**

Vabljeni tudi vsi, ki ste večji
igranja harmonike, da se nam
pridružite.

Vabljeni! - KD sv. Mihael

VABLJENI na dobrodelno prireditev Z roko v roki 2010,

**v nedeljo, 28. 11. 2010,
ob 15. uri, ki bo v
Kulturnem domu Žalna**
z naslovom:

ZA NAŠE DRUŽINE

Vsi vemo, da so danes družina in z
njo povezane skrbi in večni zapleti
na prepihu. V očeh mnogih postaja
nemoderna - skoraj nenormalna;
bojijo se, da je rušenje družinskih
vrednot in njenih temeljev
neustavljivo ...

Kljub omenjenemu strahu, ki je
prisoten, se ne bojimo prihodnosti.
Trdno smo prepričani, da ima
upanje, ki ga gojimo zase in
za naše družine,
temelj na Skali.

Prostovoljni prispevki
so namenjeni družinam in
posameznikom v stiski.
KO RK Žalna

Ugodna ponudba

stanovanjskih kreditov

- odlične
obrestne mere
- odplačilna doba
do 30 let

Vabljeni v našo poslovalnico v Grosupljem.

Poslovna enota GROSUPLJE, Kolodvorska 3, T: 01 781 01 30

www.lon.si

 HRANILNICA LON
Bančništvo na ljubezniv Oseben Način

ZOBOZDRAVSTVO, USTNA HIGIENA, PARODONTOLOGIJA, PROTETIKA, ESTETSKO ZOBOZDRAVSTVO

CENTER USTNE HIGIENE

ZDRAVLJENJE ZOB
IN BOLEZNI OBZOBNIH TKIV

Za lep in zdrav nas mehi!

Cikava 38 A, 1290 Grosuplje,
gsm: 051 797 797, t: 01 7865 424,
e: info@center-ustne-higiene.si

www.center-ustne-higiene.si